

30^η Νοεμβρίου, 2017

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Θέμα: Οικονομικά Αποτελέσματα του Ομίλου της Ελληνικής Τράπεζας Δημόσιας Εταιρείας Λτδ για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017

Η Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ («η Τράπεζα») ανακοινώνει ότι, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατά τη συνεδρία του ημερομηνίας 29 Νοεμβρίου 2017 ενέκρινε, *μεταξύ άλλων*, τα Οικονομικά Αποτελέσματα του Ομίλου της Ελληνικής Τράπεζας για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, και σύμφωνα με τους Κανονισμούς του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, επισυνάπτονται:

- (α) οι Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου της Ελληνικής Τράπεζας για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017,
- (β) η σχετική Επεξηγηματική Κατάσταση,
- (γ) το Δελτίο Τύπου και
- (δ) η σχετική παρουσίαση για τα Οικονομικά Αποτελέσματα.

Αντίτυπα των Οικονομικών Καταστάσεων για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, όπως έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο, είναι διαθέσιμα στο Κτίριο Διοίκησης της Ελληνικής Τράπεζας στη Γωνία Λεωφ. Λεμεσού & Λεωφ. Αθαλάσσης 200, Στρόβολος – Λευκωσία (στον 5^ο όροφο – Λογιστήριο Κεντρικών Γραφείων). Οι Οικονομικές Καταστάσεις αναρτώνται επίσης στην ιστοσελίδα της Τράπεζας στο διαδίκτυο στη διεύθυνση www.hellenicbank.com.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ

/πμ.pm2017.ltrnov30.2017 announcement to CSE & CYSEC re. Nine month period Financial Results for 2017

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΟΜΙΛΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017

ΟΜΙΛΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις
για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017

Περιεχόμενα	Σελ.
Συνοπτική Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017	3
Συνοπτική Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων για την περίοδο των τριών μηνών από 1 Ιουλίου 2017 μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2017	4
Συνοπτική Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εσόδων για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017	5
Συνοπτική Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εσόδων για την περίοδο των τριών μηνών από 1 Ιουλίου 2017 μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2017	6
Συνοπτική Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης στις 30 Σεπτεμβρίου 2017	7
Συνοπτική Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017	8-9
Συνοπτική Ενοποιημένη Κατάσταση των Ταμειακών Ροών για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017	10
Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις	11-54

ΟΜΙΛΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Συνοπτική Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017

Σημ.	Εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου			
	2017 €'000	2016 €'000		
	211.697	217.623		
	Κύκλος εργασιών			
	Καθαρά έσοδα από τόκους	99.212	110.721	
	Καθαρά έσοδα από δικαιώματα, προμήθειες, καθαρά κέρδη από διάθεση και επανεκτίμηση συναλλάγματος και χρηματοοικονομικών στοιχείων και άλλα έσοδα	23	81.821	75.375
	Σύνολο καθαρών εσόδων	181.033	186.096	
	Σύνολο εξόδων	5	(115.703)	(107.780)
	Κέρδος από συνήθεις εργασίες πριν τις ζημιές απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	65.330	78.316	
	Ζημιές απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	6	(85.315)	(64.109)
	(Ζημιά)/κέρδος πριν το μερίδιο αποτελεσμάτων συνδεδεμένης εταιρείας	(19.985)	14.207	
	Μερίδιο αποτελεσμάτων συνδεδεμένης εταιρείας μετά τη φορολογία	23	469	--
	(Ζημιά)/κέρδος πριν τη φορολογία	(19.516)	14.207	
	Φορολογία	7	1.736	(9.248)
	(Ζημιά)/κέρδος για την περίοδο	(17.780)	4.959	
	(Ζημιά)/κέρδος που αναλογεί:			
	Στους κατόχους μετοχών της μητρικής εταιρείας	(18.395)	4.468	
	Στο συμφέρον μειοψηφίας	615	491	
	(Ζημιά)/κέρδος για την περίοδο	(17.780)	4.959	
	Βασική και πλήρως κατανεμημένη (ζημιά)/κέρδος ανά μετοχή (€σεντ)	8	(9,27)	2,25

ΟΜΙΛΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Συνοπτική Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων
για την περίοδο των τριών μηνών από 1 Ιουλίου 2017 μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2017

	Τριμηνία από 1 Ιουλίου μέχρι 30 Σεπτεμβρίου	
	2017 €'000	2016 €'000
Κύκλος εργασιών	61.720	65.463
Καθαρά έσοδα από τόκους	32.885	35.986
Καθαρά έσοδα από δικαιώματα, προμήθειες, καθαρά κέρδη από διάθεση και επανεκτίμηση συναλλάγματος και χρηματοοικονομικών στοιχείων και άλλα έσοδα	19.651	19.078
Σύνολο καθαρών εσόδων	52.536	55.064
Σύνολο εξόδων	(39.031)	(35.498)
Κέρδος από συνήθεις εργασίες πριν τις ζημιές απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	13.505	19.566
Ζημιές απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	(7.688)	(15.359)
Κέρδος πριν το μερίδιο αποτελεσμάτων συνδεδεμένης εταιρείας	5.817	4.207
Μερίδιο αποτελεσμάτων συνδεδεμένης εταιρείας μετά τη φορολογία	469	--
Κέρδος πριν τη φορολογία	6.286	4.207
Φορολογία	(1.181)	(351)
Κέρδος για την περίοδο	5.105	3.856
Κέρδος που αναλογεί:		
Στους κατόχους μετοχών της μητρικής εταιρείας	4.988	3.764
Στο συμφέρον μειοψηφίας	117	92
Κέρδος για την περίοδο	5.105	3.856

ΟΜΙΛΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Συνοπτική Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εσόδων
για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017

Σημ.	Εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου	
	2017 €'000	2016 €'000
(Ζημιά)/κέρδος για την περίοδο	<u>(17.780)</u>	<u>4.959</u>
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα)		
Στοιχεία που δεν θα επαναταξινομηθούν στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων		
Φορολογία που σχετίζεται με στοιχεία των λοιπών συνολικών εσόδων	<u>(39)</u>	<u>(31)</u>
	<u>(39)</u>	<u>(31)</u>
Στοιχεία που θα ή πιθανόν να επαναταξινομηθούν στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων		
Πλεόνασμα από επανεκτίμηση επενδύσεων σε μετοχές και χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	29.961	5.073
Μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων λόγω πώλησης επενδύσεων σε μετοχές διαθέσιμες προς πώληση	--	(12.381)
Απόσβεση επανεκτίμησης επενδύσεων σε χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση που επαναταξινομήθηκαν	17 (74)	(582)
	<u>29.887</u>	<u>(7.890)</u>
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) για την περίοδο μετά τη φορολογία	<u>29.848</u>	<u>(7.921)</u>
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα/(έξοδα) για την περίοδο	<u>12.068</u>	<u>(2.962)</u>
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα/(έξοδα) για την περίοδο που αναλογούν:		
Στους κατόχους μετοχών της μητρικής εταιρείας	11.454	(3.500)
Στο συμφέρον μειοψηφίας	614	538
	<u>12.068</u>	<u>(2.962)</u>

ΟΜΙΛΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Συνοπτική Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εσόδων

για την περίοδο των τριών μηνών από 1 Ιουλίου μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2017

	Τριμηνία από 1 Ιουλίου μέχρι 30 Σεπτεμβρίου	
	2017	2016
	€'000	€'000
Κέρδος για την περίοδο	5.105	3.856
Λοιπά συνολικά έσοδα		
Στοιχεία που δεν θα επαναταξινομηθούν στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων		
Φορολογία που σχετίζεται με στοιχεία των λοιπών συνολικών εσόδων	(19)	28
	(19)	28
Στοιχεία που θα ή πιθανόν να επαναταξινομηθούν στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων		
Πλεόνασμα από επανεκτίμηση επενδύσεων σε μετοχές και χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	11.235	2.650
Απόσβεση επανεκτίμησης επενδύσεων σε χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση που επαναταξινομήθηκαν	--	(189)
	11.235	2.461
Λοιπά συνολικά έσοδα για την περίοδο μετά τη φορολογία	11.216	2.489
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα για την περίοδο	16.321	6.345
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα για την περίοδο που αναλογούν:		
Στους κατόχους μετοχών της μητρικής εταιρείας	16.198	6.244
Στο συμφέρον μειοψηφίας	123	101
	16.321	6.345

ΟΜΙΛΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Συνοπτική Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης
στις 30 Σεπτεμβρίου 2017

		30 Σεπτεμβρίου 2017 €'000	31 Δεκεμβρίου 2016 €'000
Περιουσιακά στοιχεία	Σημ.		
Μετρητά και καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες		2.068.849	2.083.444
Καταθέσεις σε άλλες τράπεζες		444.047	548.902
Χορηγήσεις σε πελάτες	9	2.747.553	2.926.033
Επενδύσεις σε χρεόγραφα	10	1.046.030	1.149.132
Επενδύσεις σε μετοχές και σε Οργανισμούς Συλλογικών Επενδύσεων		16.743	16.008
Επένδυση σε συνδεδεμένη εταιρεία	23	7.280	--
Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	12	100.966	99.648
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	12	32.142	26.526
Φορολογικές απαιτήσεις		186	127
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	13	10.808	8.465
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	14	214.018	179.319
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		6.688.622	7.037.604
Υποχρεώσεις			
Οφειλές σε άλλες τράπεζες		112.108	100.652
Καταθέσεις και άλλοι λογαριασμοί πελατών		5.732.261	6.111.088
Φορολογικές υποχρεώσεις		5.476	5.422
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	13	2.206	1.980
Λοιπές υποχρεώσεις		118.543	111.924
		5.970.594	6.331.066
Δανειακό κεφάλαιο	15	139.667	139.667
Ίδια κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο	16	99.237	99.237
Αποθεματικά		475.706	464.252
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους κατόχους μετοχών της μητρικής εταιρείας		574.943	563.489
Συμφέρον μειοψηφίας		3.418	3.382
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		578.361	566.871
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων		6.688.622	7.037.604
Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις		916.033	854.887

Δρ. Ε. Α. Πολυκάρπου
Πρόεδρος Διοικητικού
Συμβουλίου

Ι. Α. Μάτσης
Ανώτατος Εκτελεστικός
Διευθυντής

Λ. Παπαδόπουλος
Πρόεδρος Επιτροπής Ελέγχου του
Διοικητικού Συμβουλίου

L. Kramer
Οικονομικός Διευθυντής
Ομίλου

ΟΜΙΛΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Συνοπτική Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων
για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017

	Αναλογούν στους κατόχους μετοχών της μητρικής εταιρείας								
	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημ. 16)	Αποθεματικό μείωσης μετοχικού κεφαλαίου	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Αποθεματικό προσόδου	Αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών	Αποθεματικά επανεκτίμησης (Σημ. 17)	Σύνολο	Συμφέρον μειοψηφίας	Σύνολο
	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	99.237	260.269	515.609	(349.168)	33	37.509	563.489	3.382	566.871
Συγκεντρωτικά συνολικά (έξοδα)/έσοδα για την περίοδο μετά τη φορολογία									
(Ζημιά)/κέρδος περιόδου	--	--	--	(18.395)	--	--	(18.395)	615	(17.780)
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα)	--	--	--	--	--	29.849	29.849	(1)	29.848
Μεταφορά λόγω πώλησης ακίνητης ιδιοκτησίας	--	--	--	429	--	(429)	--	--	--
Μεταφορά επιπρόσθετης απόσβεσης από επανεκτίμηση ακινήτων	--	--	--	96	--	(96)	--	--	--
	--	--	--	(17.870)	--	29.324	11.454	614	12.068
Συναλλαγές με κατόχους μετοχών									
Μερίσματα από θυγατρική εταιρεία	--	--	--	--	--	--	--	(578)	(578)
30 Σεπτεμβρίου 2017	99.237	260.269	515.609	(367.038)	33	66.833	574.943	3.418	578.361

ΟΜΙΛΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Συνοπτική Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων
για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017

	Αναλογούν στους κατόχους μετοχών της μητρικής εταιρείας								
	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημ. 16)	Αποθεματικό μείωσης μετοχικού κεφαλαίου	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Αποθεματικό προσόδου	Αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών	Αποθεματικά επανεκτίμησης (Σημ. 17)	Σύνολο	Συμφέρον μειοψηφίας	Σύνολο
	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	99.217	260.269	515.592	(286.013)	39	50.493	639.597	3.199	642.796
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα/(έξοδα) για την περίοδο μετά τη φορολογία									
Κέρδος περιόδου	--	--	--	4.468	--	--	4.468	491	4.959
Λοιπά συνολικά (έξοδα)/έσοδα	--	--	--	--	--	(7.968)	(7.968)	47	(7.921)
Μεταφορά επιπρόσθετης απόσβεσης από επανεκτίμηση ακινήτων	--	--	--	219	--	(219)	--	--	--
	--	--	--	4.687	--	(8.187)	(3.500)	538	(2.962)
30 Σεπτεμβρίου 2016	99.217	260.269	515.592	(281.326)	39	42.306	636.097	3.737	639.834

ΟΜΙΛΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Συνοπτική Ενοποιημένη Κατάσταση των Ταμειακών Ροών
για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017

	Εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου	
	2017 €'000	2016 €'000
Ροή μετρητών από εργασίες		
(Ζημιά)/κέρδος για την περίοδο	(17.780)	4.959
Αναπροσαρμογές στη (ζημιά)/στο κέρδος για την περίοδο	42.794	45.569
<i>Κέρδος από εργασίες πριν τις αλλαγές στο κεφάλαιο κίνησης</i>	25.014	50.528
Αλλαγές στο κεφάλαιο κίνησης	(325.786)	(341.486)
Ροή μετρητών σε εργασίες	(300.772)	(290.958)
Φορολογία που πληρώθηκε	(425)	(372)
Καθαρή ροή μετρητών σε εργασίες	(301.197)	(291.330)
Ροή μετρητών από επενδυτικές δραστηριότητες		
Καθαρά έσοδα από πώληση της επιχείρησης διαχείρισης του χαρτοφυλακίου των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων και των Ακινήτων	23 12.748	--
Απόκτηση συνδεδεμένης εταιρείας	23 (6.811)	--
Έσοδα από επενδύσεις σε χρεόγραφα και μετοχές	22.727	19.408
Καθαρές (προσθήκες)/πωλήσεις/λήξεις επενδύσεων σε χρεόγραφα και μετοχές	133.885	47.898
Αγορές μείον εισπράξεις από πώληση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(12.451)	(7.892)
Εισπράξεις από πώληση περιουσιακών στοιχείων που κατέχονται για πώληση	44.628	12.318
Καθαρή ροή μετρητών από επενδυτικές δραστηριότητες	194.726	71.732
Ροή μετρητών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
Αποπληρωμή δανειακού κεφαλαίου	--	(41.800)
Μερίσματα που πληρώθηκαν από θυγατρική εταιρεία	(578)	--
Τόκοι δανειακού κεφαλαίου που πληρώθηκαν	(181)	(460)
Καθαρή ροή μετρητών σε χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(759)	(42.260)
Καθαρή μείωση μετρητών και αντίστοιχων μετρητών	(107.230)	(261.858)
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών στην αρχή της περιόδου	2.493.682	2.787.955
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών στο τέλος της περιόδου	2.386.452	2.526.097

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι συνοπτικές ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 δεν έχουν ελεγχθεί από τους εξωτερικούς ελεγκτές του Ομίλου.

1. Γενικές πληροφορίες

Η Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λίμιτεδ (η «Τράπεζα») συστάθηκε στην Κύπρο και είναι δημόσια εταιρεία σύμφωνα με τις πρόνοιες του Περί Εταιρειών Νόμου Κεφ. 113, των Περί Αξιών και Χρηματοπιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων και Κανονισμών, και των Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμων. Το εγγεγραμμένο γραφείο της Τράπεζας βρίσκεται στη Γωνία Λεωφόρου Λεμεσού και Λεωφόρου Αθαλάσσης 200, 2025 Στρόβολος, Τ.Θ. 24747,1394 Λευκωσία. Η Τράπεζα είναι η ιθύνουσα εταιρεία του Ομίλου της Ελληνικής Τράπεζας (ο «Όμιλος»).

Η κυριότερη δραστηριότητα του Ομίλου συνέχισε να είναι η παροχή ενός ευρέως φάσματος τραπεζικών και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που περιλαμβάνουν χρηματοδοτικές, επενδυτικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες, υπηρεσίες θεματοφυλακής και πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων (Factoring) καθώς και η διαχείριση και πώληση ακινήτων.

Οι συνοπτικές εννιαμηνιαίες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις (από τούδε και στο εξής θα αναφέρονται ως «οικονομικές καταστάσεις») αποτελούνται από τις οικονομικές καταστάσεις της Ελληνικής Τράπεζας Δημόσιας Εταιρείας Λίμιτεδ και των θυγατρικών εταιρειών της που μαζί αναφέρονται ως ο Όμιλος.

2. Σημαντικές λογιστικές πολιτικές

2.1 Βάση ετοιμασίας

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο (ΔΛΠ) 34 «Ενδιάμεση Οικονομική Πληροφόρηση» όπως αυτό υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση και πρέπει να διαβάζονται σε συνάρτηση με τις ελεγμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016.

Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€), το οποίο είναι το κυρίως νόμισμα λειτουργίας της Τράπεζας. Όλα τα ποσά έχουν στρογγυλοποιηθεί στην πλησιέστερη χιλιάδα, εκτός όπου αναφέρεται διαφορετικά.

2.2 Συγκριτικά ποσά

Τα συγκριτικά ποσά που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις αναπροσαρμόζονται, όπου κρίνεται αναγκαίο, για να συνάδουν με τις αλλαγές στην παρουσίαση της τρέχουσας περιόδου.

2.3 Υιοθέτηση νέων και αναθεωρημένων Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και διερμηνειών

Οι λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν αναφορικά με στοιχεία που θεωρούνται ουσιώδη σε σχέση με τις οικονομικές καταστάσεις συνάδουν με τις λογιστικές πολιτικές που χρησιμοποιήθηκαν στην ετήσια έκθεση και τις οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016, εκτός από την υιοθέτηση των νέων και αναθεωρημένων προτύπων, διερμηνειών και τροποποιήσεων υφιστάμενων προτύπων με ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2017.

Η υιοθέτηση των νέων και αναθεωρημένων ΔΠΧΑ, διερμηνειών και τροποποιήσεων υφιστάμενων προτύπων δεν είχε ουσιώδη επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Τα ακόλουθα πρότυπα έχουν εκδοθεί και υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά δεν τέθηκαν σε ισχύ ακόμη. Ο Όμιλος δεν προτίθεται να υιοθετήσει τα πιο κάτω πρότυπα πριν την ημερομηνία ισχύος τους:

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (ισχύει για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2018)

Τον Ιούλιο του 2014, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε την τελική έκδοση του ΔΠΧΑ9 Χρηματοοικονομικά Μέσα που θα τεθεί σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2018. Το Πρότυπο δεν έχει εφαρμοστεί από την Τράπεζα κατά την ετοιμασία αυτών των οικονομικών καταστάσεων καθώς η Τράπεζα επέλεξε να μην το υιοθετήσει νωρίτερα. Όπως περιγράφεται πιο κάτω, το ΔΠΧΑ 9 αντικαθιστά τις απαιτήσεις που ορίζονται από το ΔΛΠ 39 για την αναγνώριση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

2. Σημαντικές λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

2.3 Υιοθέτηση νέων και αναθεωρημένων Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και διερμηνειών (συνέχεια)

Ταξινόμηση και Επιμέτρηση

Το ΔΠΧΑ 9 απαιτεί όπως το επιχειρηματικό μοντέλο μιας εταιρείας και οι συμβατικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου θα καθορίσουν την ταξινόμηση και την επιμέτρησή του στις οικονομικές καταστάσεις. Κατά την αρχική αναγνώριση, ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο θα ταξινομηθεί είτε στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, είτε στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων. Λόγω διαφορών στις απαιτήσεις μεταξύ του ΔΠΧΑ 9 και του υπάρχον ΔΛΠ 39, αναμένονται ορισμένες επαναταξινομήσεις στις κατηγορίες επιμέτρησης.

Για τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, το ΔΠΧΑ 9 διατηρεί τις περισσότερες από τις υπάρχουσες απαιτήσεις. Ωστόσο, για τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που ορίστηκαν στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, τα κέρδη ή ζημιές που αναλογούν σε αλλαγές του ίδιου πιστωτικού κινδύνου μπορούν να παρουσιάζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα.

Μοντέλο απομείωσης

Το μοντέλο απομείωσης για το ΔΠΧΑ 9 θα εφαρμόζεται σε όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που παρουσιάζονται σε αποσβεσμένο κόστος, χρεόγραφα που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, εισπρακτές μισθώσεις, δανειακές δεσμεύσεις και τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Το ΔΠΧΑ 9, αντικαθιστά το παρόν μοντέλο απομείωσης βασισμένο στις «πραγματοποιηθείσες πιστωτικές ζημιές» με ένα μοντέλο απομείωσης που είναι βασισμένο στις «αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές» (Expected Credit Loss - ECL) που θα μπορούσε να είχε ως αποτέλεσμα την νωρίτερη αναγνώριση των πιστωτικών ζημιών σε σχέση με το ΔΛΠ 39.

Το μοντέλο «αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών» έχει τρία στάδια. Οι οντότητες υποχρεώνονται να αναγνωρίσουν 12μηνη αναμενόμενη ζημιά απομείωσης κατά την αρχική αναγνώριση (στάδιο 1) και αναμενόμενη ζημιά απομείωσης για όλη τη διάρκεια του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ("lifetime ECL") όταν υπάρξει σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση (στάδιο 2). Το στάδιο 3 απαιτεί αντικειμενικές ενδείξεις ότι το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο είναι πιστωτικά απομειωμένο, που είναι παρόμοιο με την καθοδήγηση του μοντέλου «πραγματοποιηθείσες πιστωτικές ζημιές» με βάση το ΔΛΠ 39. Η απαίτηση για αναγνώριση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για όλη τη διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που προκύπτει σε δάνεια που έχουν βιώσει σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου από την αναγνώριση, δεν υπάρχει σύμφωνα με το ΔΛΠ 39.

Ο Όμιλος θα χρησιμοποιήσει τρία κύρια στοιχεία για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών τα οποία είναι η πιθανότητα αθέτησης (PD), ζημιά σε περίπτωση αθέτησης (LGD), και η έκθεση σε περίπτωση αθέτησης (EAD). Σύμφωνα με τις απαιτήσεις απομείωσης του ΔΠΧΑ 9, θα χρειαστεί να συμπεριληφθεί μελλοντική πληροφόρηση, συμπεριλαμβανομένου τρεχουσών συνθηκών και προβλέψεων μακροοικονομικών παραγόντων, σε μια σειρά αμερόληπτων μελλοντικών οικονομικών σεναρίων τα οποία δυνητικά μπορεί να οδηγήσουν σε πιο ασταθείς χρεώσεις απομείωσης σε σύγκριση με το μοντέλο απομείωσης του ΔΛΠ 39.

Το ΔΠΧΑ 9 αναμένεται να οδηγήσει σε μια αύξηση του συνολικού επιπέδου των πιστωτικών ζημιών λόγω της απαίτησης να αναγνωρίζεται 12μηνη αναμενόμενη ζημιά απομείωσης στα στοιχεία των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος δεν έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση.

Εποπτικά κεφάλαια

Έχει εκδοθεί μια πρόταση για Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου που τροποποιεί τον Κανονισμό (ΕΕ) Αρ. 575/2013, και αφορά την μεταβατική περίοδο για μείωση της επίδρασης στα ίδια κεφάλαια που προκύπτει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9. Σύμφωνα με την πρόταση, η επίδραση που προκύπτει από τις απαιτήσεις απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 θα απορροφηθεί σταδιακά εντός μιας περιόδου 5 ετών και ως εκ τούτου η επίδραση στο Δείκτη Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET 1) θα έχει διασπαστεί.¹

¹ Με βάση τον τελευταίο Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ημερομηνίας 13 Νοεμβρίου 2017, ο οποίος βρίσκεται σε διαδικασία οριστικοποίησης, μόνο 5% της αναμενόμενης επίδρασης από το ΔΠΧ 9 θα επηρεάσει του δείκτης κεφαλαίου κατά το 2018.

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

2. Σημαντικές λογιστικές πολιτικές (συνέχεια)

2.3 Υιοθέτηση νέων και αναθεωρημένων Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και διερμηνειών (συνέχεια)

Μετάβαση

Η Τράπεζα δεν αναμένει να επαναπροσαρμόσει τα συγκριτικά ποσά κατά την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 την 1^η Ιανουαρίου 2018 αλλά θα παρέχει λεπτομερείς μεταβατικές γνωστοποιήσεις σύμφωνα με τις τροποποιημένες διατάξεις του ΔΠΧΑ 7.

ΔΠΧΑ 9 Πρόγραμμα Εφαρμογής

Κατά την διάρκεια του έτους 2016 και στις αρχές του 2017, η Τράπεζα δέσμευσε εξωτερικούς συμβούλους που διενέργησαν ανάλυση ανοίγματος (gap analysis) της τρέχουσας θέσης καθώς και μια προκαταρκτική μελέτη ποσοτικών επιπτώσεων (QIS). Η ανάλυση του ανοίγματος σε υψηλό επίπεδο επισήμανε τα κενά της Τράπεζας στην εφαρμογή των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9 ενώ η μελέτη ποσοτικών επιπτώσεων παρείχε μια ένδειξη της επίδρασης του ΔΠΧΑ 9 στις προβλέψεις. Το αποτέλεσμα αυτής της άσκησης έδειξε ότι η κερδοφορία ή τα εποπτικά κεφάλαια του Ομίλου θα επηρεαστούν αρνητικά, αν και οι επιπτώσεις δεν αναμένεται να είναι σημαντικές.

Στις αρχές του έτους 2017, και με την δέσμευση εξωτερικών συμβούλων, ο Όμιλος εφάρμοσε το «Πρόγραμμα εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9», προκειμένου να εξασφαλίσει την έγκαιρη συμμόρφωση με το πρότυπο και άλλες ρυθμιστικές οδηγίες. Το σχέδιο, εμπλέκει κυρίως τις υπηρεσίες της Οικονομικής Διεύθυνσης, της Μονάδας Πιστωτικού Κινδύνου και Πληροφορικής της Τράπεζας, και παρακολουθείται στενά από μια εκτελεστική ομάδα. Οι κύριοι στόχοι του προγράμματος περιλαμβάνουν τον καθορισμό της ΔΠΧΑ 9 μεθοδολογίας και της λογιστικής πολιτικής, την ανάπτυξη μοντέλου «αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών» (ECL), τον προσδιορισμό και την εφαρμογή απαιτήσεων δεδομένων και συστημάτων, και τη δημιουργία κατάλληλου λειτουργικού μοντέλου και πλαισίου διακυβέρνησης.

Σε συνάρτηση με το πρόγραμμα εφαρμογής, η Τράπεζα διενέργησε μελέτη ποσοτικών επιπτώσεων με βάση τα δεδομένα στις 30 Ιουνίου 2017, χρησιμοποιώντας τις τελευταίες οικονομικές προβλέψεις της Τράπεζας και τις μεθοδολογίες του ΔΠΧΑ 9 που αναπτύχθηκαν για υπολογισμό των προβλέψεων. Τα προκαταρκτικά αποτελέσματα υποδηλώνουν ότι η επίδραση του ΔΠΧΑ 9 που προκύπτει από τις νέες απαιτήσεις απομείωσης θα μπορούσε να είναι μεταξύ €25 εκατ.- €50 εκατ. ενώ η κατά προσέγγιση μείωση στο Δείκτη Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET 1), χωρίς μεταβατικές διατάξεις, θα μπορούσε να είναι μεταξύ 60-130 μονάδες βάσης το οποίο είναι διαχειρίσιμο και εντός των σχεδίων του Ομίλου. Η Τράπεζα αναμένεται να εφαρμόσει μεταβατικές διατάξεις για σκοπούς κεφαλαιακών απαιτήσεων, οι οποίες βρίσκονται σε διαδικασία οριστικοποίησης από τους Ευρωπαϊκούς ρυθμιστικούς φορείς, και οι οποίες θα έχουν ως αποτέλεσμα μόνο ένα ποσοστό της αναμενόμενης μείωσης να έχει επίδραση στο Δείκτη CET 1 κατά τη διάρκεια του 2018. Η τελική επίδραση υπόκειται σε περαιτέρω βαθμονομήσεις παραμέτρων, στην οριστικοποίηση της ταξινόμησης και επιμέτρησης και στα γεγονότα και καταστάσεις που θα υπάρχουν κατά την ημερομηνία εφαρμογής.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες» (ισχύει για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2018)

Το νέο πρότυπο μπορεί να έχει σημαντικό αντίκτυπο για το πώς και πότε οι εταιρείες θα αναγνωρίζουν έσοδα από συμβάσεις με πελάτες. Το πρότυπο αντικαθιστά το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικά Συμβόλαια», ΔΛΠ 18 «Έσοδα», ΕΔΔΠΧΑ 13 «Προγράμματα Πελατειακής Αφοσίωσης», ΕΔΔΠΧΑ 15 «Συμβάσεις για ακίνητη περιουσία», ΕΔΔΠΧΑ 18 «Μεταφορά Διαφοροποιημένων στοιχείων από πελάτες» και SIC-31 «Έσοδα-συναλλαγές ανταλλαγής που εμπεριέχουν Διαφοροποιημένα Υπηρεσίες». Το πρότυπο περιλαμβάνει ένα ενιαίο μοντέλο που ισχύει για τις συμβάσεις με πελάτες και δύο προσεγγίσεις για την αναγνώριση των εσόδων: σε ένα σημείο στο χρόνο ή κατά την πάροδο του χρόνου. Ο Όμιλος δεν αναμένει ότι η εφαρμογή αυτού του προτύπου θα έχει σημαντική επίδραση στις οικονομικές του καταστάσεις.

3. Χρήση εκτιμήσεων και κρίσεων

Η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων απαιτεί από τη Διεύθυνση να προβαίνει σε κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές που επηρεάζουν την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών και τα υπό αναφορά ποσά των περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων, εσόδων και εξόδων. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές στις οποίες στηρίζονται, βασίζονται στην ιστορική εμπειρία και σε διάφορους άλλους παράγοντες οι οποίοι θεωρείται ότι είναι λογικοί υπό τις περιστάσεις και τα αποτελέσματα των οποίων διαμορφώνουν τη βάση για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που δεν είναι

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

3. Χρήση εκτιμήσεων και κρίσεων (συνέχεια)

άμεσα εμφανείς από άλλες πηγές. Ως εκ τούτου, εμπεριέχουν κινδύνους και αβεβαιότητες που σχετίζονται με γεγονότα και εξαρτώνται από τις συνθήκες που θα συμβούν στο μέλλον. Τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από αυτές τις εκτιμήσεις.

Οι εκτιμήσεις και υποστηρίζουσες παραδοχές αναθεωρούνται σε συνεχή βάση. Αναθεωρήσεις σε λογιστικές εκτιμήσεις αναγνωρίζονται στην περίοδο κατά την οποία η εκτίμηση αναθεωρείται αν η αναθεώρηση επηρεάζει μόνο αυτή την περίοδο, ή την περίοδο της αναθεώρησης και μελλοντικές περιόδους αν η αναθεώρηση επηρεάζει τόσο την τρέχουσα όσο και μελλοντικές περιόδους.

Οι λογιστικές πολιτικές οι οποίες θεωρούνται κρίσιμες όσον αφορά την επίδραση που μπορούν να έχουν στα αποτελέσματα και την οικονομική θέση του Ομίλου και οι οποίες εμπεριέχουν σημαντικές εκτιμήσεις και κρίσεις παρατίθενται πιο κάτω:

3.1. Πρόβλεψη για απομείωση αξίας χορηγήσεων σε πελάτες

Ο Όμιλος προβαίνει σε εξέταση της αξίας των χορηγήσεων σε πελάτες για να αξιολογήσει εάν χρειάζεται να καταχωρηθεί ζημιά απομείωσης η οποία αναγνωρίζεται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και συσσωρεύεται στο αποθεματικό ζημιών απομείωσης της αξίας των χορηγήσεων.

Ο Όμιλος εξετάζει εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις για απομείωση στο χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων σε πελάτες σε ατομική και συλλογική βάση.

Ενδεικτικά, τα ακόλουθα γεγονότα δύναται να θεωρηθούν από τον Όμιλο ως ένδειξη απομείωσης. Νοείται ότι ένα γεγονός από μόνο του ενδέχεται να μην αποτελεί ένδειξη απομείωσης και η απουσία συγκεκριμένου γεγονότος δεν αποκλείει την ύπαρξη απομείωσης:

- 1) Πιστωτικές διευκολύνσεις που έχουν ταξινομηθεί ως μη εξυπηρετούμενες
- 2) Ρυθμισμένες χορηγήσεις που περιλαμβάνονται στις εξυπηρετούμενες χορηγήσεις
- 3) Σημαντική και διαρκής μείωση στα συνολικά εισοδήματα/μελλοντικές ταμειακές ροές του οφειλέτη
- 4) Εμφανής επιδείνωση της ικανότητας εξυπηρέτησης δανεισμού του οφειλέτη
- 5) Το ενδεχόμενο πτώχευσης του οφειλέτη
- 6) Σημαντική μείωση της αξίας των εξασφαλίσεων
- 7) Πιστωτικές διευκολύνσεις με εσωτερική διαβάθμιση πιστοληπτικής ικανότητας που αντιπροσωπεύει υψηλό πιστωτικό κίνδυνο
- 8) Πιστωτικές διευκολύνσεις των οποίων η ανανέωση εκκρεμεί, ή παραβιάζει τη σχετική πιστοδοτική πολιτική της Τράπεζας
- 9) Μακροοικονομικές ενδείξεις που δύναται να επηρεάσουν τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές των δανειοληπτών όπως αύξηση στα επίπεδα ανεργίας και μειώσεις στις τιμές των ακινήτων.

Το χαρτοφυλάκιο των χορηγήσεων που εξετάζεται σε ατομική βάση περιλαμβάνει σημαντικές χορηγήσεις οικονομικών ομάδων, οι οποίες είναι πέραν συγκεκριμένου ορίου σημαντικότητας σύμφωνα με την Οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου για την Πολιτική Απομείωσης Δανείων και τις Διαδικασίες Διενέργειας Προβλέψεων καθώς επίσης και όλες τις πιστωτικές διευκολύνσεις σε:

- (i) Μέτοχους που κατέχουν πέραν του 10% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας και των συνδεδεμένων τους προσώπων.
- (ii) Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και των συνδεδεμένων τους προσώπων.
- (iii) Βασικά διευθυντικά στελέχη και των συνδεδεμένων τους προσώπων.

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

3. Χρήση εκτιμήσεων και κρίσεων (συνέχεια)

3.1. Πρόβλεψη για απομείωση αξίας χορηγήσεων σε πελάτες (συνέχεια)

Το ποσό της ζημιάς απομείωσης της αξίας των χορηγήσεων σε πελάτες που εξετάζονται σε ατομική βάση, υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της χορήγησης και της παρούσας αξίας των εκτιμημένων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του δανείου. Όπου το επιτόκιο της χορήγησης είναι κοινό, το αρχικό πραγματικό επιτόκιο υπολογίζεται με αναφορά στο αρχικό περιθώριο που αντιστοιχεί στο τρέχον βασικό επιτόκιο και την αξία του τρέχοντος βασικού επιτοκίου κατά την ημερομηνία αναφοράς. Οι εκτιμημένες μελλοντικές ταμειακές ροές βασίζονται σε παραδοχές για έναν αριθμό παραγόντων και ως εκ τούτου οι πραγματικές ζημιές μπορεί να διαφέρουν. Για να καθοριστεί το ποσό της ζημιάς απομείωσης της αξίας των χορηγήσεων σε πελάτες εμπλέκεται η άσκηση κρίσεως σχετικά με το ύψος και το χρονικό ορίζοντα των εκτιμημένων μελλοντικών ταμειακών ροών. Οι εκτιμημένες μελλοντικές ταμειακές ροές περιλαμβάνουν τυχόν αναμενόμενες ταμειακές ροές από τις δραστηριότητες του δανειολήπτη, τυχόν άλλες πηγές κεφαλαίων και τα αναμενόμενα έσοδα από τη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων, όπου ισχύει. Το χρονοδιάγραμμα αυτών των ταμειακών ροών εκτιμάται σε κάθε περίπτωση ξεχωριστά.

Χορηγήσεις που εξετάστηκαν σε ατομική βάση και δεν παρουσίασαν απομείωση εξετάζονται συλλογικά. Επιπρόσθετα, χορηγήσεις που είναι κάτω από το όριο σημαντικότητας για εξέταση σε ατομική βάση, εκτιμώνται συλλογικά για ζημιές απομείωσης.

Για τον υπολογισμό της ζημιάς απομείωσης σε συλλογική βάση οι χορηγήσεις ταξινομούνται σε ομάδες με συναφή χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου και εφαρμόζονται κατάλληλα μοντέλα που λαμβάνουν υπόψη την πρόσφατη ιστορική εμπειρία ζημιών από κάθε ομάδα με συναφή χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου προσαρμοσμένη στις τρέχουσες συνθήκες με τη χρήση κατάλληλων συντελεστών πιθανότητας αθέτησης (probabilities of default) και ζημιάς σε περίπτωση αθέτησης (loss given default). Οι ρυθμισμένες διευκολύνσεις ταξινομούνται σε ξεχωριστή ομάδα και λαμβάνουν υψηλότερες παραμέτρους κινδύνου.

Οι υπολογισμοί αυτοί εμπεριέχουν εκτιμήσεις και άσκηση κρίσης για να συμπληρωθούν, αξιολογηθούν και προσαρμοστούν αναλόγως οι ιστορικές πληροφορίες και παρελθούσες εμπειρίες που καθορίζουν τις παραμέτρους και συντελεστές υπολογισμού των ζημιών απομείωσης, κατά την ημερομηνία αναφοράς. Για τον υπολογισμό της ζημιάς σε περίπτωση αθέτησης, οι κυριότερες παραδοχές έχουν να κάνουν με την εκτίμηση της Τράπεζας για το χειρισμό των εμπράγματων εξασφαλίσεων όπως ο χρόνος που απαιτείται για ρευστοποίηση μιας εμπράγματης εξασφάλισης και τη συνολική απομείωση της αξίας ενός ακινήτου κατά τη ρευστοποίηση. Όσον αφορά τις χορηγήσεις που εξετάστηκαν σε ατομική βάση, οι ιδιαιτερότητες του κάθε ακινήτου λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των σχετικών παραμέτρων.

Η Τράπεζα έχει κάνει σημαντικά βήματα προς την ενίσχυση της μεθοδολογίας των προβλέψεων. Από το 2016, η Τράπεζα βελτίωσε τη βάση δεδομένων των εξασφαλίσεων που σχετίζονται με ακίνητη περιουσία η οποία επέτρεψε μια πιο αναλυτική προσέγγιση στη μεθοδολογία των προβλέψεων. Η νέα πληροφορία η οποία ενσωματώθηκε τόσο στις συλλογικές όσο και στις ατομικές προβλέψεις λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες των ακινήτων όπως ο τύπος και η τοποθεσία (επαρχία, περιοχή) του ακινήτου. Η παραδοχή για την συνολική απομείωση της αξίας ενός ακινήτου κατά την ρευστοποίηση διαφοροποιείται ανάλογα με τον τύπο και την τοποθεσία, με την απομείωση της αξίας συμπεριλαμβανομένων εξόδων ρευστοποίησης να κυμαίνεται από 15% για ένα περιορισμένο αριθμό τύπων ακινήτων που βρίσκονται σε κύριες/κεντρικές περιοχές μέχρι 40% για ακίνητα σε δευτερεύουσες περιοχές. Η προκύπτουσα μέση συνολική απομείωση της αξίας ενός ακινήτου για χορηγήσεις που εξετάστηκαν σε συλλογική βάση είναι περίπου 26% συμπεριλαμβανομένων εξόδων ρευστοποίησης.

Περαιτέρω βελτιώσεις στη μεθοδολογία των συλλογικών προβλέψεων αφορούν την παραδοχή για το χρονικό ορίζοντα ρευστοποίησης η οποία διαφοροποιείται ανάλογα με την κατάσταση του χαρτοφυλακίου των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων αλλά και την στρατηγική που ακολουθείται για τη διαχείρισή τους. Ο μέσος όρος της περιόδου ρευστοποίησης του εξασφαλισμένου μη εξυπηρετούμενου χαρτοφυλακίου που εξετάζεται σε συλλογική βάση είναι περίπου 4,7 χρόνια, ενώ για τις εξυπηρετούμενες χορηγήσεις, η περίοδος ρευστοποίησης είναι 5 χρόνια.

Επιπρόσθετα, από τον Ιούνιο του 2017 η Τράπεζα προχώρησε με συγκεκριμένες αλλαγές στις παραμέτρους και παραδοχές για τον υπολογισμό του ανακτήσιμου ποσού των ενυπόθηκων ακινήτων που χρησιμοποιούνται στην μεθοδολογία για υπολογισμό των ζημιών απομείωσης χορηγήσεων και σχετίζονται κυρίως με την εξάλειψη μελλοντικών αναπροσαρμογών του δείκτη τιμών ακινήτων και την χρήση

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

3. Χρήση εκτιμήσεων και κρίσεων (συνέχεια)

3.1. Πρόβλεψη για απομείωση αξίας χορηγήσεων σε πελάτες (συνέχεια)

μεγαλύτερης απομείωσης της αξίας των ακινήτων κατά την ρευστοποίησή τους για συγκεκριμένες κατηγορίες μη-κύριων ακινήτων. Οι τροποποιήσεις έγιναν στο πλαίσιο των Διεθνή Προτύπων Χρηματοοικονομικής Ανάφοράς (ΔΠΧΑ) και λαμβάνουν υπόψη τα επιταχυνόμενα πλάνα της Τράπεζας για την μείωση των προβληματικών δανείων, τις πρόσφατες εξελίξεις στην αγορά καθώς και τον συνεχή διάλογο με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), στα πλαίσια της Διαδικασίας Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) για το 2017.

Οι συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης της αξίας χορηγήσεων του Ομίλου είναι εκ φύσεως αβέβαιες λόγω της ευαισθησίας τους στις οικονομικές και πιστωτικές συνθήκες του περιβάλλοντος που δραστηριοποιείται ο Όμιλος. Οι συνθήκες επηρεάζονται από πολλούς παράγοντες με υψηλό βαθμό αλληλεξάρτησης και δεν είναι ευαίσθητες σε κανένα παράγοντα ξεχωριστά. Είναι πιθανόν οι πραγματικές συνθήκες στο επόμενο οικονομικό έτος να διαφέρουν από τις παραδοχές που έχουν γίνει στο τρέχον έτος, με αποτέλεσμα η λογιστική αξία των χορηγήσεων μπορεί να αναπροσαρμοστεί σημαντικά.

Για σκοπούς ενημέρωσης του πιθανού αντίκτυπου στις προβλέψεις για απομείωση δανείων από αλλαγές στις κύριες παραδοχές απομείωσης, η Τράπεζα χρησιμοποιώντας τα μοντέλα συλλογικής αξιολόγησης σε όλο το χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων (συμπεριλαμβανομένου του χαρτοφυλακίου που υπόκειται σε ατομικό έλεγχο απομείωσης), πραγματοποίησε ανάλυση ευαισθησίας με ημερομηνία αναφοράς 30 Σεπτεμβρίου 2017. Η πιθανή επίδραση όπως υπολογίζεται από την προσομοίωση στις προβλέψεις για απομείωση των χορηγήσεων παρουσιάζεται πιο κάτω:

Αλλαγή στις σημαντικές παραδοχές προβλέψεων	Αύξηση/(μείωση) στις συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης χορηγήσεων
	€'εκατ.
Αύξηση του χρονικού ορίζοντα που χρειάζεται για τη ρευστοποίηση ενός ακινήτου κατά 1 χρόνο	26
Μείωση του χρονικού ορίζοντα που χρειάζεται για τη ρευστοποίηση ενός ακινήτου κατά 1 χρόνο	(26)
Αύξηση της συνολικής απομείωσης της αξίας ακινήτων κατά τη ρευστοποίηση κατά 5%	38
Μείωση της συνολικής απομείωσης της αξίας ακινήτων κατά τη ρευστοποίηση κατά 5%	(35)

3.2. Προβλέψεις για εκκρεμούσες δικαστικές υποθέσεις ή καταγγελίες/παράπονα και/ή απαιτήσεις ή υπό διαιτησία διαφορές

Ο Όμιλος, για να αξιολογήσει εάν χρειάζεται να αναγνωρισθεί πρόβλεψη, εξετάζει εάν υπάρχει παρούσα δέσμευση (νομική ή τεκμαιρόμενη) ως αποτέλεσμα ενός γεγονότος του παρελθόντος, για το οποίο πιθανόν να απαιτηθεί μια εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη και για το οποίο μπορεί να γίνει μια αξιόπιστη εκτίμηση της δέσμευσης.

Ο Όμιλος εξασφαλίζει νομική γνώμηση σχετικά με το ποσό της πρόβλεψης συγκεκριμένων καταγγελιών/παραπόνων και/ή απαιτήσεων και υπό διαιτησία διαφορών.

Τα ποσά που αναγνωρίζονται ως προβλέψεις είναι η καλύτερη δυνατή εκτίμηση των δαπανών που απαιτούνται για το διακανονισμό των υφιστάμενων υποχρεώσεων κατά το τέλος της περιόδου αναφοράς. Όταν μια ξεχωριστή υποχρέωση επιμετρείται, η πιο πιθανή κατάληξη μπορεί να θεωρηθεί η καλύτερη δυνατή εκτίμηση της υποχρέωσης. Λόγω των κινδύνων και αβεβαιοτήτων που περιβάλλουν τα γεγονότα και τις καταστάσεις της κάθε δικαστικής υπόθεσης που εκκρεμεί ή καταγγελίας/παραπόνου και/ή απαίτησης ή υπό διαιτησίας διαφοράς, απαιτείται σημαντική άσκηση κρίσης για την εκτίμηση του πιθανού αποτελέσματος.

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

3. Χρήση εκτιμήσεων και κρίσεων (συνέχεια)

3.3. Απομείωση υπεραξίας και επενδύσεων σε θυγατρικές εταιρείες

Η διαδικασία αναγνώρισης και αξιολόγησης της απομείωσης της υπεραξίας και των επενδύσεων σε θυγατρικές εταιρείες είναι εκ φύσεως αβέβαιη αφού απαιτείται από τη Διεύθυνση σημαντική άσκηση κρίσης μιας σειράς εκτιμήσεων, τα αποτελέσματα των οποίων είναι ευαίσθητα στις παραδοχές που χρησιμοποιούνται. Η αξιολόγηση για απομείωση αποτελεί την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της Διεύθυνσης για τους παράγοντες που παρατίθενται πιο κάτω.

Αρχικά, απαιτείται από τη Διεύθυνση σημαντική κρίση για την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών των οντοτήτων που εξαγοραστήκαν. Οι υπολογισμοί μπορούν να επηρεαστούν σημαντικά από τις ταμειακές ροές για περιόδους για τις οποίες έχουν γίνει λεπτομερείς προβλέψεις και από παραδοχές σχετικά με τη μακροχρόνια τάση των ταμειακών ροών για μετέπειτα περιόδους.

Οι προβλέψεις ταμειακών ροών συγκρίνονται με τις πραγματικές αποδόσεις και με τα επαληθευμένα οικονομικά δεδομένα για μελλοντικά χρόνια. Παρόλα αυτά, οι προβλέψεις των μελλοντικών ταμειακών ροών εξ' ανάγκης και ορθά αντικατοπτρίζουν τις εκτιμήσεις της Διεύθυνσης για τις μελλοντικές προοπτικές των οντοτήτων. Επιπρόσθετα, το κόστος κεφαλαίου που χρησιμοποιείται για την προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών της, μπορεί να έχει σημαντική επίδραση στην εκτίμηση της οντότητας. Για τις Εταιρείες Ειδικού Σκοπού (ΕΕΣ), η κύρια ένδειξη για απομείωση είναι η μείωση στη λογιστική αξία των ακινήτων που κατέχουν η οποία καθορίζεται χρησιμοποιώντας εκτιμήσεις που διενεργούνται από ανεξάρτητους εγκεκριμένους εκτιμητές οι οποίοι εφαρμόζουν διεθνώς αποδεκτά μοντέλα εκτιμήσεων, χρησιμοποιούν την γνώση που έχουν για την αγορά και την επαγγελματική τους κρίση.

Τυχόν απομείωση της υπεραξίας των οντοτήτων που εξαγοράστηκαν επηρεάζει τα αποτελέσματα του Ομίλου ενώ τυχόν απομείωση της αξίας των επενδύσεων σε θυγατρικές εταιρείες επηρεάζει τα αποτελέσματα της Τράπεζας. Η παρούσα αξία εξαγοράς χαρτοφυλακίων σε ισχύ εξετάζεται για απομείωση ετήσια, και όταν οι συνθήκες υποδεικνύουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να έχει απομειωθεί. Όταν το ανακτήσιμο ποσό είναι μικρότερο από την λογιστική αξία, τότε αναγνωρίζεται ζημιά απομείωσης στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

3.4. Εύλογη αξία επενδύσεων

Η καλύτερη ένδειξη της εύλογης αξίας των επενδύσεων είναι η τιμή διαπραγμάτευσης σε μια ενεργό αγορά. Αν η αγορά στην οποία διαπραγματεύεται ένα χρηματοοικονομικό μέσο δεν είναι ενεργός τότε χρησιμοποιείται μια μέθοδος αποτίμησης. Η πλειοψηφία των μεθόδων αποτίμησης που χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο, βασίζονται αποκλειστικά σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς με αποτέλεσμα η αποτίμηση της εύλογης αξίας να είναι αρκετά αξιόπιστη. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί μοντέλα που βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα μόνο για την αποτίμηση των μη εισηγμένων επενδύσεων. Σε αυτές τις περιπτώσεις λαμβάνονται υπόψη μεταξύ άλλων οι καθαρές θέσεις των οντοτήτων στις οποίες έχει γίνει η επένδυση καθώς επίσης και οι εκτιμήσεις της Διεύθυνσης του Ομίλου για να ληφθούν υπόψη αβεβαιότητες στις εύλογες αξίες που προκύπτουν από την έλλειψη δεδομένων και σημαντικές αρνητικές μεταβολές στην τεχνολογία, στην αγορά, στο οικονομικό ή στο νομικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται η οντότητα.

3.5. Απομείωση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση

Οι επενδύσεις σε μετοχές διαθέσιμες προς πώληση απομειώνονται όταν η μείωση της εύλογης αξίας τους σε σχέση με την τιμή κόστους είναι σημαντική ή παρατεταμένη. Σε αυτή την περίπτωση, η συνολική ζημιά που είχε αναγνωριστεί προηγουμένως στα ίδια κεφάλαια, θα αναγνωριστεί στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Ο προσδιορισμός της σημαντικής ή παρατεταμένης μείωσης απαιτεί εκτιμήσεις από τη Διεύθυνση. Παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη σε αυτές τις εκτιμήσεις περιλαμβάνουν το ποσοστό μείωσης του κόστους ή την απομειωμένη αξία καθώς επίσης και τις καθαρές θέσεις των οντοτήτων.

Οι επενδύσεις σε χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση απομειώνονται όταν υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης λόγω ενός ή περισσότερων γεγονότων που συνέβηκαν μετά την αρχική αναγνώριση της επένδυσης και το ζημιόγONO γεγονός (ή γεγονότα) επηρεάζει τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές της επένδυσης. Ο προσδιορισμός της απομείωσης απαιτεί εκτιμήσεις από τη Διεύθυνση. Γίνεται ατομική αξιολόγηση για απομείωση σε χρεόγραφα των οποίων η εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης έχει μειωθεί σημαντικά καθώς επίσης και ο εκδότης έχει υποβαθμιστεί.

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

3. Χρήση εκτιμήσεων και κρίσεων (συνέχεια)

3.6. Ακίνητα προς πώληση/αποθέματα ακινήτων προς πώληση

Τα ακίνητα προς πώληση επιμετρούνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης. Αξιολόγηση για απομείωση διενεργείται τόσο κατά την ταξινόμηση ως διακρατούμενα μέχρι την λήξη όσο και μεταγενέστερα. Οποιαδήποτε ζημιά απομείωσης προκύπτει αναγνωρίζεται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Το κέρδος από μελλοντική αύξηση στην εύλογη αξία μετά την αφαίρεση του κόστους πώλησης ενός περιουσιακού στοιχείου, μπορεί να αναγνωρισθεί στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στον βαθμό που δεν υπερβαίνει την συσσωρευμένη ζημιά απομείωσης η οποία είχε προηγουμένως αναγνωρισθεί.

Αποθέματα ακινήτων προς πώληση επιμετρούνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ του κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Η εκτιμημένη τιμή πώλησης καθορίζεται με βάση την εύλογη αξία των ακινήτων. Η καλύτερη ένδειξη της εύλογης αξίας είναι τιμή σε ενεργό αγορά. Εάν/όταν η αγορά δεν είναι ενεργός, η εύλογη αξία καθορίζεται μέσω εκτιμήσεων που διεξάγονται από εγκεκριμένους εκτιμητές ακινήτων οι οποίοι εφαρμόζουν διεθνώς αποδεκτά μοντέλα εκτίμησης, χρησιμοποιούν την γνώση που έχουν για την αγορά και την επαγγελματική τους κρίση. Η άσκηση αυτή, εμπεριέχει βαθμό αβεβαιότητας ανάλογα με τη φύση του περιουσιακού στοιχείου που κατέχεται και των πληροφοριών αγοράς που είναι διαθέσιμες. Ο καθορισμός του κόστους πώλησης ενδέχεται να απαιτεί επίσης επαγγελματική κρίση η οποία εμπεριέχει βαθμό αβεβαιότητας λόγω του σχετικά χαμηλού επιπέδου κινητικότητας της αγοράς.

3.7. Φορολογία

Ο Όμιλος υπόκειται σε εταιρικό φόρο στις χώρες όπου δραστηριοποιείται. Για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης εταιρικού φόρου κατά την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης, απαιτούνται εκτιμήσεις και άσκηση κρίσης. Υπάρχει πιθανότητα αλλαγής του φορολογικού χειρισμού των ζημιών απομείωσης στην αξία των χορηγήσεων για τις περιπτώσεις που δεν αφορούν ατομικές προβλέψεις, όπως έχει γνωστοποιήσει ο Έφορος Φορολογίας και σε αντίθεση με τον υφιστάμενο χειρισμό που ακολουθεί η Τράπεζα. Όπου η τελική φορολογία διαφέρει από τα αρχικά ποσά που αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, οι διαφορές επηρεάζουν την τρέχουσα φορολογία, τις φορολογικές υποχρεώσεις και τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις της περιόδου όπου συμφωνείται ο τελικός προσδιορισμός της φορολογίας με τις φορολογικές αρχές.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που προκύπτουν από φορολογικές ζημιές, αναγνωρίζονται στο βαθμό που είναι πιθανό ότι ο Όμιλος θα πραγματοποιήσει μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, έναντι των οποίων αυτές οι ζημιές θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Η αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, σε σχέση με φορολογικές ζημιές βασίζεται σε κρίσεις σχετικά με την πιθανότητα, επάρκεια και το χρονοδιάγραμμα των μελλοντικών φορολογικών κερδών καθώς επίσης και τη δυνατότητα εφαρμογής μελλοντικών φορολογικών στρατηγικών. Αυτές οι κρίσεις βασίζονται στα διαθέσιμα ιστορικά στοιχεία και εκτιμήσεις που αφορούν, μεταξύ άλλων, μακροοικονομικές συνθήκες, μεταβολές στα επιτόκια, ζήτηση και τιμές ακινήτων, το επίπεδο των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων και τα αναμενόμενα αποτελέσματα των εργασιών με βάση το επιχειρηματικό μοντέλο και το στρατηγικό πλάνο του Ομίλου. Οι παράμετροι που λήφθηκαν υπόψη για τις κρίσεις εμπεριέχουν αβεβαιότητα η οποία μπορεί να επιφέρει αλλαγές στην επιμέτρηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε σχέση με τις αρχικές εκτιμήσεις.

4. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα

Για διοικητικούς σκοπούς, ο Όμιλος είναι οργανωμένος σε δύο λειτουργικούς τομείς στην Κύπρο στη βάση της παροχής υπηρεσιών, ως ακολούθως:

- Τομέας τραπεζικών και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών - παρέχει κυρίως τραπεζικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, περιλαμβανομένων χρηματοδοτικών και επενδυτικών υπηρεσιών καθώς επίσης και υπηρεσίες καταπιστευματοδόχων και πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων (Factoring).
- Τομέας ασφαλιστικών εργασιών - παρέχει κυρίως ασφαλιστικές υπηρεσίες κλάδου ζωής και γενικού κλάδου.

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τα έσοδα, έξοδα, ζημιές απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου, (ζημιά)/κέρδος πριν το μερίδιο αποτελεσμάτων συνδεδεμένης εταιρείας, μερίδιο αποτελεσμάτων συνδεδεμένης εταιρείας και πληροφορίες για τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις αναφορικά με τους λειτουργικούς τομείς του Ομίλου.

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

4. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα (συνέχεια)

	Τραπεζικές & χρηματοοικονομικές υπηρεσίες		Ασφαλιστικές εργασίες		Συναλλαγές/υπόλοιπα μεταξύ τομέων		Σύνολο	
	Εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου		Εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου		Εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου		Εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου	
	2017 €'000	2016 €'000	2017 €'000	2016 €'000	2017 €'000	2016 €'000	2017 €'000	2016 €'000
Κύκλος εργασιών	198.991	206.793	14.909	13.065	(2.203)	(2.235)	211.697	217.623
Καθαρά έσοδα από τόκους	99.060	110.448	152	273	--	--	99.212	110.721
Καθαρά έσοδα από δικαιώματα, προμήθειες, καθαρά κέρδη από διάθεση και επανεκτίμηση συναλλάγματος και χρηματοοικονομικών στοιχείων και άλλα έσοδα	71.255	66.329	11.144	9.542	(578)	(496)	81.821	75.375
Σύνολο καθαρών εσόδων	170.315	176.777	11.296	9.815	(578)	(496)	181.033	186.096
Σύνολο εξόδων	(110.272)	(102.310)	(5.536)	(5.536)	105	66	(115.703)	(107.780)
Κέρδος/(ζημιά) από συνήθεις εργασίες πριν τις ζημιές απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	60.043	74.467	5.760	4.279	(473)	(430)	65.330	78.316
Ζημιές απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	(85.315)	(64.109)	--	--	--	--	(85.315)	(64.109)
(Ζημιά)/κέρδος πριν το μερίδιο αποτελεσμάτων συνδεδεμένης εταιρείας	(25.272)	10.358	5.760	4.279	(473)	(430)	(19.985)	14.207
Μερίδιο αποτελεσμάτων συνδεδεμένης εταιρείας μετά τη φορολογία	469	--	--	--	--	--	469	--
(Ζημιά)/κέρδος πριν τη φορολογία	(24.803)	10.358	5.760	4.279	(473)	(430)	(19.516)	14.207
	Τραπεζικές & χρηματοοικονομικές υπηρεσίες		Ασφαλιστικές εργασίες		Συναλλαγές/υπόλοιπα μεταξύ τομέων		Σύνολο	
	30 Σεπτεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016	30 Σεπτεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016	30 Σεπτεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016	30 Σεπτεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	6.623.629	6.969.543	95.159	88.467	(24.450)	(20.406)	6.694.338	7.037.604
Σύνολο υποχρεώσεων	6.076.498	6.437.010	57.745	54.489	(23.982)	(20.766)	6.110.261	6.470.733

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

5. Σύνολο εξόδων

Τα συνολικά έξοδα περιλαμβάνουν τα έξοδα προσωπικού, απόσβεση και διοικητικά και άλλα έξοδα.

Διοικητικά και άλλα έξοδα

Ετήσια συνεισφορά στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (ΕΤΕ)

Από την 1^η Ιανουαρίου 2016, η Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσα στα πλαίσια της Τραπεζικής Ένωσης, έχει θέσει τα θεμέλια για την δημιουργία ενός τρίτου πυλώνα μέσω ενός σχεδίου ασφάλισης των καταθέσεων (European Deposit Insurance Scheme- EDIS) το οποίο σταδιακά θα αντικαταστήσει το εθνικό σύστημα εγγύησης των καταθέσεων. Ο πρώτος πυλώνας της Τραπεζικής Ένωσης περιλαμβάνει ένα κοινό πλαίσιο για την εποπτεία των τραπεζών που πρέπει να εφαρμοστεί από τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (EEM/SSM), ενώ ο δεύτερος πυλώνας περιλαμβάνει ένα κοινό πλαίσιο για την εξυγίανση των τραπεζών που πρέπει να εφαρμοστεί από τον Ενιαίο Μηχανισμό Εξυγίανσης (EME/SRM). Ο EME προβλέπει ότι το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (ΕΤΕ/SRF) θα κτιστεί σε μια περίοδο 8 ετών με την «εκ των προτέρων» καταβολή εισφορών από τον τραπεζικό τομέα.

Η ετήσια συνεισφορά της Τράπεζας για το 2016 ανέρχονταν σε € 3,1 εκατ. και καταβλήθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών από τις προσόδους που προκύπτουν από τις ετήσιες εισφορές που καταβάλλονται από τα πιστωτικά ιδρύματα στα πλαίσια του ειδικού φόρου, ο οποίος επιβλήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του «Περί Επιβολής Ειδικού Φόρου Πιστωτικών Ιδρυμάτων Νόμος 2011 έως 2015».

Η συνεισφορά στο ΕΤΕ για το 2017, η οποία έχει υπολογιστεί με βάση τα δεδομένα στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και σύμφωνα με τον «Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2015/63 της 21^{ης} Οκτωβρίου 2014», διαβιβάστηκε από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ) μέσω του Συστήματος Εγγύησης των Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων (ΣΕΚ). Η συνεισφορά της Τράπεζας στο ΕΤΕ, η οποία ανήλθε σε €2,0 εκατ., πληρώθηκε στις 26 Ιουνίου 2017 και έχει αναγνωριστεί στα διοικητικά και άλλα έξοδα.

Τον Σεπτέμβριο του 2017, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε νόμο που τροποποιεί τους «Περί Επιβολής Ειδικού Φόρου Πιστωτικών Ιδρυμάτων Νόμους του 2011 έως 2015». Ο περί Επιβολής Ειδικού Φόρου Πιστωτικού Ιδρύματος (Τροποποιητικός) Νόμος του 2017 δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 6 Οκτωβρίου 2017.

Ο ενοποιημένος νόμος (ο οποίος εμπεριέχει τις τροποποιήσεις) και ο οποίος θα αναφέρεται ως οι περί Επιβολής Ειδικού Φόρου Πιστωτικού Ιδρύματος Νόμοι του 2011 έως 2017, προνοεί όπως το ποσό που αντιστοιχεί στις εκ των προτέρων ετήσιες εισφορές των πιστωτικών ιδρυμάτων στο ΕΤΕ αφαιρείται από το υπόλοιπο του ειδικού φόρου (μέχρι του ποσού του ειδικού φόρου του ίδιου έτους) με ημερομηνία ισχύς την 6η Οκτωβρίου 2017. Ο ειδικός φόρος επιβάλλεται στα πιστωτικά ιδρύματα σε τριμηνιαία βάση, με συντελεστή 0,0375% επί των σχετικών καταθέσεων που κρατούνται από το κάθε πιστωτικό ίδρυμα κατά την 31^η Δεκεμβρίου, 31^η Μαρτίου, 30^η Ιουνίου και 30^η Σεπτεμβρίου. Η συνεισφορά στο ΕΤΕ για το 2017 ύψους €2,0 εκατ. που πληρώθηκε τον Ιούνιο, θα αφαιρεθεί από την 4η δόση του Ειδικού Φόρου για το 2017 η οποία αναμένεται να ανέλθει στα €2,2 εκατ.

Διοικητικά έξοδα πληρωτέα στην APS Cyprus

Ποσό ύψους €3.874 χιλ. (δεν περιλαμβάνει ΦΠΑ) (30 Σεπτεμβρίου 2016: €μηδέν) το οποίο σχετίζεται με έξοδα διαχείρισης και αμοιβή επιτυχίας και το οποίο χρεώθηκε στον Όμιλο για την περίοδο από 1^η Ιουλίου 2017 μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2017, περιλαμβάνεται στα διοικητικά και άλλα έξοδα (Σημ. 23)

6. Ζημιές απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου

	30 Σεπτεμβρίου 2017 €'000	30 Σεπτεμβρίου 2016 €'000
Ζημιές απομείωσης της αξίας των χορηγήσεων (Σημ.9)	87.863	66.679
Προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου που απορρέει από ανειλημμένες υποχρεώσεις και εγγυήσεις	(2.548)	(2.570)
	85.315	64.109

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

7. Φορολογία

	30 Σεπτεμβρίου 2017 €'000	30 Σεπτεμβρίου 2016 €'000
Εταιρικός φόρος	(382)	(532)
Φόροι που παρακρατήθηκαν στην πηγή	(38)	(55)
Αναβαλλόμενη φορολογία	2.156	(8.661)
	1.736	(9.248)

Σύμφωνα με τον Περί φορολογίας του Εισοδήματος Νόμο 118(I)/2002 όπως τροποποιήθηκε, τα κέρδη της Τράπεζας και των θυγατρικών της εταιρειών στην Κύπρο υπόκεινται σε εταιρικό φόρο με σταθερό συντελεστή 12,5%. Οι φορολογικές ζημιές των εταιρειών του Ομίλου στην Κύπρο, εκτός από τις εταιρείες που επηρεάζονται από το άρθρο 13(8)(δ)(i) του Περί φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου, συμψηφίζονται με φορολογητέα κέρδη άλλων εταιρειών του Ομίλου στην Κύπρο. Φορολογικές ζημιές που δεν συμψηφίστηκαν δύνανται να μεταφερθούν και να συμψηφιστούν με φορολογητέα κέρδη των επόμενων πέντε ετών της ίδιας εταιρείας. Το άρθρο 13(8)(δ)(i) του Περί φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου προνοεί όπως στην περίπτωση όπου η πώληση μετοχών που μια εταιρεία κατέχει σε μια άλλη εταιρεία του ίδιου ομίλου φορολογείται ως εμπορική συναλλαγή τότε οι δύο εταιρείες δεν θεωρούνται εταιρείες του ομίλου για σκοπούς φορολογικών ελαφρύνσεων.

Τα εισοδήματα των θυγατρικών εταιρειών και της μόνιμης εγκατάστασης εκτός Κύπρου, υπόκεινται σε φορολογία με συντελεστές που ισχύουν στη χώρα όπου διεξάγονται οι εργασίες.

Στον υπολογισμό της φορολογικής υποχρέωσης λαμβάνονται υπόψη φορολογικές απαλλαγές, εκπτώσεις, αφαιρέσεις και συμψηφισμοί βάσει των άρθρων 8, 9, 10 και 13 του Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου 118(I)/2002.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμου, εταιρείες που δεν διανέμουν 70% των κερδών τους μετά τη φορολογία, όπως αυτά προσδιορίζονται από αυτόν τον Νόμο, κατά τη διάρκεια των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, λογίζονται ότι έχουν διανέμει αυτά τα κέρδη ως μέρισμα. Έκτακτη αμυντική εισφορά στο 17% είναι πληρωτέα αναφορικά με αυτή τη λογιζόμενη διανομή στο βαθμό που, για τους σκοπούς αυτού του νόμου, οι μέτοχοι (φυσικά και νομικά πρόσωπα) κατά το τέλος της περιόδου των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου και στην περίπτωση των φυσικών προσώπων έχουν επίσης την κατοικία καταγωγής τους στην Κύπρο. Το ποσό της λογιζόμενης διανομής μειώνεται με οποιοδήποτε πραγματικό μέρισμα το οποίο ήδη διανεμήθηκε από τα κέρδη του υπό αναφορά έτους. Η έκτακτη εισφορά για την άμυνα καταβάλλεται από την Τράπεζα για λογαριασμό των μετόχων.

8. Βασική και πλήρως κατανεμημένη (ζημιά)/κέρδος ανά μετοχή

	Εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου	
Βασική και πλήρως κατανεμημένη (ζημιά)/κέρδος ανά μετοχή	2017	2016
(Ζημιά)/κέρδος που αναλογεί στους κατόχους μετοχών της μητρικής εταιρείας (€ χιλ.)	(18.395)	4.468
Μέσος αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά τη διάρκεια της περιόδου (χιλ.)	198.475	198.435
Βασική και πλήρως κατανεμημένη (ζημιά)/κέρδος ανά μετοχή (€σεντ)	(9,27)	2,25

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 δεν υπήρχαν δικαιώματα προαίρεσης ή στοιχεία μετατρέψιμα σε νέες μετοχές και κατά συνέπεια η βασική και πλήρως κατανεμημένη ζημιά ανά μετοχή παραμένει το ίδιο.

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

9. Χορηγήσεις σε πελάτες

	30 Σεπτεμβρίου 2017 €'000	31 Δεκεμβρίου 2016 €'000
Χορηγήσεις σε πελάτες	4.177.226	4.300.117
Συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης	(1.429.673)	(1.374.084)
	2.747.553	2.926.033

Συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης της αξίας των χορηγήσεων

	30 Σεπτεμβρίου 2017 €'000	31 Δεκεμβρίου 2016 €'000
Ατομικές ζημιές απομείωσης <i>Σε ατομική και συλλογική βάση αξιολόγησης</i>		
1 Ιανουαρίου	1.346.526	1.269.536
Συμβατικός τόκος απομειωμένων χορηγήσεων	117.302	164.001
Αναστροφή της προεξόφλησης	(33.583)	(58.680)
	83.719	105.321
Καθαρές διαγραφές ζημιών απομείωσης χορηγήσεων	(101.584)	(156.138)
Επιβάρυνση για την περίοδο/έτος	89.491	123.972
Συναλλαγματική διαφορά	(8.114)	3.835
	63.512	76.990
	1.410.038	1.346.526
Συλλογικές ζημιές απομείωσης <i>Σε συλλογική βάση αξιολόγησης (IBNR)</i>		
1 Ιανουαρίου	27.558	33.587
Καθαρές διαγραφές ζημιών απομείωσης χορηγήσεων	(6.013)	(4.372)
Αποδέσμευση για την περίοδο/έτος	(1.628)	(1.737)
Συναλλαγματική διαφορά	(282)	80
	(7.923)	(6.029)
	19.635	27.558
Συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης	1.429.673	1.374.084

Κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2017 η Τράπεζα προχώρησε με συγκεκριμένες αλλαγές στις παραμέτρους και παραδοχές για τον υπολογισμό του ανακτήσιμου ποσού των ενυπόθηκων ακινήτων που χρησιμοποιούνται στην μεθοδολογία για υπολογισμό των ζημιών απομείωσης χορηγήσεων και σχετίζονται κυρίως με την εξάλειψη μελλοντικών αναπροσαρμογών του δείκτη τιμών ακινήτων και την χρήση μεγαλύτερης απομείωσης της αξίας των ακινήτων κατά την ρευστοποίησή τους. Οι τροποποιήσεις έγιναν στο πλαίσιο των Διεθνή Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και λαμβάνουν υπόψη τα επιταχυνόμενα πλάνα της Τράπεζας για την μείωση των προβληματικών δανείων, τις πρόσφατες εξελίξεις στην αγορά καθώς και τον συνεχή διάλογο με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), στα πλαίσια της Διαδικασίας Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) για το 2017.

Απομειωμένες χορηγήσεις

Απομειωμένες χορηγήσεις αντιπροσωπεύουν τις χορηγήσεις που ο Όμιλος προσδιορίζει ότι υπάρχουν βάσιμες αποδείξεις απομείωσης ως αποτέλεσμα ενός ή περισσότερων ζημιολογικών γεγονότων που

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

9. Χορηγήσεις σε πελάτες (συνέχεια)

συνέβησαν μετά την αρχική αναγνώριση και τα οποία έχουν επίδραση στις εκτιμημένες μελλοντικές ταμειακές ροές όπως έχουν αξιολογηθεί είτε σε ατομική είτε σε συλλογική βάση. Η ζημία απομείωσης που προκύπτει αναγνωρίζεται στις «Ατομικές ζημιές απομείωσης». Αυτές οι χορηγήσεις κατατάσσονται στη βαθμίδα 3 (υψηλός κίνδυνος) με βάση το σύστημα πιστοληπτικής διαβάθμισης του Ομίλου.

Χορηγήσεις με όρους που ήταν αντικείμενο επαναδιαπραγμάτευσης λόγω επιδείνωσης της κατάστασης του δανειολήπτη, θεωρούνται συνήθως απομειωμένες, εάν ο Όμιλος προσδιορίζει ότι είναι πιθανή η μη είσπραξη του συνολικού ποσού του κεφαλαίου και των οφειλόμενων τόκων με βάση τους συμβατικούς όρους της χορήγησης.

Τα έσοδα από τόκους στις απομειωμένες χορηγήσεις, που αντιστοιχούν στη λογιστική αξία των απομειωμένων χορηγήσεων, ανήλθαν σε €33,6 εκατ. και αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων για την περίοδο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 (31 Δεκεμβρίου 2016: €58,7 εκατ.).

Τα έσοδα από τόκους που αντιστοιχούν στο ποσό της ζημιάς απομείωσης, αναστέλλονται και περιλαμβάνονται στις συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης στην αξία των χορηγήσεων.

Μη Απομειωμένες χορηγήσεις

Οι χορηγήσεις του Ομίλου που δεν παρουσίασαν απομείωση παρουσιάζονται καταταγμένες σε βαθμίδες κινδύνου με βάση το σύστημα πιστοληπτικής διαβάθμισης του Ομίλου. Οι βαθμίδες κινδύνου έχουν ως εξής:

Βαθμίδα 1 (Χαμηλός Κίνδυνος):

Θεωρείται δεδομένη η ύπαρξη άμεσης ικανότητας αποπληρωμής της πιστωτικής διευκόλυνσης.

Βαθμίδα 2 (Μέτριος Κίνδυνος):

Θεωρείται διαθέσιμη δυνατότητα έμμεσης ανάκτησης της πιστωτικής διευκόλυνσης.

Βαθμίδα 3 (Υψηλός Κίνδυνος):

Ο οφειλέτης παρουσιάζει κίνδυνο υψηλότερο των Βαθμίδων 1 και 2 σχετικά με την ύπαρξη άμεσης και έμμεσης ανάκτησης της πιστωτικής διευκόλυνσης.

Χορηγήσεις σε καθυστέρηση αλλά μη απομειωμένες

Οι χορηγήσεις σε καθυστέρηση αλλά μη απομειωμένες αντιπροσωπεύουν χορηγήσεις για τις οποίες η αποπληρωμή των οφειλόμενων τόκων και κεφαλαίου είναι σε καθυστέρηση και που ο Όμιλος προσδιορίζει ότι δεν υπάρχουν βάσιμες αποδείξεις απομείωσης λαμβάνοντας υπόψη, ανάμεσα σε άλλα, την αξία της διαθέσιμης εξασφάλισης.

Εξασφαλίσεις

Με βάση την πολιτική του Ομίλου, οι πιστωτικές διευκολύνσεις πρέπει να στηρίζονται στην ικανότητα αποπληρωμής των αντισυμβαλλομένων. Πέραν αυτού, εφαρμόζονται πολιτικές για την αντιστάθμιση και μείωση του πιστωτικού κινδύνου μέσω της λήψης εξασφαλίσεων. Οι πολιτικές αυτές καθορίζουν τα είδη των εξασφαλίσεων και τις μεθόδους αποτίμησής τους.

Οι κύριες εξασφαλίσεις που κατέχει ο Όμιλος περιλαμβάνουν υποθήκες ακινήτων, δέσμευση μετρητών, κυβερνητικές και τραπεζικές εγγυήσεις, επιβαρύνσεις σε περιουσιακά στοιχεία επιχειρήσεων, υποθήκες πλοίων καθώς και εταιρικές και προσωπικές εγγυήσεις.

Οι εξασφαλίσεις σε ακίνητα σχετίζονται με εμπορικά ακίνητα, οικιστικά ακίνητα καθώς και γη. Η αγοραία αξία των εξασφαλίσεων αναπροσαρμόζεται σε σημερινές αξίες με τη χρήση κατάλληλων δεικτών τιμών ακινήτων. Η Τράπεζα παρακολουθεί, επικυρώνει και προσαρμόζει ανάλογα με τις ανάγκες, ώστε να αντικατοπτρίζει με ακρίβεια τις σημερινές αξίες των εξασφαλίσεων του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας.

Η αξία των εμπράγματων εξασφαλίσεων για τις χορηγήσεις που καθορίστηκαν ως απομειωμένες, τόσο στο πλαίσιο συλλογικών όσο και ατομικών αξιολογήσεων ανήλθαν σε €1.453 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 (31 Δεκεμβρίου 2016: €1.677 εκατ.). Η αξία των εμπράγματων εξασφαλίσεων για τις χορηγήσεις σε καθυστέρηση αλλά μη απομειωμένες ανήλθαν σε €120,9 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 σε σύγκριση με €239,1 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2016. Οι μειώσεις είναι σύμφωνα με την μείωση των απομειωμένων χορηγήσεων.

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

9. Χορηγήσεις σε πελάτες (συνέχεια)

Με στόχο την εκπλήρωση των νομοθετικών εναρμονιστικών δεσμεύσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας, που πηγάζουν από την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε νομοσχέδιο για εναρμόνιση με τον Ευρωπαϊκό Νόμο περί ΦΠΑ που αφορά (α) στην επιβολή ΦΠΑ κατά την πώληση οικοδομήσιμης γης, (β) στη φορολόγηση νέων συμβολαίων μίσθωσης ακίνητης ιδιοκτησίας για επιχειρηματικούς σκοπούς και (γ) στην εφαρμογή αντίστροφης χρέωσης σε συναλλαγές που αφορούν μεταβιβάσεις ακινήτων σε περιπτώσεις αναδιάρθρωσεων δανείων (Σημ. 27).

Ρυθμισμένες χορηγήσεις

Σύμφωνα με τα τεχνικά πρότυπα της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT), μια χορήγηση ταξινομείται ως ρυθμισμένη εάν (i) οποιαδήποτε ενέργεια της Τράπεζας επιφέρει αλλαγές στους όρους ή/και προϋποθέσεις μιας χορήγησης και (ii) η ρύθμιση συνιστά παραχώρηση εκ μέρους της Τράπεζας η οποία αποσκοπεί στην αντιμετώπιση υφιστάμενων ή αναμενόμενων δυσκολιών στην εκ μέρους του δανειολήπτη εξυπηρέτηση της χορήγησης σύμφωνα με το υφιστάμενο πρόγραμμα αποπληρωμής. Χορηγήσεις για τις οποίες λαμβάνονται ρυθμιστικά μέτρα τα οποία δεν λήφθηκαν διότι ο πελάτης δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί στους όρους και τις προϋποθέσεις της σύμβασης λόγω οικονομικών δυσκολιών δεν αποτελούν ρυθμισμένες χορηγήσεις (βλ. λεπτομέρειες πιο κάτω).

Η σημαντικότερη παράμετρος για τη διενέργεια αναδιάρθρωσης των διευκολύνσεων ενός πελάτη είναι η ύπαρξη ικανότητας αποπληρωμής δηλαδή ο πελάτης να έχει κριθεί ως βιώσιμος. Στην Πολιτική Αναδιάρθρωσεων της Τράπεζας περιλαμβάνονται οι όροι και οι προϋποθέσεις στη βάση των οποίων η Τράπεζα αποφασίζει την παραχώρηση ενός αναδιάρθρωμένου προγράμματος αποπληρωμής.

Οι προσφερόμενες λύσεις αναδιάρθρωσης και η χρονική διάρκεια αυτών αποφασίζονται στη βάση των συγκεκριμένων δεδομένων των δανειοληπτών, στη βάση της κατάστασης της οικονομίας και στη βάση νομοθετικών ή κανονιστικών Οδηγιών.

Η παρακολούθηση των αναδιάρθρωμένων διευκολύνσεων γίνεται ως πρώτη γραμμή άμυνας από τις Επιχειρηματικές Μονάδες και από την Υπηρεσία Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου ως δεύτερη γραμμή άμυνας.

Σύμφωνα με τα τεχνικά πρότυπα της EAT, απόδειξη παραχώρησης συγκατάβασης στον οφειλέτη η οποία αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των υφιστάμενων ή αναμενόμενων δυσκολιών του οφειλέτη να εξυπηρετήσει το χρέος του με βάση το τρέχον χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής περιλαμβάνει:

- (α) η τροποποίηση της χορήγησης δεν θα προέκυπτε εάν ο οφειλέτης δεν αντιμετώπιζε οικονομικές δυσκολίες,
- (β) οι τροποποιημένοι όροι και προϋποθέσεις της σύμβασης σε σχέση με τους προηγούμενους μπορεί να θεωρηθούν ότι είναι υπέρ του οφειλέτη,
- (γ) η τροποποιημένη σύμβαση περιλαμβάνει ευνοϊκότερους όρους σε σχέση με άλλες συμβάσεις που θα μπορούσε η Τράπεζα να προσφέρει σε οφειλέτες με παρόμοιο προφίλ κινδύνου.

Παραδείγματα χορηγήσεων που πρέπει να ταξινομούνται ως ρυθμισμένες με βάση τα τεχνικά πρότυπα της EAT συμπεριλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- (α) Χορηγήσεις οι οποίες ήταν μη εξυπηρετούμενες κατά την ώρα της ρύθμισης.
- (β) Χορηγήσεις οι οποίες παρουσίασαν καθυστερήσεις πέραν των 30 ημερών εντός 3 μηνών πριν την ρύθμιση.
- (γ) Ρυθμιστικά μέτρα όπως μερική διαγραφή χρεών.

Οι ρυθμισμένες χορηγήσεις μπορεί να παύσουν να θεωρούνται ως ρυθμισμένες όταν όλοι οι πιο κάτω όροι ικανοποιούνται:

- (α) Η σύμβαση θεωρείται ως εξυπηρετούμενη, ακόμα και αν έχει επαναταξινομηθεί από τη μη εξυπηρετούμενη κατηγορία μετά από μια ανάλυση της οικονομικής κατάστασης του οφειλέτη που έδειξε ότι δεν πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις για την ταξινόμησή της ως μη εξυπηρετούμενη,
- (β) έχει μεσολαβήσει ελάχιστη περίοδος 2 χρόνων από την ημερομηνία που η ρυθμισμένη χορήγηση θεωρείται ως εξυπηρετούμενη και κατά την οποία η ρυθμισμένη χορήγηση ήταν σε δοκιμαστική περίοδο,
- (γ) το ποσό που αποπληρώθηκε (κεφάλαιο ή τόκος) τουλάχιστον κατά το ήμισυ της περιόδου υπό επίβλεψη θεωρείται ως ικανοποιητικό και/ή σημαντικό,

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

9. Χορηγήσεις σε πελάτες (συνέχεια)

(δ) καμία χορήγηση του οφειλέτη δεν παρουσιάζει ληξιπρόθεσμες οφειλές πέραν των 30 ημερών στο τέλος της περιόδου υπό επίβλεψη.

Μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις σύμφωνα με τα τεχνικά πρότυπα της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT)

Η EAT, δημοσίευσε το 2014 τα Πρότυπα Αναφοράς για τις ρυθμισμένες και τις μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις, τα οποία υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2015/1278. Ο όρος χορηγήσεις περιλαμβάνει όλα τα εντός και εκτός στοιχεία του ισολογισμού, εκτός από αυτά που κατέχονται για εμπορία και κατηγοριοποιούνται ως τέτοια.

Σύμφωνα με τον πιο πάνω Κανονισμό, μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις (ΜΕΧ) θεωρούνται αυτές οι οποίες ικανοποιούν ένα από τους πιο κάτω όρους:

- (i) Σημαντικές χορηγήσεις (σύμφωνα με τις διακριτικές ευχέρειες της ΚΤΚ) οι οποίες παρουσιάζουν καθυστερήσεις πάνω από 90 μέρες,
- (ii) Έχει αξιολογηθεί ότι ο οφειλέτης αδυνατεί να αποπληρώσει τις πιστωτικές του υποχρεώσεις χωρίς την εκποίηση της εξασφάλισης του, ανεξάρτητα από την ύπαρξη τυχόν ληξιπρόθεσμων οφειλών ή τον αριθμό των ημερών σε καθυστέρηση,
- (iii) Χορηγήσεις που θεωρούνται ως σε αθέτηση σύμφωνα με το Άρθρο 178 του Κανονισμού (ΕΕ) αρ. 575/2013,
- (iv) Έχουν ληφθεί νομικά μέτρα εναντίον του οφειλέτη από την Τράπεζα ή ο οφειλέτης έχει χρεοκοπήσει,
- (v) Έχει αναγνωριστεί ζημιά απομείωσης για τη χορήγηση με βάση τα λογιστικά πρότυπα σε ισχύ,
- (vi) Εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια που βρίσκονται σε δοκιμαστική περίοδο (τα ρυθμισμένα δάνεια βρίσκονται σε δοκιμαστική περίοδο δυο χρόνων από την ημέρα που ταξινομούνται ως εξυπηρετούμενα) τα οποία ήταν ταξινομημένα ως μη εξυπηρετούμενα κατά την ρύθμισή τους ή ταξινομήθηκαν ως μη εξυπηρετούμενα μετά τη ρύθμιση και τα οποία ξαναρυθμίζονται,
- (vii) Εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια που βρίσκονται σε δοκιμαστική περίοδο τα οποία ήταν ταξινομημένα ως μη εξυπηρετούμενα κατά την ρύθμισή τους ή ταξινομήθηκαν ως μη εξυπηρετούμενα μετά τη ρύθμιση και τα οποία παρουσιάζουν οφειλές σε καθυστέρηση πάνω από 30 μέρες,
- (viii) Περαιτέρω, στις ακόλουθες περιπτώσεις όλες οι χορηγήσεις ενός πελάτη θα ταξινομηθούν ως μη εξυπηρετούμενες ως ακολούθως: (α) εάν ο οφειλέτης κατηγοριοποιείται ως Ιδιώτης με βάση τον Κανονισμό (ΕΕ) αρ. 575/2013, και οι σημαντικές χορηγήσεις του οι οποίες παρουσιάζουν καθυστερήσεις πέραν των 90 ημερών υπερβαίνουν το 20% της μικτής λογιστικής αξίας όλων των χρηματοδοτούμενων χορηγήσεων του, τότε όλες οι χορηγήσεις του εν λόγω οφειλέτη (συμπεριλαμβανομένων και των μη χρηματοδοτούμενων χορηγήσεων) θα ταξινομηθούν ως μη-εξυπηρετούμενες, (β) εάν ο οφειλέτης δεν κατηγοριοποιείται ως Ιδιώτης με βάση τον Κανονισμό (ΕΕ) αρ. 575/2013, όταν έστω μία χορήγηση του οφειλέτη είναι ταξινομημένη ως μη εξυπηρετούμενη (για χορηγήσεις με καθυστερήσεις πέραν των 90 ημερών ισχύουν τα κριτήρια για σημαντικά δάνεια ως περιγράφονται πιο κάτω), τότε όλες οι χορηγήσεις του οφειλέτη (συμπεριλαμβανομένων και των μη χρηματοδοτούμενων χορηγήσεων) ταξινομούνται ως μη εξυπηρετούμενες. Σε αντίθετη περίπτωση, μόνο τα προβληματικά δάνεια κατηγοριοποιούνται ως μη εξυπηρετούμενα.

Οι μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις μπορεί να παύσουν να θεωρούνται ως μη εξυπηρετούμενες όταν όλοι οι πιο κάτω όροι ικανοποιούνται:

- (α) Η κατάσταση του οφειλέτη έχει βελτιωθεί στο βαθμό που είναι πιθανή η πλήρης εξόφληση, σύμφωνα με τους αρχικούς ή τροποποιημένους όρους,
- (β) ο οφειλέτης δεν έχει κανένα ποσό ληξιπρόθεσμο πέραν από 90 ημέρες.

Χορηγήσεις που ρυθμίστηκαν και κατά τη ρύθμιση ήταν μη εξυπηρετούμενες ή ταξινομήθηκαν μετά τη ρύθμιση ως μη εξυπηρετούμενες ή που είναι μη εξυπηρετούμενες λόγω ρύθμισης μπορεί να παύσουν να θεωρούνται ως μη εξυπηρετούμενες όταν όλοι οι πιο κάτω όροι ικανοποιούνται:

- (α) Η ρύθμιση δεν οδηγεί στην αναγνώριση απομείωσης ή στην κατάταξη της χορήγησης ως σε αθέτηση.
- (β) Έχει περάσει τουλάχιστον ένας χρόνος από την ημερομηνία της ρύθμισης.
- (γ) Η κατάσταση του οφειλέτη έχει βελτιωθεί στο βαθμό που είναι πιθανή η πλήρης εξόφληση, σύμφωνα με τους αρχικούς ή τροποποιημένους όρους,
- (δ) ο οφειλέτης δεν έχει κανένα ποσό ληξιπρόθεσμο πέραν από 90 ημέρες.

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

9. Χορηγήσεις σε πελάτες (συνέχεια)

Με βάση τις πιο πάνω κατηγορίες οι χορηγήσεις σε πελάτες του Ομίλου, παρουσιάζονται ως ακολούθως:

Χορηγήσεις σε πελάτες		
	30 Σεπτεμβρίου 2017 €'000	31 Δεκεμβρίου 2016 €'000
Λογιστική αξία	2.747.553	2.926.033
Απομειωμένες:		
Βαθμίδα 3 (υψηλός κίνδυνος)	2.280.833	2.473.278
Ατομικές ζημιές απομείωσης	(1.410.038)	(1.346.526)
Λογιστική αξία	870.795	1.126.752
<i>Εκ των οποίων χορηγήσεις με ρυθμιστικά μέτρα</i>	437.234	561.943
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένες:		
Βαθμίδα 1 (χαμηλός κίνδυνος)	41.379	64.527
Βαθμίδα 2 (μέτριος κίνδυνος)	43.512	84.416
Βαθμίδα 3 (υψηλός κίνδυνος)	2.855	3.354
Λογιστική αξία	87.746	152.297
Ανάλυση καθυστερήσεων:		
0+ μέχρι 30 ημέρες	43.278	62.117
30+ μέχρι 60 ημέρες	12.296	62.543
60+ μέχρι 90 ημέρες	21.799	23.921
90 ημέρες+	10.373	3.716
Λογιστική αξία	87.746	152.297
<i>Εκ των οποίων χορηγήσεις με ρυθμιστικά μέτρα</i>	36.320	62.161
Δεν είναι σε καθυστέρηση ή απομειωμένες:		
Βαθμίδα 1 (χαμηλός κίνδυνος)	1.438.295	1.356.264
Βαθμίδα 2 (μέτριος κίνδυνος)	357.639	301.527
Βαθμίδα 3 (υψηλός κίνδυνος)	12.713	16.751
Λογιστική αξία	1.808.647	1.674.542
<i>Εκ των οποίων χορηγήσεις με ρυθμιστικά μέτρα</i>	257.324	275.416
Υπόλοιπα μετά τις ατομικές ζημιές απομείωσης	2.767.188	2.953.591
Συλλογικές ζημιές απομείωσης	(19.635)	(27.558)
Συνολική λογιστική αξία	2.747.553	2.926.033

Η κίνηση της καθαρής λογιστικής αξίας των απομειωμένων χορηγήσεων σε πελάτες του Ομίλου παρουσιάζεται ως ακολούθως:

	30 Σεπτεμβρίου 2017 €'000	31 Δεκεμβρίου 2016 €'000
1 Ιανουαρίου	1.126.752	1.259.215
Μεταφορά σε μη απομειωμένες χορηγήσεις κατά τη διάρκεια της περιόδου/ έτους	(168.362)	(232.862)
Καθαρή κίνηση απομειωμένων χορηγήσεων	(138.707)	(95.660)
	819.683	930.693
Χορηγήσεις που ταξινομήθηκαν ως απομειωμένες κατά τη διάρκεια της περιόδου/ έτους	51.112	196.059
	870.795	1.126.752

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

9. Χορηγήσεις σε πελάτες (συνέχεια)

Οι χορηγήσεις του Ομίλου με ρυθμιστικά μέτρα αναλύονται πιο κάτω:

	30 Σεπτεμβρίου		31 Δεκεμβρίου	
	2017	2016	2017	2016
	€'000	€'000	€'000	€'000
Εμπόριο	125.935	107.604	76.434	73.555
Οικοδομικές και Κτηματικές επιχειρήσεις	533.137	674.880	317.713	431.447
Μεταποιητικές επιχειρήσεις	52.692	54.361	30.760	36.004
Τουριστικές επιχειρήσεις	52.524	67.175	42.990	55.428
Άλλες επιχειρήσεις	175.354	209.086	121.777	154.191
Ιδιώτες	192.899	197.762	141.204	148.895
	1.132.541	1.310.868	730.878	899.520

Για χορηγήσεις που σχετίζονται με δάνεια τα οποία έτυχαν αναδιάρθρωσης η αξία των εμπράγματων εξασφαλίσεων ανήλθε σε €1.194 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 (31 Δεκεμβρίου 2016: €1.428 εκατ.).

Μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις (ΜΕΧ)

Σύμφωνα με την Οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ) για την Πολιτική Απομείωσης Δανείων και τις Διαδικασίες Διενέργειας Προβλέψεων (2014 και 2015), τα πιστωτικά ιδρύματα απαιτούνται να ανακοινώνουν τον Πίνακα Α όπως παρουσιάζεται πιο κάτω. Οι μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις του Ομίλου στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 ανήλθαν στα €2.327 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €2.504 εκατ.).

Ο δείκτης των ΜΕΧ στο σύνολο των μεικτών χορηγήσεων ανήλθε σε 55,7% (31 Δεκεμβρίου 2016: 58,2%). Οι ΜΕΧ περιλαμβάνουν συμβατικούς τόκους που δεν αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, ο δείκτης κάλυψης των ΜΕΧ με προβλέψεις (ατομικές και συλλογικές ζημιές απομείωσης) ανήλθε σε 61,4% (31 Δεκεμβρίου 2016: 54,9%).

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

9. Χορηγήσεις σε πελάτες (συνέχεια)

Ανάλυση δανειακού χαρτοφυλακίου σύμφωνα με τον τομέα αντισυμβαλλόμενου στις 30 Σεπτεμβρίου 2017
Πίνακας Α

	Συνολικό δανειακό χαρτοφυλάκιο				Συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης			
	€000	εκ των οποίων μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις €000	εκ των οποίων χορηγήσεις με ρυθμιστικά μέτρα		€000	εκ των οποίων μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις €000	εκ των οποίων χορηγήσεις με ρυθμιστικά μέτρα	
			€000	εκ των οποίων σε μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις €000			€000	εκ των οποίων σε μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις €000
Σύνολο χορηγήσεων*	4.174.490	2.326.599	1.132.541	867.609	1.429.673	1.410.041	409.004	401.662
Γενικές κυβερνήσεις	1.368	164	--	--	2	--	--	--
Άλλες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	70.149	30.704	25.421	20.833	18.730	18.110	11.212	11.169
Μη-χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	2.724.699	1.605.800	892.812	711.043	967.102	954.145	338.061	333.210
εκ των οποίων: Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις	2.542.439	1.551.159	854.049	691.418	938.057	926.637	332.199	327.556
εκ των οποίων: Εμπορικές κτηματικές επιχειρήσεις	447.427	176.340	149.250	101.139	76.633	74.073	36.658	35.682
Ανά τομέα								
1. Κατασκευές	712.919	571.035			309.629			
2. Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	674.786	419.537			282.831			
3. Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	217.510	116.503			70.675			
4. Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	296.700	124.526			65.350			
5. Μεταποίηση	256.849	106.520			69.469			
6. Άλλοι τομείς	565.935	267.679			169.148			
Ιδιώτες	1.378.274	689.931	214.308	135.733	443.839	437.786	59.731	57.283
εκ των οποίων: Στεγαστικά δάνεια	618.415	211.789	98.785	51.370	104.458	101.939	19.590	18.355
εκ των οποίων: Πίστωσης για κατανάλωση	255.540	150.032	17.413	11.225	120.763	119.334	3.993	3.741

*Μη συμπεριλαμβανομένων χορηγήσεων σε κεντρικές τράπεζες και πιστωτικά ιδρύματα.

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

9. Χορηγήσεις σε πελάτες (συνέχεια)

Ανάλυση δανειακού χαρτοφυλακίου σύμφωνα με τον τομέα αντισυμβαλλόμενου στις 31 Δεκεμβρίου 2016

Πίνακας Α

	Συνολικό δανειακό χαρτοφυλάκιο				Συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης			
	€000	εκ των οποίων μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις €000	εκ των οποίων χορηγήσεις με ρυθμιστικά μέτρα		€000	εκ των οποίων μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις €000	εκ των οποίων χορηγήσεις με ρυθμιστικά μέτρα	
			€000	εκ των οποίων σε μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις €000			€000	εκ των οποίων σε μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις €000
Σύνολο χορηγήσεων*	4.300.117	2.503.866	1.310.868	983.643	1.374.084	1.346.526	419.142	411.348
Γενικές κυβερνήσεις	1.447	--	--	--	14	--	--	--
Άλλες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	66.370	31.514	33.468	21.675	17.518	16.805	10.801	10.398
Μη-χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	2.869.983	1.772.477	1.052.328	812.283	940.856	922.225	349.262	343.975
εκ των οποίων: Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις	2.675.041	1.705.248	1.004.426	782.109	907.509	891.315	337.519	332.307
εκ των οποίων: Εμπορικές κτηματικές επιχειρήσεις	498.278	217.860	175.392	112.015	91.040	86.080	43.644	42.012
Ανά τομέα								
1. Κατασκευές	801.406	653.664			313.257			
2. Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	701.465	418.713			258.432			
3. Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	265.598	164.855			89.458			
4. Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	302.612	144.231			67.082			
5. Μεταποίηση	250.768	113.213			64.655			
6. Άλλοι τομείς	548.134	277.801			147.972			
Ιδιώτες	1.362.317	699.875	225.072	149.685	415.696	407.496	59.079	56.975
εκ των οποίων: Στεγαστικά δάνεια	619.380	236.427	97.458	53.951	102.947	100.496	17.035	16.222
εκ των οποίων: Πίστωσης για κατανάλωση	246.895	144.834	17.794	11.225	114.412	112.072	4.362	4.034

*Μη συμπεριλαμβανομένων χορηγήσεων σε κεντρικές τράπεζες και πιστωτικά ιδρύματα.

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

10. Επενδύσεις σε χρεόγραφα

	30 Σεπτεμβρίου 2017 €'000	31 Δεκεμβρίου 2016 €'000
Στοιχεία διακρατούμενα μέχρι τη λήξη		
Εισηγμένοι τίτλοι	149.883	47.214
Στοιχεία που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις		
Εισηγμένοι τίτλοι	195.118	299.360
Στοιχεία που είναι διαθέσιμα προς πώληση		
Εισηγμένοι τίτλοι	701.029	802.558
	1.046.030	1.149.132

Ανάλυση επενδύσεων σε χρεόγραφα με βάση την συγκέντρωση ανά τομέα:

	30 Σεπτεμβρίου 2017 €'000	31 Δεκεμβρίου 2016 €'000
Συγκέντρωση ανά τομέα:		
Κράτη	750.733	781.665
Τράπεζες	40.480	61.642
Άλλοι τομείς	254.817	305.825
	1.046.030	1.149.132

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 η έκθεση του Ομίλου σε Κυπριακά Κυβερνητικά Ομόλογα ανήλθε σε €678.475 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €643.188 χιλ.).

Η κατηγορία «Άλλοι τομείς» αποτελείται κυρίως από χρεόγραφα υπερεθνικών οργανισμών.

Ο Όμιλος παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις στις διεθνείς αγορές ούτως ώστε να λαμβάνονται έγκαιρα τα οποιαδήποτε μέτρα χρειάζονται με σκοπό τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου.

Η παρακολούθηση των ανοιγμάτων σε χώρες υψηλού κινδύνου είναι κεντροποιημένη μέσω συστημάτων που καλύπτουν πλήρως και σε συνεχή βάση όλα τα ουσιαστικά ανοίγματα σε αυτές τις χώρες όπως καταθέσεις σε άλλες τράπεζες, επενδύσεις σε χρεόγραφα, άλλες επενδύσεις κτλ. Επίσης, τα μέγιστα αποδεκτά όρια καθορίζονται ανάλογα με τις κατατάξεις των χωρών και λαμβάνοντας υπόψη τις πιστοληπτικές τους διαβαθμίσεις, επιπρόσθετα από τους πολιτικούς, οικονομικούς και άλλους παράγοντες.

Για την κατάταξη μιας χώρας ως χώρα «Υψηλού Κινδύνου», λαμβάνονται κυρίως υπόψη η κατάσταση της Μη Επενδυτικής διαβάθμισης της χώρας η οποία σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) Αρ. 575/2013 (CRR) είναι η χειρότερη μεταξύ των δύο καλύτερων διαβαθμίσεων από τους Moody's, Fitch και S&P καθώς και από την κατάταξη των χωρών με βάση το Euromoney (Euromoney Score).

Μερικά από τα χρεόγραφα που αναφέρονται στον πιο κάτω πίνακα, με βάση την ιεραρχία τριών επιπέδων ανάλογα με τη σημασία των εισροών που χρησιμοποιούνται για προσδιορισμό της εύλογης αξίας, κατατάσσονται στο Επίπεδο 2 και 3.

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

10. Επενδύσεις σε Χρεόγραφα (συνέχεια)

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την έκθεση του Ομίλου σε επενδύσεις σε χρεόγραφα σε χώρες με υψηλό πιστωτικό κίνδυνο, κατά την ημερομηνία αναφοράς:

	Ονομαστική Αξία €'000	Λογιστική Αξία €'000	Αγοραία αξία €'000
Κύπρος:			
Κυβερνητικά Ομόλογα	621.191	678.475	710.621
Ελλάδα:			
Κυβερνητικά Ομόλογα (Ελληνικά Γραμμάτια Δημοσίου)	8.000	7.951	7.958

11. Επαναταξινόμηση επενδύσεων σε χρεόγραφα

Την 1^η Ιανουαρίου 2009, ο Όμιλος προχώρησε σε αναθεώρηση της πρόθεσης για την κατοχή επενδύσεων σε χρεόγραφα και κατά συνέπεια της πολιτικής ταξινόμησής τους στις διάφορες κατηγορίες. Ως αποτέλεσμα της αναθεώρησης, αριθμός χρεογράφων τα οποία περιλαμβάνονταν στις κατηγορίες προοριζόμενων για εμπορική εκμετάλλευση και διαθέσιμων προς πώληση, επαναταξινομήθηκαν στις κατηγορίες διακρατούμενων μέχρι τη λήξη και δανείων και απαιτήσεων. Με βάση τις πρόνοιες του τροποποιημένου ΔΛΠ 39, ο Όμιλος επαναταξινόμησε ορισμένες επενδύσεις σε χρεόγραφα για τις οποίες δεν υπήρχε ενεργός αγορά και τις οποίες δε σκοπεύει να πωλήσει στο προβλεπτό μέλλον, από την κατηγορία διαθέσιμων προς πώληση στην κατηγορία δανείων και απαιτήσεων.

Όλα τα χρεόγραφα προοριζόμενα για εμπορική εκμετάλλευση που επαναταξινομήθηκαν είχαν λήξει μέχρι το 2011 και όλες οι επαναταξινομημένες επενδύσεις σε χρεόγραφα στην κατηγορία διαθέσιμα προς πώληση είχαν λήξει.

Επιπρόσθετα, την 1^η Ιανουαρίου 2009, ο Όμιλος επαναταξινόμησε ορισμένα χρεόγραφα στην κατηγορία διαθέσιμα προς πώληση, τα οποία προτίθεται να διακρατήσει μέχρι τη λήξη, ως διακρατούμενα μέχρι τη λήξη. Η λογιστική αξία των χρεογράφων που μεταφέρθηκαν την 1^η Ιανουαρίου 2009, ανερχόταν σε €1.019 εκατ. Στις 31 Δεκεμβρίου 2016 η λογιστική αξία των εναπομεινάντων αυτών χρεογράφων ήταν μηδέν καθώς όλα τα χρεόγραφα είχαν λήξει.

Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω απόφασης, για την περίοδο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, απόσβεση επανεκτίμησης επενδύσεων σε χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση που επαναταξινομήθηκαν ύψους €74 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €733 χιλ.), μεταφέρθηκε από το αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Για τα έτη 2010 μέχρι 2016 καθώς και για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, δεν υπήρχε οποιαδήποτε άλλη επαναταξινόμηση επενδύσεων σε χρεόγραφα σε άλλες κατηγορίες.

12. Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός και άυλα περιουσιακά στοιχεία

	Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός €'000	Άυλα περιουσιακά στοιχεία €'000
Καθαρή λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου 2017	99.648	26.526
Προσθήκες μείον εκποιήσεις	5.012	7.423
Αποσβέσεις/χρεολύσεις	(3.694)	(1.807)
Καθαρή λογιστική αξία 30 Σεπτεμβρίου 2017	100.966	32.142

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

13. Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις

Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση προκύπτει από:

	30 Σεπτεμβρίου 2017 €'000	31 Δεκεμβρίου 2016 €'000
Διαφορές από επανεκτίμηση ακινήτων και διαφορές αποσβέσεων και κεφαλαιουχικών εκπτώσεων	--	1
Φορολογικές ζημιές	10.808	8.464
	10.808	8.465

Κίνηση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης:

30 Σεπτεμβρίου 2017

	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου €'000	Επίδραση στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων €'000	Υπόλοιπο 30 Σεπτεμβρίου €'000
Διαφορές από επανεκτίμηση ακινήτων και διαφορές αποσβέσεων και κεφαλαιουχικών εκπτώσεων	1	(1)	--
Φορολογικές ζημιές	8.464	2.344	9.992
	8.465	2.343	10.808

31 Δεκεμβρίου 2016

	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου €'000	Επίδραση στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων €'000	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου €'000
Διαφορές από επανεκτίμηση ακινήτων και διαφορές αποσβέσεων και κεφαλαιουχικών εκπτώσεων	1	--	1
Φορολογικές ζημιές	58.093	(49.629)	8.464
	58.094	(49.629)	8.465

Η αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση προέκυψε ως ακολούθως:

	30 Σεπτεμβρίου 2017 €'000	31 Δεκεμβρίου 2016 €'000
Διαφορές από επανεκτίμηση ακινήτων και διαφορές αποσβέσεων και κεφαλαιουχικών εκπτώσεων	2.201	1.975
Άλλες προσωρινές διαφορές	5	5
	2.206	1.980

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

13. Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις (συνέχεια)

Κίνηση αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης:

30 Σεπτεμβρίου 2017

	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου €'000	Επίδραση στο αποθεματικό επανεκτίμησης €'000	Επίδραση στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων €'000	Υπόλοιπο 30 Σεπτεμβρίου €'000
Διαφορές από επανεκτίμηση ακινήτων και διαφορές αποσβέσεων και κεφαλαιουχικών εκπτώσεων	1.975	39	187	2.201
Άλλες προσωρινές διαφορές	5	--	--	5
	<u>1.980</u>	<u>39</u>	<u>187</u>	<u>2.206</u>

31 Δεκεμβρίου 2016

	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου €'000	Επίδραση στο αποθεματικό επανεκτίμησης €'000	Επίδραση στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων €'000	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου €'000
Διαφορές από επανεκτίμηση ακινήτων και διαφορές αποσβέσεων και κεφαλαιουχικών εκπτώσεων	1.467	12	496	1.975
Άλλες προσωρινές διαφορές	5	--	--	5
	<u>1.472</u>	<u>12</u>	<u>496</u>	<u>1.980</u>

14. Λοιπά περιουσιακά στοιχεία

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία ανέρχονταν στις €214.018 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €179.319 χιλ.) εκ των οποίων €155.939 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €117.695 χιλ.) σχετίζονται με αποθέματα ακινήτων προς πώληση.

Η Τράπεζα, μέσα στα πλαίσια της διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων, προχωρεί με την πραγματοποίηση αριθμού συναλλαγών για διακανονισμό χρέους προς ανταλλαγή περιουσιακών στοιχείων (debt-to-asset-swaps).

Ακίνητα που αποκτούνται για διακανονισμό χρέους, αποκτούνται είτε άμεσα είτε έμμεσα μέσω των εξ' ολοκλήρου θυγατρικών Εταιρειών Ειδικού Σκοπού (ΕΕΣ). Για σκοπούς αποτελεσματικότερης ρευστοποίησης οι ΕΕΣ κατέχονται είτε άμεσα από την Τράπεζα, είτε έμμεσα μέσω της εξ' ολοκλήρου θυγατρικής εταιρείας (D4A2 Ltd). Για ακίνητα που κατέχονται μέσω των ΕΕΣ και για τα οποία ακόμη δεν έχει εκδοθεί τίτλος, η ιδιοκτησία εξασφαλίζεται με την υποβολή της σχετικής αγοραπωλητήριας συμφωνίας στο κτηματολόγιο.

Τα αποθέματα ακινήτων περιλαμβάνουν οικιστικά, γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα, βιομηχανικά κτήρια και γή (οικόπεδα και τεμάχια γης).

Η Τράπεζα δημιούργησε κατά το 2015, με ποσοστό κατοχής 100%, την Anolia Holdings Ltd της οποίας κύρια δραστηριότητα είναι η κατοχή και διαχείριση ακίνητης ιδιοκτησίας, και κατηγοριοποιείται στα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση. Στις 31 Δεκεμβρίου 2016, η λογιστική αξία της επένδυσης ανήλθε σε €40.625 χιλ. Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2017, υπογράφηκε συμφωνία για την πώληση της επένδυσης με τίμημα €42.683 χιλ. και κέρδος ύψους €2.058 χιλ. το οποίο περιλαμβάνεται στα «Καθαρά έσοδα από δικαιώματα, προμήθειες, καθαρά κέρδη από διάθεση και επανεκτίμηση ξένου συναλλάγματος και χρηματοοικονομικών στοιχείων και άλλα έσοδα».

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, τα αποθέματα ακινήτων του Ομίλου προς πώληση ανήλθαν σε €155.939 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €117.695 χιλ.), εκ των οποίων €154.656 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €116.270 χιλ.) σχετίζονται με περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν για διακανονισμό χρέους και το υπόλοιπο ποσό των €1.283 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €1.425 χιλ.) σχετίζεται με περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι σε χρήση.

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

14. Λοιπά περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)

Η κίνηση των περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου που κατέχονται προς πώληση από διακανονισμό χρεών πελατών, παρουσιάζεται ως ακολούθως:

	Τραπεζικές & Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες €'000	Ασφαλιστικές Εργασίες €'000	Σύνολο €'000
1 Ιανουαρίου 2017	115.477	793	116.270
Προσθήκες	80.123	--	80.123
Πωλήσεις	(41.711)	--	(41.711)
Ζημιές απομείωσης	--	(26)	(26)
30 Σεπτεμβρίου 2017	153.889	767	154.656
	Τραπεζικές & Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες €'000	Ασφαλιστικές Εργασίες €'000	Σύνολο €'000
1 Ιανουαρίου 2016	69.655	828	70.483
Προσθήκες	51.510	--	51.510
Πωλήσεις	(4.698)	--	(4.698)
Ζημιές απομείωσης	(990)	(35)	(1.025)
31 Δεκεμβρίου 2016	115.477	793	116.270

Κατά τη διάρκεια του 2016, τα αποθέματα ακινήτων προς πώληση και περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση, έτυχαν επανεκτίμησης από ανεξάρτητους εγκεκριμένους εκτιμητές με βάση τις ενδείξεις της αγοράς για την υφιστάμενη χρήση τους. Η εύλογη αξία αυτών των περιουσιακών στοιχείων ανέρχεται σε €141.350 χιλ.

15. Δανειακό κεφάλαιο

	30 Σεπτεμβρίου 2017 €'000	31 Δεκεμβρίου 2016 €'000
Πρωτοβάθμιο Κεφάλαιο		
Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Κεφαλαίου 1 - ΜΑΚ 1	1.597	1.597
Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Κεφαλαίου 2 - ΜΑΚ 2	128.070	128.070
	129.667	129.667
Δευτεροβάθμιο Κεφάλαιο		
Μη Μετατρέψιμα Χρεόγραφα 2018	10.000	10.000
	10.000	10.000
	139.667	139.667

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

15. Δανειακό κεφάλαιο (συνέχεια)

Οι πλήρεις λεπτομέρειες/όροι έκδοσης των χρεογράφων και αξιογράφων της Τράπεζας περιλαμβάνονται στο Ενημερωτικό Δελτίο και στα Συμπληρωματικά Ενημερωτικά Δελτία της κάθε έκδοσης.

Μετατρέψιμα Αξιογράφα Κεφαλαίου 1/Μετατρέψιμα Αξιογράφα Κεφαλαίου 2 (ΜΑΚ 1/ΜΑΚ 2)

Σύμφωνα με τους όρους έκδοσης του Ενημερωτικού Δελτίου ημερομηνίας 30 Σεπτεμβρίου 2013, οι κάτοχοι των ΜΑΚ1/ΜΑΚ2 δύνανται να ασκήσουν το δικαίωμα μετατροπής των ΜΑΚ1/ΜΑΚ2 σε συνήθεις μετοχές κατά τις περιόδους 15-31 Ιανουαρίου και 15-31 Ιουλίου κάθε έτους (η «Περίοδος Μετατροπής») με πρώτη Περίοδο Μετατροπής να αρχίζει στις 15 Ιανουαρίου 2016 και τελευταία Περίοδος Μετατροπής να ξεκινά στις 15 Ιουλίου 2023. Εάν ο κάτοχος ΜΑΚ1/ΜΑΚ2 ασκήσει το Δικαίωμα Μετατροπής, ο πληρωτέος τόκος σταματά να υπολογίζεται και καθίσταται πληρωτέος μέχρι την ημερομηνία λήξης της περιόδου μετατροπής κατά τη διάρκεια της οποίας έχει ασκηθεί το δικαίωμα εθελοντικής μετατροπής, τηρουμένων των προνοιών της Παραγράφου 10.Β. (δ) του Μέρους IV/Β/III και 11.Β. (δ) του Μέρους IV/Γ/III του Ενημερωτικού Δελτίου.

Η πρώτη Περίοδος Μετατροπής για τα ΜΑΚ1/ΜΑΚ2 άρχισε στις 15 Ιανουαρίου 2016 και τερματίστηκε στις 29 Ιανουαρίου 2016, η δεύτερη Περίοδος Μετατροπής άρχισε στις 15 Ιουλίου 2016 και τερματίστηκε στις 29 Ιουλίου 2016, η τρίτη Περίοδος Μετατροπής άρχισε στις 16 Ιανουαρίου 2017 και τερματίστηκε στις 31 Ιανουαρίου 2017 και η τέταρτη Περίοδος Μετατροπής άρχισε στις 17 Ιουλίου 2017 και τερματίστηκε στις 31 Ιουλίου 2017. Κατά τη διάρκεια των τεσσάρων περιόδων μετατροπής, η Τράπεζα δεν έλαβε Δήλωση Εθελοντικής Μετατροπής από οποιοδήποτε κάτοχο ΜΑΚ1/ΜΑΚ2.

16. Μετοχικό κεφάλαιο

	30 Σεπτεμβρίου 2017 €'000	Αριθμός μετοχών (χιλ.)	31 Δεκεμβρίου 2016 €'000	Αριθμός μετοχών (χιλ.)
Εγκεκριμένο				
1.032 εκατ. μετοχές €0,50 η κάθε μία	516.000	1.032.000	516.000	1.032.000
	30 Σεπτεμβρίου 2017 €'000	Αριθμός μετοχών (χιλ.)	31 Δεκεμβρίου 2016 €'000	Αριθμός μετοχών (χιλ.)
Εκδοθέν				
Πλήρως πληρωθείσες μετοχές				
1 Ιανουαρίου	99.237	198.475	99.217	198.435
Έκδοση μετοχών προς τον ΑΕΔ ως μέρος του μεταβλητού πακέτου αποδοχών	--	--	20	40
Σύνολο εκδοθέντος κεφαλαίου	99.237	198.475	99.237	198.475

Κατά τη διάρκεια της εννιαμηνίας που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 δεν υπήρξε καμία κίνηση στο εκδοθέν ή εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας. Το σύνολο των πλήρως πληρωθεισών μετοχών στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, ανερχόταν σε 198.474.712 μετοχές ονομαστικής αξίας €0,50 η κάθε μία (31 Δεκεμβρίου 2016: 198.474.712 μετοχές ονομαστικής αξίας €0,50 η κάθε μία).

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

17. Αποθεματικά επανεκτίμησης

	30 Σεπτεμβρίου 2017 €'000	31 Δεκεμβρίου 2016 €'000
Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων		
1 Ιανουαρίου	29.400	29.740
Αναβαλλόμενη φορολογία στην επανεκτίμηση ακινήτων	(39)	(12)
Μεταφορά στο αποθεματικό προσόδου λόγω επιπρόσθετης απόσβεσης	(96)	(317)
Μεταφορά στο αποθεματικό προσόδου λόγω πώλησης ακίνητης περιουσίας	(429)	(11)
	28.836	29.400
Αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση		
1 Ιανουαρίου	8.109	20.753
Επανεκτίμηση επενδύσεων σε μετοχές διαθέσιμες προς πώληση	576	(1.471)
Επανεκτίμηση επενδύσεων σε χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	29.386	1.941
Απόσβεση επανεκτίμησης επενδύσεων σε χρεόγραφα διαθέσιμων προς πώληση που επαναταξινομήθηκαν	(74)	(733)
Μεταφορά στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων λόγω πώλησης επενδύσεων σε μετοχές διαθέσιμες προς πώληση	--	(12.381)
	37.997	8.109
Σύνολο αποθεματικών επανεκτίμησης	66.833	37.509

18. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις

Κεφαλαιουχικές Δαπάνες

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, οι ανειλημμένες υποχρεώσεις για κεφαλαιουχικές δαπάνες του Ομίλου οι οποίες δεν αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση οικονομικής θέσης, ανέρχονταν σε €7.068 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €6.349 χιλ.).

Ενδεχόμενες υποχρεώσεις για εκκρεμούσες δικαστικές υποθέσεις ή καταγγελίες/παράπονα και/ή απαιτήσεις

Ο Όμιλος έχει εμπλακεί σε διάφορες νομικές διαδικασίες και κανονιστικά θέματα τα οποία προκύπτουν από τις συνήθεις επιχειρηματικές εργασίες του, όπου δημιουργείται μια υποχρέωση για την οποία ενδέχεται να απαιτηθεί μια εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη. Η ύπαρξη αυτών των υποχρεώσεων θα επιβεβαιωθεί μόνο από την παρουσία ή μη ενός ή περισσότερων αβέβαιων μελλοντικών γεγονότων που δεν είναι εξ' ολοκλήρου εντός του ελέγχου του Ομίλου.

Ως εκ τούτου η επίδραση της έκβασης αυτών των θεμάτων δεν μπορεί να προβλεφθεί με ακρίβεια, αλλά μπορεί να επηρεάσει τα οικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου. Ο Όμιλος θεωρεί ότι έχει επαρκείς τακτικές υπεράσπισης για ένα επιτυχές αποτέλεσμα, κατά τη διάρκεια των σχετικών νομικών διαδικασιών. Δεν είναι πρακτικά εφικτό να δοθεί μια συνολική εκτίμηση της πιθανής υποχρέωσης για τις εν λόγω νομικές διαδικασίες και να παρουσιαστεί ως μια κατηγορία ενδεχόμενων υποχρεώσεων.

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

18. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Στις 22 Μαΐου 2017, η Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) ανακοίνωσε την τελική της απόφαση αναφορικά με την έκθεση που υπέβαλε στις 4 Ιανουαρίου 2010 η FBME Card Services Limited κατά της Ελληνικής Τράπεζας και άλλων τραπεζών καθώς και κατά της JCC Payment Systems Limited. Στην απόφασή της, η ΕΠΑ αποφάσισε, μεταξύ άλλων, να επιβάλει στην Ελληνική Τράπεζα πρόστιμο ύψους €1.569.989 για παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου του 2014 και του αντίστοιχου άρθρου 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Τράπεζα προτίθεται να προσφύγει ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου για την ακύρωση της προαναφερθείσας απόφασης της ΕΠΑ. Οποιαδήποτε υποχρέωση προκύψει από την επιβολή του προστίματος, δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στην οικονομική θέση του Ομίλου λόγω του γεγονότος ότι η Τράπεζα έχει κάνει επαρκή πρόβλεψη.

19. Εύλογη αξία

Εύλογη αξία είναι το ποσό που θα μπορούσε να εισπραχθεί από την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου ή να πληρωθεί για το διακανονισμό μιας υποχρέωσης σε μία συνήθη συναλλαγή μεταξύ των συμμετεχόντων στην κύρια ή, εν ελλείψει αυτής, στην πιο συμφέρουσα αγορά στην οποία ο Όμιλος έχει πρόσβαση κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Η εύλογη αξία της υποχρέωσης αντανάκλα τον κίνδυνο μη εξυπηρέτησής της.

Ο Όμιλος επιμετρά την εύλογη αξία ενός στοιχείου χρησιμοποιώντας τις τιμές που παρουσιάζονται σε μία ενεργό αγορά στην περίπτωση που αυτές είναι διαθέσιμες. Μια αγορά θεωρείται ενεργός, εάν οι συναλλαγές για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση παρουσιάζονται με επαρκή συχνότητα και όγκο ώστε να παρέχονται τιμές σε συνεχή βάση.

Αν δεν υπάρχει χρηματιστηριακή τιμή σε ενεργό αγορά, τότε ο Όμιλος χρησιμοποιεί τεχνικές αποτίμησης που μεγιστοποιούν τη χρήση των σχετικών παραμέτρων που παρατηρούνται στις αγορές και ελαχιστοποιούν τη χρήση μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Η τεχνική αποτίμησης που χρησιμοποιείται ενσωματώνει όλες τις κύριες παραμέτρους που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα λάμβαναν υπόψη στην τιμολόγηση μίας συναλλαγής.

Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει ανάλυση των χρηματοοικονομικών μέσων του Ομίλου που επιμετρούνται στην εύλογη αξία με βάση την ιεραρχία τριών επιπέδων ανάλογα με το είδος των στοιχείων που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας. Τα επίπεδα ιεραρχίας της εύλογης αξίας είναι τα ακόλουθα:

- Επίπεδο 1: Επίσημες χρηματιστηριακές τιμές (μη προσαρμοσμένες) σε αγορές με πανομοιότυπα περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.
- Επίπεδο 2: Στοιχεία εκτός των χρηματιστηριακών τιμών που περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1, τα οποία μπορούν να παρατηρηθούν για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση, είτε άμεσα είτε έμμεσα.
- Επίπεδο 3: Στοιχεία εισαγωγής για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση που δε βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς (μη-παρατηρήσιμα στοιχεία εισαγωγής).

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

19. Εύλογη αξία (συνέχεια)

30 Σεπτεμβρίου 2017	Επίπεδο 1 €'000	Επίπεδο 2 €'000	Επίπεδο 3 €'000	Σύνολο €'000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Παράγωγα:				
Πελατειακές προθεσμιακές πράξεις συναλλάγματος	--	1	--	1
Προθεσμιακές πράξεις συναλλάγματος	--	--	--	--
Ανταλλαγές επιτοκίων	--	190	--	190
Ανταλλαγές συναλλάγματος	--	2.212	--	2.212
	--	2.403	--	2.403
Άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων				
Επενδύσεις σε χρεόγραφα:				
Τραπεζών	--	--	--	--
Άλλων εκδοτών	--	--	--	--
Επενδύσεις σε μετοχές	575	--	--	575
	575	--	--	575
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση				
Επενδύσεις σε χρεόγραφα:				
Κρατικά	405.731	--	--	405.731
Τραπεζών	40.480	--	--	40.480
Άλλων εκδοτών	241.295	13.523	--	254.818
Επενδύσεις σε μετοχές	1.077	--	7.620	8.697
Επενδύσεις σε οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων	7.471	--	--	7.471
	696.054	13.523	7.620	717.197
Σύνολο	696.629	15.926	7.620	720.175
30 Σεπτεμβρίου 2017	Επίπεδο 1 €'000	Επίπεδο 2 €'000	Επίπεδο 3 €'000	Σύνολο €'000
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Παράγωγα:				
Πελατειακές προθεσμιακές πράξεις συναλλάγματος	--	1.161	--	1.161
Προθεσμιακές πράξεις συναλλάγματος	--	--	--	--
Ανταλλαγές επιτοκίων	--	686	--	686
Ανταλλαγές συναλλάγματος	--	362	--	362
Σύνολο	--	2.209	--	2.209

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

19. Εύλογη αξία (συνέχεια)

31 Δεκεμβρίου 2016	Επίπεδο 1 €'000	Επίπεδο 2 €'000	Επίπεδο 3 €'000	Σύνολο €'000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Παράγωγα:				
Πελατειακές προθεσμιακές πράξεις συναλλάγματος	--	1.145	--	1.145
Συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης	--	94	--	94
Ανταλλαγές επιτοκίων	--	1.448	--	1.448
Ανταλλαγές συναλλάγματος	--	8.239	--	8.239
	--	10.926	--	10.926
Άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων				
Επενδύσεις σε χρεόγραφα:				
Τραπεζών	--	--	--	--
Άλλων εκδοτών	--	--	--	--
Επενδύσεις σε μετοχές	293	--	--	293
	293	--	--	293
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση				
Επενδύσεις σε χρεόγραφα:				
Κρατικά	432.663	2.428	--	435.091
Τραπεζών	61.642	--	--	61.642
Άλλων εκδοτών	285.981	19.844	--	305.825
Επενδύσεις σε μετοχές	982	--	7.228	8.210
Επενδύσεις σε οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων	7.505	--	--	7.505
	788.773	22.272	7.228	818.273
Σύνολο	789.066	33.198	7.228	829.492
31 Δεκεμβρίου 2016				
	Επίπεδο 1 €'000	Επίπεδο 2 €'000	Επίπεδο 3 €'000	Σύνολο €'000
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Παράγωγα:				
Πελατειακές προθεσμιακές πράξεις συναλλάγματος	--	1	--	1
Συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης	--	94	--	94
Ανταλλαγές επιτοκίων	--	2.522	--	2.522
Ανταλλαγές συναλλάγματος	--	1.610	--	1.610
Σύνολο	--	4.227	--	4.227

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

19. Εύλογη αξία (συνέχεια)

Οι πιο κάτω πίνακες παρουσιάζουν ανάλυση των χρηματοοικονομικών μέσων που έχουν κατηγοριοποιηθεί στο Επίπεδο 3 της ιεραρχίας:

	Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση		
	Επενδύσεις σε μετοχές €'000		Σύνολο €'000
1 Ιανουαρίου 2017	7.228		7.228
Κέρδη που έχουν αναγνωριστεί στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εσόδων στην κατηγορία «Πλεόνασμα από επανεκτίμηση επενδύσεων σε μετοχές και χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση»	392		392
30 Σεπτεμβρίου 2017	7.620		7.620

	Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση		Μετοχές που κατέχονται προς πώληση	Σύνολο
	Επενδύσεις σε χρεόγραφα €'000	Επενδύσεις σε μετοχές €'000		
1 Ιανουαρίου 2016	9.887	6.525	12.381	28.793
Κέρδη που έχουν αναγνωριστεί στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στην κατηγορία «Καθαρά κέρδη από διάθεση και επανεκτίμηση συναλλάγματος και χρηματοοικονομικών στοιχείων»	113	--	--	113
Προσθήκες	--	1.906	--	1.906
Μεταφορές	--	(32)	--	(32)
Πωλήσεις	(10.000)	--	(12.381)	(22.381)
Ζημιές που έχουν αναγνωριστεί στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εσόδων στην κατηγορία «Πλεόνασμα από επανεκτίμηση επενδύσεων σε μετοχές και χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση»	--	(1.171)	--	(1.171)
31 Δεκεμβρίου 2016	--	7.228	--	7.228

Για την αποτίμηση των επενδύσεων σε μετοχές στην εύλογη αξία τους, οι οποίες έχουν κατηγοριοποιηθεί στο Επίπεδο 3, έχει χρησιμοποιηθεί η μέθοδος αποτίμησης που βασίζεται στην καθαρή θέση της εταιρείας που κατέχονται οι μετοχές καθώς και εκτιμήσεις της Διεύθυνσης του Ομίλου. Οι επενδύσεις σε χρεόγραφα, οι οποίες έχουν κατηγοριοποιηθεί στο Επίπεδο 3, αποτιμήθηκαν χρησιμοποιώντας μη παρατηρήσιμα δεδομένα, που αντανακλούσαν όμως τις υποθέσεις που θα έκαναν οι συμμετέχοντες στην αγορά για να αποτιμήσουν ένα περιουσιακό στοιχείο ή μία υποχρέωση, βασιζόμενοι στις καλύτερες, υπό τις προϋποθέσεις διαθέσιμες πληροφορίες.

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

19. Εύλογη αξία (συνέχεια)

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 η εύλογη αξία των επενδύσεων σε χρεόγραφα τα οποία κατηγοριοποιούνται στην κατηγορία «Στοιχεία διακρατούμενα μέχρι τη λήξη τους» και τα οποία δεν επιμετρούνται στην εύλογη αξία τους, ανήλθε σε €159.909 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €49.377 χιλ.) και στην ιεραρχία των τριών επιπέδων θα κατηγοριοποιούνταν στο Επίπεδο 1. Επίσης, στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 η εύλογη αξία των επενδύσεων σε χρεόγραφα τα οποία κατηγοριοποιούνται στην κατηγορία «Δάνεια και απαιτήσεις» και τα οποία δεν επιμετρούνται στην εύλογη αξία τους, ανήλθε σε €218.702 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €302.096 χιλ.) και στην ιεραρχία των τριών επιπέδων θα κατηγοριοποιούνταν στο Επίπεδο 2.

Η εύλογη αξία των χορηγήσεων σε πελάτες βασίζεται στην παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών. Απαιτείται σημαντικός βαθμός κρίσης και υποκειμενικότητας από τη Διεύθυνση στα μοντέλα προεξοφλημένων ταμειακών ροών, δεδομένου ότι η Διεύθυνση απαιτείται να ασκήσει κρίση στην επιλογή και εφαρμογή των παραμέτρων και παραδοχών, όπου μέρος ή το σύνολο των παραμέτρων δεν είναι παρατηρήσιμα. Οι αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές έχουν υπολογιστεί βάσει του αναμενόμενου ποσοστού ζημιών ανά κατηγορία δανείου, λαμβάνοντας υπόψη την προσδοκώμενη πιστοληπτική ποιότητα των δανειοληπτών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν: το κόστος χρηματοδότησης του Ομίλου, το κόστος κεφαλαίου και την προσαρμογή για το μελλοντικό κόστος κινδύνων.

Η εύλογη αξία των χορηγήσεων σε πελάτες που δεν επιμετρούνται στην εύλογη αξία στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, ανήλθε σε €2.645 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €2.819 εκατ.) για τον Όμιλο και θα κατηγοριοποιούνταν στο Επίπεδο 3.

20. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα

Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και συνδεδεμένα πρόσωπα

Τα συνδεδεμένα πρόσωπα περιλαμβάνουν τον/τη σύζυγο, τα τέκνα, τους γονείς και τις εταιρείες στις οποίες οι Διοικητικοί Σύμβουλοι κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, τουλάχιστον 20% του δικαιώματος ψήφου σε γενική συνέλευση.

	30 Σεπτεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
	€'000	€'000
Χορηγήσεις	19	28
Εμπράγματα εξασφαλίσεις	7	--
Καταθέσεις	1.609	1.569

Επιπρόσθετα, στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, υπήρχαν ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις προς τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και συνδεδεμένα τους πρόσωπα που αφορούν πιστώσεις, εγγυήσεις και μη χρησιμοποιηθέντα όρια, ύψους €62 χιλ., οι οποίες δεν ξεπερνούσαν το 1% των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της Τράπεζας (31 Δεκεμβρίου 2016: €56 χιλ.).

Για την περίοδο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, δεν υπήρξαν οποιαδήποτε έσοδα από τόκους σε σχέση με Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και συνδεδεμένα τους πρόσωπα (30 Σεπτεμβρίου 2016: €μηδέν), ενώ τα έξοδα από τόκους σε σχέση με Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και συνδεδεμένα τους πρόσωπα ανήλθαν σε €10 χιλ. (30 Σεπτεμβρίου 2016: €7 χιλ.).

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

20. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

Απολαβές και δικαιώματα Μελών Διοικητικού Συμβουλίου

	30 Σεπτεμβρίου 2017 €'000	30 Σεπτεμβρίου 2016 €'000
Απολαβές και δικαιώματα Μελών Διοικητικού Συμβουλίου:		
Απολαβές και ωφελήματα υπό εκτελεστική ιδιότητα	417	587
Εισφορές εργοδότη για κοινωνικές ασφαλίσεις κλπ	15	29
Ωφελήματα αφυπηρέτησης	7	11
Σύνολο απολαβών για Εκτελεστικούς Διοικητικούς Συμβούλους	439	627
Δικαιώματα	764	741
Εισφορές εργοδότη- Μη Εκτελεστικοί Σύμβουλοι	--	8

Άλλες συναλλαγές με Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και συνδεδεμένα πρόσωπα

Οι πωλήσεις ασφαλιστικών συμβολαίων για την περίοδο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 από την θυγατρική εταιρεία του Ομίλου, Παγκυπριακή Ασφαλιστική Λτδ, σε Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και συνδεδεμένα τους πρόσωπα όπως ορίζονται πιο πάνω, ανήλθαν σε €9 χιλ. (30 Σεπτεμβρίου 2016: €10 χιλ.), ενώ οι πωλήσεις ασφαλιστικών συμβολαίων από την θυγατρική εταιρεία του Ομίλου, Hellenic Alico Life Insurance Company ανήλθαν σε €630 (30 Σεπτεμβρίου 2016: €8).

Για την περίοδο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 δεν υπήρχαν μη επιτοκιακά έσοδα σε σχέση με Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και συνδεδεμένα τους πρόσωπα (30 Σεπτεμβρίου 2016: €1 χιλ.).

Βασικά διευθυντικά στελέχη που δεν είναι Διοικητικοί Σύμβουλοι και συνδεδεμένα πρόσωπα

Βασικά διευθυντικά στελέχη είναι εκείνα τα άτομα που έχουν την εξουσία και την ευθύνη για το σχεδιασμό, τη διοίκηση και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων της Τράπεζας, άμεσα ή έμμεσα. Ο Όμιλος θεωρεί τους Γενικούς Διευθυντές της Τράπεζας οι οποίοι δεν ήταν Διοικητικοί Σύμβουλοι, τα μέλη της Επιτροπής Διαχείρισης Ενεργητικού και Παθητικού (ALCO) καθώς και οποιαδήποτε διευθυντικά στελέχη που αναφέρονται άμεσα στον Ανώτατο Εκτελεστικό Διευθυντή, ότι αποτελούν τα βασικά διευθυντικά στελέχη σύμφωνα με τις πρόνοιες του ΔΛΠ 24.

Τα συνδεδεμένα πρόσωπα περιλαμβάνουν τους/τις συζύγους, τα ανήλικα τέκνα και εταιρείες στις οποίες τα βασικά διευθυντικά στελέχη που δεν ήταν Διοικητικοί Σύμβουλοι κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, τουλάχιστον 20% του δικαιώματος ψήφου σε γενική συνέλευση.

	30 Σεπτεμβρίου 2017 €'000	31 Δεκεμβρίου 2016 €'000
Χορηγήσεις	711	716
Εμπράγματα εξασφαλίσεις	331	227
Καταθέσεις	3.267	4.134

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

20. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

Απολαβές βασικών διευθυντικών στελεχών Ομίλου

Οι απολαβές των βασικών διευθυντικών στελεχών που δεν ήταν Διοικητικοί Σύμβουλοι ήταν ως ακολούθως:

	30 Σεπτεμβρίου 2017 €'000	30 Σεπτεμβρίου 2016 €'000
Απολαβές βασικών διευθυντικών στελεχών που δεν ήταν Διοικητικοί Σύμβουλοι:		
Μισθοί και άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα	1.541	1.551
Εισφορές εργοδότη για κοινωνικές ασφαλίσσεις κλπ	93	142
Ωφελήματα αφυπηρέτησης	102	102
Αντιπαροχή για διακοπή σύμβασης εργοδότησης	--	252
	1.736	2.047

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 ο αριθμός των βασικών διευθυντικών στελεχών ήταν 14 (30 Σεπτεμβρίου 2016: αριθμός βασικών διευθυντικών στελεχών 13).

Κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 2016, η σύμβαση εργοδότησης ενός βασικού διευθυντικού στελέχους με την Τράπεζα τερματίστηκε κοινή συναινέσει. Τα μέρη συμφώνησαν σε αντιπαροχή για τη διακοπή της σύμβασης, σε μετρητά και είδος, συνολικής αξίας €238 χιλ. περίπου. Η Τράπεζα πλήρωσε επίσης στο βασικό διευθυντικό στέλεχος όλο το ποσό των συσσωρευμένων δικαιωμάτων του.

Επιπλέον, η Τράπεζα υπέγραψε συμφωνία τερματισμού με ακόμη ένα βασικό διευθυντικό στέλεχος και κατέλαβε κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2016 χαριστική αποζημίωση ύψους €202 χιλ. Ο τερματισμός έλαβε χώρα το πρώτο τρίμηνο του 2017 και καταβλήθηκε επιπρόσθετο ποσό ωφελημάτων σε είδος ύψους €23 χιλ..

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, υπήρχαν ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις προς τα βασικά διευθυντικά στελέχη που δεν ήταν Διοικητικοί Σύμβουλοι και σε συνδεδεμένα τους πρόσωπα ύψους €381 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €296 χιλ.).

Τα έσοδα από τόκους σε σχέση με βασικά διευθυντικά στελέχη και συνδεδεμένα τους πρόσωπα για την περίοδο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 ανήλθαν σε €11 χιλ. (30 Σεπτεμβρίου 2016: €10 χιλ.), ενώ τα έξοδα από τόκους σε σχέση με βασικά διευθυντικά στελέχη και συνδεδεμένα τους πρόσωπα ανήλθαν σε €28 χιλ. (30 Σεπτεμβρίου 2016: €26 χιλ.).

Οι πωλήσεις ασφαλιστικών συμβολαίων για την περίοδο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 από τη θυγατρική εταιρεία του Ομίλου, Παγκυπριακή Ασφαλιστική Λτδ, σε βασικά διευθυντικά στελέχη και συνδεδεμένα τους πρόσωπα, όπως ορίζονται πιο πάνω, ανήλθαν σε €14 χιλ. (30 Σεπτεμβρίου 2016: €17 χιλ.) ενώ οι πωλήσεις ασφαλιστικών συμβολαίων από τη θυγατρική εταιρεία του Ομίλου, Hellenic Alico Life Insurance Company ανήλθαν σε €21 χιλ. (30 Σεπτεμβρίου 2016: €14 χιλ.).

Μέτοχοι που ασκούν σημαντική επιρροή και συνδεδεμένα πρόσωπα

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του ΔΛΠ 24, συνδεδεμένα πρόσωπα θεωρούνται, μεταξύ άλλων, μέτοχοι που ασκούν σημαντική επιρροή στην Τράπεζα ή/και κατέχουν άμεσα ή έμμεσα πέραν του είκοσι τοις εκατό (20%) της ονομαστικής αξίας του εκδοθέντος κεφαλαίου της Τράπεζας.

Τα συνδεδεμένα πρόσωπα περιλαμβάνουν οντότητες οι οποίες ελέγχονται από τους μετόχους που ασκούν σημαντική επιρροή όπως ορίζονται πιο πάνω.

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

20. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

	30 Σεπτεμβρίου 2017 €'000	31 Δεκεμβρίου 2016 €'000
Χορηγήσεις	1	1
Εμπράγματα εξασφαλίσεις	298	198
Καταθέσεις	29.906	21.505

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, υπήρχαν ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις προς τους μετόχους που ασκούν σημαντική επιρροή και συνδεδεμένα τους πρόσωπα που αφορούν πιστώσεις, εγγυήσεις και μη χρησιμοποιηθέντα όρια, ύψους €613 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €514 χιλ.).

Δεν υπήρχαν έσοδα από τόκους σε σχέση με Μετόχους που ασκούν σημαντική επιρροή και συνδεδεμένα τους πρόσωπα για την περίοδο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, (30 Σεπτεμβρίου 2016: €μηδέν), ενώ τα αντίστοιχα έξοδα από τόκους ανήλθαν σε €2 χιλ. (30 Σεπτεμβρίου 2016: €2 χιλ.).

Άλλες συναλλαγές με Μετόχους που ασκούν σημαντική επιρροή και συνδεδεμένα πρόσωπα

Κατά την περίοδο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, δεν υπήρξαν αγορές προϊόντων και υπηρεσιών από Μετόχους που ασκούν σημαντική επιρροή και συνδεδεμένα τους πρόσωπα όπως ορίζονται πιο πάνω, (30 Σεπτεμβρίου 2016: €μηδέν). Επιπρόσθετα, οι πωλήσεις ασφαλιστικών συμβολαίων από τη θυγατρική εταιρεία του Ομίλου, Παγκυπριακή Ασφαλιστική Λτδ, σε Μετόχους που ασκούν σημαντική επιρροή και συνδεδεμένα τους πρόσωπα, όπως ορίζονται πιο πάνω, ανήλθαν σε €93 χιλ. (30 Σεπτεμβρίου 2016: €123 χιλ.).

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, Μέτοχοι που ασκούν σημαντική επιρροή και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα κατείχαν Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Κεφαλαίου 2 (ΜΑΚ 2) ύψους €15,7 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €15,7 εκατ.).

Στις 24 Οκτωβρίου 2017, Μέτοχοι που ασκούν σημαντική επιρροή και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα πώλησαν Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Κεφαλαίου 2 (ΜΑΚ 2) ύψους €7,7 εκατ.

Για την περίοδο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 εισπράχθηκαν μη-επιτοκιακά έσοδα ύψους €124 χιλ. (30 Σεπτεμβρίου 2016: €88 χιλ.) σε σχέση με Μετόχους που ασκούν σημαντική επιρροή και συνδεδεμένα τους πρόσωπα.

Όλες οι συναλλαγές με Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, βασικά διευθυντικά στελέχη, Μετόχους που ασκούν σημαντική επιρροή και συνδεδεμένα τους πρόσωπα γίνονται με βάση συνήθεις εμπορικούς όρους. Όσον αφορά τα βασικά διευθυντικά στελέχη, αριθμός διευκολύνσεων έχει παραχωρηθεί με βάση τους ισχύοντες όρους όπως και για το υπόλοιπο προσωπικό του Ομίλου.

21. Οικονομικό Περιβάλλον

Οικονομικό Περιβάλλον και Εργασίες του Ομίλου στην Κύπρο

Η ανάκαμψη της Κυπριακής οικονομίας συνεχίζει να ενισχύεται για ένατο συνεχόμενο τρίμηνο. Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας κατά τους πρώτους εννέα μήνες του 2017 είναι θετικός και υπολογίζεται σε +3,8% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2016.

Η ανάπτυξη ενισχύεται και αποκτά ευρεία βάση, συμβάλλοντας στην αύξηση της απασχόλησης και την μείωση της ανεργίας η οποία όμως παραμένει σε υψηλά επίπεδα. Τα δημόσια οικονομικά σταθεροποιήθηκαν σε μεγάλο βαθμό με στόχο την εξασφάλιση της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους. Επίσης, έχει σημειωθεί

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

21. Οικονομικό Περιβάλλον (συνέχεια)

σημαντική πρόοδος για την αναδιάρθρωση και αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της Κύπρου. Το επίπεδο των μη εξυπηρετούμενων δανείων μειώνεται σταθερά αλλά παραμένει ιδιαίτερα υψηλό, γεγονός που οδήγησε στην αύξηση των προβλέψεων για απομείωση των δανείων από τις τράπεζες, διασφαλίζοντας ότι οι αποτιμήσεις των ενυπόθηκων ακινήτων είναι αξιόπιστες και υποστηρίζουν την επάρκεια των προβλέψεων για απομείωση δανείων.

Η καλύτερη από τις εκτιμήσεις εξέλιξη της Κυπριακής οικονομίας, μαζί με τις βελτιωμένες εγχώριες χρηματοπιστωτικές συνθήκες δημιούργησαν και διατήρησαν ένα κλίμα βελτιωμένης εμπιστοσύνης. Το γεγονός αυτό αντικατοπτρίζεται στις αναβαθμίσεις της πιστοληπτικής αξιολόγησης της χώρας και των μεγαλύτερων εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων από διεθνείς οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης. Τον Ιούλιο 2017, ο οίκος αξιολόγησης Moody's αναβάθμισε την Κυπριακή Δημοκρατία σε Ba3 από B1. Τον Σεπτέμβριο του 2017, ο οίκος Standard & Poor's επιβεβαίωσε τη μακροπρόθεσμη αξιολόγηση της Κύπρου στο 'BB+', μια βαθμίδα πιο κάτω από την επενδυτική διαβάθμιση, ενώ αναβάθμισε τον ορίζοντα της οικονομίας από σταθερό σε θετικό. Πρόσφατα, τον Οκτώβριο 2017, ο οίκος αξιολόγησης Fitch αναβάθμισε την Κυπριακή Δημοκρατία σε BB από BB-, δύο βαθμίδες πιο κάτω από την επενδυτική διαβάθμιση.

Εκμεταλλεούμενη τις σταθερές συνθήκες στις αγορές καθώς και τις πρόσφατες αναβαθμίσεις, η Κυπριακή Δημοκρατία, τον Ιούνιο 2017, άντλησε χρηματοδότηση από τις διεθνείς αγορές για δεύτερη φορά μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής, μέσω της έκδοσης επταετούς ομολόγου ύψους €850 εκατ., με απόδοση 2,8%. Έκτοτε, η απόδοση των κρατικών ομολόγων έχει μειωθεί σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα επιτρέποντας την αναχρηματοδότηση του δημόσιου χρέους με δανεισμό χαμηλότερου κόστους και μεγαλύτερης μέσο όρο διάρκειας.

Η σταθερή πορεία ανάκαμψης αντικατοπτρίζεται και στην αγορά εργασίας η οποία έχει την τάση να ακολουθεί την ανάκαμψη με μια χρονική υστέρηση. Τον Αύγουστο του 2017, το ποσοστό ανεργίας ανήλθε στο 10,7%. Κατά τους πρώτους εννέα μήνες του έτους, ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή σημείωσε ετήσια αύξηση 0,9%. Η ανάπτυξη της οικονομίας προήλθε κυρίως από την αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων. Από τομεακής πλευράς, η ανάπτυξη υποστηρίχθηκε επίσης από την ανθεκτική επίδοση στις εξαγωγές υπηρεσιών του τουρισμού και των επαγγελματικών επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα, για την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουλίου 2017 τα έσοδα από τον τουρισμό υπολογίζονται σε €1,9 δισ. σε σύγκριση με €1,7 δισ. την αντίστοιχη περίοδο του 2016 σημειώνοντας αύξηση 15,3%. Επίσης, για την περίοδο Ιανουαρίου- Σεπτεμβρίου 2017 οι αφίξεις τουριστών ανήλθαν σε 3 εκατ. σε σύγκριση με 2,6 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο του 2016, σημειώνοντας αύξηση 14,7%.

Η αγορά ακινήτων συνέχισε την προσαρμογή της κατά το πρώτο τρίμηνο του 2017 (τελευταία διαθέσιμα δεδομένα), με αποτέλεσμα η συνολική μείωση των τιμών από τα μέσα του 2008 να ανέλθει σε 31% (Δείκτης Τιμών Ακινήτων της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου). Το δεύτερο τρίμηνο του 2017, ο Δείκτης της ΚΤΚ κατέγραψε θετική ανάπτυξη (1,1%). Νέα αύξηση κατέγραψαν κατά το πρώτο εννιάμηνο του 2017 οι πωλήσεις ακινήτων, σύμφωνα με στοιχεία που ανακοίνωσε το Κτηματολόγιο. Συγκεκριμένα, τα πωλητήρια έγγραφα που έχουν κατατεθεί τους πρώτους εννέα μήνες του 2017 ανήλθαν στα 5.523 τεμάχια έναντι 4.644 την προηγούμενη χρονιά, καταγράφοντας ετήσια αύξηση 19%.

Οι μακροοικονομικές προοπτικές της κυπριακής οικονομίας είναι θετικές και συνοδεύονται από τη σημαντική αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά τους πρώτους εννέα μήνες του 2017, το σημαντικό ρυθμό αύξησης της απασχόλησης και την περαιτέρω βελτίωση βασικών εγχώριων δεικτών. Η ανάκαμψη της ιδιωτικής κατανάλωσης αναμένεται να συνεχιστεί αντανακλώντας τη σημαντική βελτίωση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών.

Παρά τα σημαντικά βήματα που γίνονται προς την κατεύθυνση αποκατάστασης του οικονομικού κλίματος, κάποιος βαθμός αβεβαιότητας παραμένει καθώς εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένα θέματα που χρειάζονται επίλυση, όπως ο υψηλός δείκτης των ΜΕΧ, η υψηλή ανεργία, το ψηλό ποσοστό του δημόσιου χρέους ως προς το ΑΕΠ που καθιστά την Κύπρο ευάλωτη σε αρνητικές εξελίξεις και καθυστερήσεις στην προώθηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Τα ψηλά επίπεδα ιδιωτικού δανεισμού που έχουν οδηγήσει σε απομόχλευση αλλά και σε αυξημένα επίπεδα ΜΕΧ, συνεχίζουν να ενέχουν σημαντικούς κινδύνους για τη

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

21. Οικονομικό Περιβάλλον (συνέχεια)

σταθερότητα του εγχώριου τραπεζικού συστήματος και τις οικονομικές προοπτικές. Το βελτιωμένο μακροοικονομικό περιβάλλον αναμένεται να στηρίξει περαιτέρω τις προσπάθειες των τραπεζών για την αντιμετώπιση του υψηλού επιπέδου των ΜΕΧ. Ο εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας περί αφερεγγυότητας και εκποιήσεων θα αποτελέσει σημαντικό εργαλείο προς την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος.

Όσον αφορά τις εξωτερικές προκλήσεις, η οικονομία της χώρας μπορεί να επηρεαστεί αρνητικά σε περίπτωση που σημειωθούν χαμηλότεροι από τους αναμενόμενους ρυθμούς ανάπτυξης στο Ηνωμένο Βασίλειο και περαιτέρω υποτίμηση της στερλίνας έναντι του ευρώ, λόγω της αυξημένης αβεβαιότητας που δημιουργείται από τη διαδικασία έξοδου του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ. Επίσης, πιθανή επιδείνωση των προοπτικών της Ρωσικής οικονομίας και οι γεωπολιτικές εντάσεις στην περιοχή της Μέσης Ανατολής και Ανατολικής Μεσογείου, ενδεχομένως να προκαλέσουν αρνητικές συνέπειες στην οικονομική εμπιστοσύνη, στον τουρισμό και κατ' επέκταση στη συνολική οικονομική δραστηριότητα. Αφετέρου, οι γεωπολιτικές εντάσεις στις γειτονικές χώρες καθιστούν την Κύπρο ασφαλέστερο τουριστικό προορισμό και θα μπορούσαν επομένως να αντισταθίσουν, σε σημαντικό βαθμό, την πιθανή μείωση του τουριστικού ρεύματος από το ΗΒ. Επίσης, οι εξελίξεις που αφορούν την επίλυση του κυπριακού προβλήματος και τα θέματα φυσικού αερίου παρακολουθούνται στενά για την καλύτερη δυνατή αξιολόγηση των προοπτικών που δημιουργούνται.

Παρά αυτές τις προκλήσεις, οι μακροοικονομικές προοπτικές της Κύπρου είναι θετικές. Οι επίσημες προβλέψεις του Υπουργείου Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας προβλέπουν αύξηση 3,6% το 2017 και 3,0% το 2018. Η ανάκαμψη της εγχώριας ζήτησης αναμένεται να οδηγήσει σε βελτίωση των συνθηκών της αγοράς εργασίας, με την ανεργία να αρχίσει να εμφανίζει σταδιακή υποχώρηση. Ο πληθωρισμός το 2017 αναμένεται να είναι θετικός, αλλά θα παραμείνει σε σχετικά χαμηλά επίπεδα, γύρω στο 1%.

Επιπτώσεις εξελίξεων

Ο τραπεζικός τομέας της Κύπρου έχει περάσει από μια φάση αναμόρφωσης και βρίσκεται τώρα σε μια ενισχυμένη θέση κεφαλαιακής επάρκειας και ρευστότητας. Το μέγεθός του έχει μειωθεί σε ένα μετριοπαθές σημείο ύψους 3,7 φορές του ΑΕΠ ή περίπου τον μέσο όρο της ΕΕ. Η έκθεση στο εξωτερικό έχει εξαλειφθεί και οι εγχώριες τραπεζικές δραστηριότητες αποτελούν το κύριο μέλημα. Ενώ έγιναν αποφασιστικά βήματα και έχει επιτευχθεί ταχεία πρόοδος σε ολόκληρο τον τραπεζικό τομέα, το υψηλό ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων εξακολουθεί να έχει αντίκτυπο στους ισολογισμούς των τραπεζών.

Η Τράπεζα έχει καταφέρει να ανταπεξέλθει με επιτυχία μέσα από την τραπεζική κρίση. Έχει διατηρήσει καθ' όλη τη διάρκεια της κρίσης τη φήμη της για σταθερότητα και εμπιστοσύνη και επικεντρώνεται στην ενίσχυση και στην βελτίωση της θέσης της στην αγορά στο πλαίσιο της στρατηγικής του Ομίλου για αναδιοργάνωση και αναδιαμόρφωση του επιχειρηματικού του μοντέλου. Οι κύριοι πυλώνες της στρατηγικής αυτής αφορούν τη μείωση των ΜΕΧ, την αύξηση των νέων χορηγήσεων, μεγαλώνοντας το μερίδιο αγοράς της Τράπεζας, και την αύξηση των εσόδων της μέσω άλλων τραπεζικών δραστηριοτήτων.

Η Τράπεζα, προχωρώντας σε αποφασιστικές ενέργειες για την αντιμετώπιση των προβληματικών δανείων του Ομίλου, έχει πωλήσει την επιχείρηση διαχείρισης των ΜΕΧ και των ακίνητων της στην νεοσύστατη εταιρεία, APS Debt Servicing Cyprus Ltd («APS Cyprus»), που είναι μέλος του ομίλου εταιρειών APS Holding a.s. («APS Holding»). Μέσω της δημιουργίας της πρώτης πλατφόρμας διαχείρισης χρεών στην Κύπρο, η Τράπεζα θα είναι σε θέση να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις ΜΕΧ με γρηγορότερο ρυθμό και με υψηλότερες ανακτήσεις, αξιοποιώντας την τεχνογνωσία, την αποδεδειγμένη πραγματογνωμοσύνη και τεχνική εμπειρία της APS Holding. Επιπλέον, θα επιτρέψει στην Τράπεζα να επικεντρωθεί στην ανάπτυξη των εργασιών της και τη διοχέτευση ρευστότητας στην αγορά, καθώς και στην τεχνολογική αναβάθμιση, την ψηφιοποίηση και την περαιτέρω βελτίωση στους τομείς της εταιρικής διακυβέρνησης και των αυξανόμενων απαιτήσεων συμμόρφωσης σε σχέση με το κανονιστικό πλαίσιο.

Η άνετη ρευστότητα που διαθέτει η Τράπεζα, της επιτρέπει παράλληλα να εκμεταλλευτεί ευκαιρίες που παρουσιάζονται, με κύριο στόχο την οργανική ανάπτυξη. Η επικέντρωση για νέο δανεισμό θα είναι σε εταιρείες που αυξάνουν την ανταγωνιστικότητα και την παραγωγικότητα της χώρας, όπως στους τομείς εμπορικών δραστηριοτήτων, μεταποίησης, τουρισμού, σε παρεμφερείς εργασίες στα ενεργειακά έργα και στη ναυτιλία στοχεύοντας συγκεκριμένα προφίλ πελατών. Παράλληλα, οι χορηγήσεις στον ιδιωτικό τομέα θα επικεντρώνονται στα στεγαστικά δάνεια, σε μικρά δάνεια σε νέους πελάτες και στη στήριξη υφιστάμενων πελατών που θεωρούνται βιώσιμοι.

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

22. Κεφαλαιακή Επάρκεια

Οι Δείκτες Κεφαλαιακής Επάρκειας του Ομίλου και της Τράπεζας με βάση τον Πυλώνα Ι, που υπερβαίνουν τις ελάχιστες κανονιστικές διατάξεις, διαμορφώθηκαν ως ακολούθως:

Δείκτες Κεφαλαιακής Επάρκειας	Όμιλος (με μεταβατικές διατάξεις)			Όμιλος (χωρίς τις μεταβατικές διατάξεις)	Τράπεζα (με μεταβατικές διατάξεις)
	30.09.2017	31.12.2016	Δ	30.09.2017	30.09.2017
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (%)	18,12%	17,24%	+88 μβ	17,98%	18,08%
Δείκτης Κεφαλαίου της Κατηγορίας 1 (%)	17,99%	17,01%	+98 μβ	17,92%	17,95%
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET 1) (%)	14,45%	13,83%	+62 μβ	14,19%	14,42%
Κεφάλαια Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (€κατ)	501	518	-3%	492	501
Σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία (ΣΠΣ) (€κατ)	3.470	3.744	-7%	3.470	3.475

Η αύξηση των 62 μονάδων βάσης του Δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET 1) (με μεταβατικές διατάξεις) σε σύγκριση με τις 31 Δεκεμβρίου 2016, ήταν κυρίως ως αποτέλεσμα των πιο κάτω:

- i) της συνολικής μείωσης του Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1, κυρίως ως αποτέλεσμα των πιο κάτω:
 - των ζημιών της εννιαμηνίας (μείωση 55 μονάδες βάσης) πρωτίστως λόγω της αυξημένης χρέωσης για ζημιές απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου
 - της καθαρής αύξησης των λοιπών συνολικών εσόδων κυρίως λόγω της επανεκτίμησης των ομολόγων όπως έχουν αναπροσαρμοστεί από την Τράπεζα για σκοπούς εποπτικού κεφαλαίου (αύξηση 53 μονάδες βάσης)
 - της αύξησης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που προκύπτουν από φορολογικές ζημιές και των άυλων περιουσιακών στοιχείων καθώς και της επίδρασης της σταδιακής προσαρμογής των μεταβατικών διατάξεων (μείωση 41 μονάδες βάσης),
- ii) της συνολικής μείωσης των ΣΠΣ κυρίως ως αποτέλεσμα της μείωσης των καθαρών χρηματοδοτούμενων ανοιγμάτων σε αθέτηση (αύξηση 105 μονάδες βάσης).

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 ο Δείκτης Μόχλευσης² του Ομίλου διαμορφώθηκε σε 9,06% (Τράπεζα: 9,05%) σε σύγκριση με 8,75% (Τράπεζα: 8,74%) στις 31 Δεκεμβρίου 2016. Ο Δείκτης Μόχλευσης του Ομίλου, χωρίς τις μεταβατικές διατάξεις, διαμορφώθηκε σε 9,04% (Τράπεζα: 9,03%) σε σύγκριση με 8,71% (Τράπεζα: 8,70%) στις 31 Δεκεμβρίου 2016.

Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) 2016

Τον Δεκέμβριο του 2016, μετά την οριστική απόφαση της ΕΚΤ σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας η οποία βασίστηκε στη ΔΕΕΑ, η οποία διεξήχθη σύμφωνα με το Άρθρο 4(1)(στ) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 με ημερομηνία αναφοράς 31 Δεκεμβρίου 2015, και λαμβάνοντας υπόψη σχετική πληροφόρηση που λήφθηκε μετά την ημερομηνία αυτή, η Τράπεζα απαιτείται να διατηρεί για το 2017, σε ενοποιημένη βάση, τη σταδιακή εφαρμογή Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας ύψους 12,75%, ο οποίος αποτελείται από:

- τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα Ι ύψους 8% σύμφωνα με το Άρθρο 92(1) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 (το οποίο μπορεί να καλυφθεί έως και 1,5% με Πρόσθετο Κεφάλαιο της Κατηγορίας 1 (Additional Tier 1) και μέχρι 2% με Κεφάλαιο της Κατηγορίας 2 (Tier 2)),

² Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2015/62 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 10^{ης} Οκτωβρίου 2014.

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

22. Κεφαλαιακή Επάρκεια (συνέχεια)

Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) 2016 (συνέχεια)

- τις απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων του Πυλώνα II ύψους 3,5%, για διατήρηση ιδίων κεφαλαίων που να υπερβαίνουν τις ελάχιστες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων (που πρέπει να αποτελείται εξ' ολοκλήρου από Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1), και
- τη σταδιακή εφαρμογή στη συνδυασμένη απαίτηση αποθέματος ασφαλείας η οποία περιλαμβάνει το απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου (CCB) ύψους 1,25% για το 2017 σύμφωνα με την πιο πάνω τροποποίηση του νόμου, το οποίο πρέπει να αποτελείται εξ' ολοκλήρου από Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1.

Επιπρόσθετα, η συνδυασμένη απαίτηση αποθέματος ασφαλείας για την Ελληνική Τράπεζα περιλαμβάνει:

- το απόθεμα ασφαλείας O-SII σε πλήρη εφαρμογή ύψους 1%, και εφαρμόζεται σταδιακά σε περίοδο τεσσάρων ετών αρχίζοντας από την 1^η Ιανουαρίου 2019,
- το αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας (CCyB) το οποίο η ΚΤΚ καθόρισε το ποσοστό στο 0% για το 2016 και για το 2017 (το αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας για την Τράπεζα για το 2016 ήταν 0%),
- απόθεμα ασφαλείας συστημικού κινδύνου το οποίο δεν έχει καθοριστεί μέχρι σήμερα.

Λαμβάνοντας υπόψη τη σταδιακή εφαρμογή της νομοθεσίας για το κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας, ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET 1) και ο Δείκτης Κεφαλαίου της Κατηγορίας 1 (Tier 1) του Ομίλου με ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2017, έχουν καθοριστεί σε 9,25% και 10,75% αντίστοιχα.

Εκτός από τα πιο πάνω, η ΕΚΤ όρισε σε ενοποιημένη βάση, καθοδήγηση κεφαλαίου για Πυλώνα II (Pillar II capital guidance), που πρέπει να πληρείται εξ' ολοκλήρου από Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET 1). Οι νέες ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις τέθηκαν σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2017.

Επιπλέον η Τράπεζα υπόκειται σε απαγόρευση για διανομή μερίσματος μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2017.

Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) 2017

Η ΕΚΤ γνωστοποίησε στην Τράπεζα το προσχέδιο της απόφασης της σχετικά με τις απαιτήσεις κεφαλαιακής προληπτικής εποπτείας. Η απόφαση της ΕΚΤ, βασίστηκε στη Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ), η οποία διεξήχθη το 2017 σύμφωνα με το Άρθρο 4(1)(στ) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 με ημερομηνία αναφοράς 31 Δεκεμβρίου 2016, και σε οποιαδήποτε σχετική πληροφόρηση που λήφθηκε μετά την ημερομηνία αυτή. Με βάση το προσχέδιο γράμμα της ΔΕΕΑ, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα II, οι οποίες θα εφαρμοστούν από την 1^η Ιανουαρίου 2018, αναμένεται να μειωθούν από 3,5% σε 3,2%.

Τον Φεβρουάριο του 2017, η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κύπρου ψήφισε νομοθεσία, για τροποποίηση του Νόμου περί Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων, που εισάγει μεταβατική περίοδο για την εφαρμογή της απαίτησης του αποθέματος ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου, με αναδρομική ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2016 σε 0,625% και με πλήρη εφαρμογή από την 1^η Ιανουαρίου 2019 στο 2,5%. Με βάση τη σταδιακή εφαρμογή της νομοθεσίας, το κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας αυξάνεται από 1,25% σε 1,875%, με ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2018.

Οι Δείκτες Κεφαλαιακής Επάρκειας του Ομίλου, ξεπερνούν τις ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις, με βάση το προσχέδιο της Διαδικασίας Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) όπως φαίνεται πιο κάτω:

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

22. Κεφαλαιακή Επάρκεια (συνέχεια)

Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) 2017 (συνέχεια)

Δείκτες Κεφαλαιακής Επάρκειας	30.09.2017 (με μεταβατικές διατάξεις)	30.09.2017 (χωρίς τις μεταβατικές διατάξεις)	Προσχέδιο ελάχιστων κανονιστικών απαιτήσεων (σε σταδιακή εφαρμογή) ³ 2018
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	18,12%	17,98%	13,08%
Δείκτης Κεφαλαίου της Κατηγορίας 1	17,99%	17,92%	11,08%
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET 1)	14,45%	14,19%	9,58%

Εκτός από τα πιο πάνω, η ΕΚΤ όρισε σε ενοποιημένη βάση, αναθεωρημένη καθοδήγηση κεφαλαίου για Πυλώνα II (Pillar II capital guidance), που πρέπει να πληρείται εξ' ολοκλήρου από Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1, το οποίο αναμένεται να μειωθεί. Οι νέες ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις θα τεθούν σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2018, ενώ εκκρεμεί η τελική επιβεβαίωση από την ΕΚΤ, η οποία αναμένεται μέχρι το τέλος του έτους.

23. Πώληση της Επιχείρησης Διαχείρισης του Χαρτοφυλακίου των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων και των Ακινήτων της Τράπεζας στην APS Debt Servicing Cyprus Ltd

Στις 3 Ιουλίου 2017, η Τράπεζα ανακοίνωσε την πώληση της επιχείρησης διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) και των ακινήτων της στην νεοσύστατη εταιρεία, APS Debt Servicing Cyprus Ltd ("APS Cyprus"), που είναι μέλος του ομίλου εταιρειών APS Holding a.s. ("APS Holding"). Η νέα εταιρεία ανήκει κατά 51% στην APS Holding και κατά 49% στην Τράπεζα. Η μεταφορά της επιχείρησης ολοκληρώθηκε στις 30 Ιουνίου 2017, ενώ η APS Cyprus άρχισε δραστηριότητες την 3η Ιουλίου 2017.

Η APS Cyprus απόκτησε την επιχείρηση διεξαγωγής των δραστηριοτήτων του τμήματος Διεύθυνσης Διαχείρισης Καθυστερήσεων («ΔΔΚ») της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων των αναγκαίων πόρων για την ανεξάρτητη διαχείριση των ΜΕΔ και του χαρτοφυλακίου ακινήτων. Ταυτόχρονα, η Τράπεζα έχει συνάψει δεκαετή συμφωνία με την APS Cyprus για την διαχείριση των χαρτοφυλακίων των ΜΕΔ και των ακινήτων της Τράπεζας. Η Τράπεζα διατηρεί την ιδιοκτησία των χαρτοφυλακίων των ΜΕΔ και των ακινήτων. Η συμφωνία έγινε βάσει συνήθεις εμπορικούς όρους μετά από ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών η οποία πραγματοποιήθηκε σε δύο στάδια.

Η APS Holding κατέχει ηγετική θέση στη διαχείριση χαρτοφυλακίων δανείων και ακινήτων στην Κεντρική και Νοτιοανατολική Ευρώπη. Η APS Holding ιδρύθηκε το 2014 και έχει την έδρα της στην Πράγα. Με περισσότερους από 650 επαγγελματίες, παρέχει υπηρεσίες σε 11 Ευρωπαϊκές χώρες: Βουλγαρία, Κροατία, Κύπρος, Τσεχία, Ουγγαρία, Μαυροβούνιο, Πολωνία, Ρουμανία, Ελλάδα, Σερβία και Σλοβακία. Η APS Holding διαχειρίζεται περιουσιακά στοιχεία συνολικής ονομαστικής αξίας άνω των €5,1 δις. (€7,5 δις. συμπεριλαμβανομένης της τρέχουσας συναλλαγής). Από το 2013, η APS Holding είναι επίσημος εταίρος του International Finance Corporation (IFC), που είναι μέλος της Διεθνούς Τράπεζας (World Bank).

Η APS Cyprus έχει αναλάβει όλα τα λειτουργικά έξοδα που σχετίζονται με τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου συμπεριλαμβανομένων του κόστους μισθοδοσίας, αδειών τεχνολογίας πληροφοριών, διαδικασιών, προϊόντων, υπηρεσιών και άλλων σχετικών λειτουργικών εξόδων. 129 υπαλλήλοι από τη ΔΔΚ της Τράπεζας μεταφέρθηκαν στην APS Cyprus, η οποία θα ενισχυθεί με επιπρόσθετους πόρους, εμπειρογνομosύνη και τεχνογνωσία, όπως απαιτείται, για την περαιτέρω ενίσχυση των δυνατοτήτων και ικανοτήτων της εταιρείας.

Η συναλλαγή είναι συνυφασμένη με την στρατηγική του Ομίλου για αντιμετώπιση του προβληματικού χαρτοφυλακίου και για ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του μέσα σε ένα πλαίσιο συνετής διαχείρισης κινδύνων. Περαιτέρω, συνάδει απόλυτα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής

³ Εξαιρουμένου της καθοδήγησης κεφαλαίου για Πυλώνα II

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

23. Πώληση της Επιχείρησης Διαχείρισης του Χαρτοφυλακίου των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων και των Ακινήτων της Τράπεζας στην APS Debt Servicing Cyprus Ltd (συνέχεια)

Τράπεζας, του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης για τη διαχείριση των ΜΕΔ. Μέσω της δημιουργίας της πρώτης πλατφόρμας διαχείρισης χρεών στην Κύπρο, η Τράπεζα θα είναι σε θέση να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα ΜΕΔ με γρηγορότερο ρυθμό και με υψηλότερες ανακτήσεις, αξιοποιώντας την τεχνογνωσία, την αποδεδειγμένη πραγματογνωμοσύνη και τεχνική εμπειρία της APS Holding. Η Τράπεζα θα είναι σε ισχυρότερη θέση να επικεντρώσει τους πόρους της στη διαχείριση και ανάπτυξη του εξυπηρετούμενου δανειακού της χαρτοφυλακίου, αξιοποιώντας ευκαιρίες στην Κύπρο και στο εξωτερικό, καθώς και στη συνέχιση του ψηφιακού μετασχηματισμού, στη βελτιστοποίηση της εταιρικής διακυβέρνησης και στην προσαρμογή στο εξελισσόμενο κανονιστικό περιβάλλον. Η ίδρυση της εταιρείας διαχείρισης χρεών αναμένεται να διευκολύνει τον προσδιορισμό της τιμολόγησης των προβληματικών δανείων και να βοηθήσει στην ανάπτυξη αγοράς προβληματικών περιουσιακών στοιχείων στην Κύπρο, προσελκύοντας ενδιαφέρον από διεθνείς επενδυτές για τέτοια περιουσιακά στοιχεία και επιταχύνοντας τη διαχείριση των προβληματικών δανείων.

Η APS Cyprus διαχειρίζεται ΜΕΔ ύψους περίπου €2,3 δις. και ακίνητα που ανέρχονται σε περίπου €150 εκατ. έναντι προμήθειας διαχείρισης από την Τράπεζα. Η προμήθεια διαχείρισης προς την APS Cyprus θα αποτελείται από συνδυασμό σταθερού και μεταβλητού σκέλους. Το ύψος της προμήθειας προς την APS Cyprus θα εξαρτάται από την πρόοδο ανάκτησης των χρεών, με την πλειοψηφία των προμηθειών να βασίζεται στην αποτελεσματική διαχείριση του χαρτοφυλακίου.

Το καθαρό κέρδος από την συναλλαγή το οποίο περιλαμβάνεται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 στην γραμμή «Καθαρά έσοδα από δικαιώματα, προμήθειες, καθαρά κέρδη από διάθεση και επανεκτίμηση συναλλάγματος και χρηματοοικονομικών στοιχείων και άλλα έσοδα» αναλύεται ως ακολούθως:

	€'000
Αντιπαροχή σε μετρητά	13.726
Εύλογη αξία αναβαλλόμενης αντιπαροχής σε μετρητά	6.345
	<hr/>
Συνολική αντιπαροχή	20.071
Μείον: Ενίσχυση κεφαλαίου στην APS Cyprus από την Τράπεζα	(6.725)
	<hr/>
Μείον: 51% της λογιστικής αξίας των άυλων περιουσιακών στοιχείων που πωλήθηκαν	(42)
	<hr/>
	13.304
Συν: Επανα-επιμέτρηση της επένδυσης σε συνδεδεμένη εταιρεία σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 10	6.686
	<hr/>
Μείον: Έξοδα που σχετίζονται άμεσα με την συναλλαγή	(978)
	<hr/>
Καθαρά κέρδη από την συναλλαγή	19.012

Κατά την ολοκλήρωση της συναλλαγής η Τράπεζα αναγνώρισε την επένδυση σε συνδεδεμένη εταιρεία με βάση την εύλογη αξία του παρακρατηθέν τόκου στην νεοσύστατη εταιρεία σύμφωνα με τις πρόνοιες του ΔΠΧΑ 10 ύψους €6.811 εκατ.

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

23. Πώληση της Επιχείρησης Διαχείρισης του Χαρτοφυλακίου των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων και των Ακινήτων της Τράπεζας στην APS Debt Servicing Cyprus Ltd (συνέχεια)

Λογιστική αξία της επένδυσης σε συνδεδεμένη εταιρεία

	€'000
Κόστος επένδυσης	6.811
Μερίδιο αποτελεσμάτων για την περίοδο μετά τη φορολογία	<u>469</u>
30 Σεπτεμβρίου	<u>7.280</u>

Τα κύρια οικονομικά στοιχεία της συνδεδεμένης εταιρείας στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 είναι ως ακολούθως:

	€'000
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	22.618
Υποχρεώσεις	<u>(7.760)</u>
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία	<u>14.858</u>

Οι συναλλαγές για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 μεταξύ της APS Cyprus και του Ομίλου παρουσιάζονται στον πίνακα πιο κάτω:

	€'000
Έξοδα διαχείρισης και αμοιβή επιτυχίας που χρεώθηκαν στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	<u>(3.874)</u>
Άδεια χρήσης των εγκαταστάσεων που περιλαμβάνονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	<u>117</u>

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 τα υπόλοιπα μεταξύ της APS Cyprus και του Ομίλου παρουσιάζονται στον πίνακα πιο κάτω:

	€'000
Αναβαλλόμενη χρηματική πληρωμή εισπρακτέα από τον Όμιλο	<u>6.863</u>
Προπληρωμή για άδεια χρήσης των εγκαταστάσεων που εισπράχθηκε από τον Όμιλο	<u>39</u>

24. Αποφάσεις Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Ελληνικής Τράπεζας Δημόσιας Εταιρείας Λτδ

Στην 43^η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση («η ΕΓΣ») των Μετόχων της Τράπεζας, η οποία πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 24 Μαΐου 2017, παρευρέθηκαν είτε με πληρεξουσίους αντιπροσώπους είτε αυτοπροσώπως 62 μέτοχοι οι οποίοι εκπροσωπούσαν 148.995.435 μετοχές, δηλαδή 75,07% του συνολικού εκδομένου μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας.

Η ΕΓΣ εξέτασε και ενέκρινε την Έκθεση των Συμβούλων, τις Οικονομικές Καταστάσεις και την Έκθεση των Ελεγκτών για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016.

Επανεκλέγηκαν ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, κατόπιν ψηφοφορίας με ψηφοδέλτιο, η κα. Ειρένα Γεωργιάδου, ο κ. Μαρίνος Σ. Γιαννόπουλος, ο κ. Χριστόδουλος Χατζησταυρής και ο κ. Γεώργιος Φεραΐος.

Η ΕΓΣ εξέτασε και ενέκρινε την Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών για το έτος 2016 και καθόρισε τις αμοιβές των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2017.

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

24. Αποφάσεις Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Ελληνικής Τράπεζας Δημόσιας Εταιρείας Λτδ (συνέχεια)

Η KPMG Limited επαναδιορίστηκαν ως Ελεγκτές της Τράπεζας για το 2017 και η ΕΓΣ αποφάσισε όπως το Διοικητικό Συμβούλιο εξουσιοδοτηθεί να καθορίσει την αμοιβή των Ελεγκτών.

Η ΕΓΣ ενέκρινε επιπρόσθετα όπως το Διοικητικό Συμβούλιο εξουσιοδοτηθεί να εξασκήσει όλες τις εξουσίες της Τράπεζας να εκδώσει και να παραχωρήσει στον Ανώτατο Εκτελεστικό Διευθυντή της Τράπεζας συνήθεις μετοχές της Τράπεζας ονομαστικής αξίας €0,50 έκαστη αξίας μέχρι και €200.000 για κάθε 12 μήνες εργοδότησής του ως Ανώτατου Εκτελεστικού Διευθυντή, ως το Διοικητικό Συμβούλιο ήθελε, κατά την αποκλειστική και απόλυτη διακριτική του ευχέρεια καθορίσει, υπό αριθμό προϋποθέσεων.

Κατά την ΕΓΣ η κα Ειρένα Γεωργιάδου δήλωσε ότι δεν επιθυμεί να συνεχίσει να υπηρετεί ως Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου. Η κα Γεωργιάδου συνεχίζει ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου μετά από την επανεκλογή της όπως αναφέρεται πιο πάνω.

Μετά το τέλος της ΕΓΣ συνήλθε το Διοικητικό Συμβούλιο και αποφάσισε να ξεκινήσει διαδικασία για εντοπισμό του κατάλληλου υποψηφίου για τη θέση του Προέδρου του Συμβουλίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε ότι, στο μεταξύ, ο Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος του Συμβουλίου Δρ. Ευριπίδης Πολυκάρπου θα εκπληρώνει τα καθήκοντα του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου.

Λεπτομερής ανακοίνωση των αποφάσεων της ΕΓΣ είναι διαθέσιμη στην επίσημη ιστοσελίδα της Τράπεζας www.hellenicbank.com.

25. Οδηγία Εξυγίανσης και Ανάκαμψης των Τραπεζών

Η Τράπεζα, στα πλαίσια της Οδηγίας σχετικά με την Εξυγίανση και Ανάκαμψη των Τραπεζών (Bank Recovery and Resolution Directive - BRRD), υπόκειται στην ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities – MREL). Το πλαίσιο, το οποίο τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου 2016, παρέχει στις αρχές ένα αξιόπιστο σύνολο εργαλείων για να παρέμβει εγκαίρως και γρήγορα σε αφερέγγυα ή πιθανόν αφερέγγυα ιδρύματα, ώστε να εξασφαλιστεί η συνέχεια της χρηματοοικονομικής και οικονομικής λειτουργίας τους, ενώ ελαχιστοποιεί τις επιπτώσεις στην οικονομία και στο χρηματοπιστωτικό σύστημα σε τυχόν πιστοληπτικές αθετήσεις. Αυτό επιτυγχάνεται απαιτώντας από τις τράπεζες να έχουν μια δομή χρηματοδότησης με ένα συγκεκριμένο ποσοστό υποχρεώσεων που μπορεί να διαγραφεί ή να μετατραπεί σε μετοχές σε περίπτωση πτώχευσης μιας τράπεζας («bailed-in»). Οι εν λόγω υποχρεώσεις, σε συνδυασμό με ίδια κεφάλαια, είναι γνωστά ως MREL. Η EAT στην πρόσφατη τελική έκδοση ενός ρυθμιστικού τεχνικού προτύπου, έχει περαιτέρω ενδιαιτρίψει στις απαιτήσεις MREL και στα κριτήρια εντός της BRRD.

Οι ρυθμιστικές αρχές βρίσκονται στη διαδικασία θέσπισης των απαιτήσεων MREL για κάθε περίπτωση ξεχωριστά. Πιο συγκεκριμένα, το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης και η Τοπική Επιτροπή Εξυγίανσης διεξάγουν εργαστήρια και συζητήσεις με ρυθμιζόμενα ιδρύματα.

26. Σταδιακή κατάργηση του πλαισίου Προληπτικής Ρευστότητας από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ)

Στις 15 Σεπτεμβρίου 2017, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) με εγκύκλιό της προς τις τράπεζες προχώρησε σε μείωση, με άμεση ισχύ, των απαιτήσεων προληπτικής ρευστότητας στις Οδηγίες περί του Υπολογισμού Προληπτικής Ρευστότητας σε Ευρώ και Ξένα Νομίσματα.

Επιδίωξη της ΚΤΚ είναι η διατήρηση των εθνικών εποπτικών απαιτήσεων προληπτικής ρευστότητας, πέραν αυτών που προνοούνται από το πλαίσιο της Βασιλείας III, μετά την 31^η Δεκεμβρίου 2017 και τη σταδιακή κατάργησή τους μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2018. Η πλήρης κατάργηση θα επιτευχθεί σε τρία στάδια.

Για υλοποίηση της απόφασης αυτής, η ΚΤΚ θα διαβουλευτεί με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και θα αποστείλει σχετική γνωστοποίηση σε διάφορα σώματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αιτούμενη την έγκριση του εθνικού μέτρου και την κατάργησή του μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

26. Σταδιακή κατάργηση του πλαισίου Προληπτικής Ρευστότητας από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) (συνέχεια)

Η σταδιακή κατάργηση των εθνικών μέτρων μέχρι το τέλος του 2018 θα υλοποιηθεί μόνον σε περίπτωση που η ΚΤΚ λάβει την αιτηθείσα έγκριση. Εξυπακούεται ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί η αιτηθείσα έγκριση, η ισχύς των εθνικών μέτρων θα τερματιστεί στις 31 Δεκεμβρίου 2017. Η διαδικασία εξέτασης της αίτησης της ΚΤΚ αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του προσεχούς Δεκεμβρίου.

27. Γεγονότα μεταγενέστερα της Οικονομικής Θέσης

Απόφαση για το διορισμό του κ. Youssef Nasr ως μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικής Τράπεζας Δημόσιας Εταιρείας Λτδ

Η Τράπεζα ανακοίνωσε, ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, κατά τη συνεδρία του ημερομηνίας 6 Νοεμβρίου 2017, αποφάσισε το διορισμό του κ. Youssef Nasr ως μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας. Ο διορισμός υπόκειται στην έγκριση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και θα τεθεί σε ισχύ όταν θα υπάρξει διαθέσιμη θέση στο Διοικητικό Συμβούλιο. Μετά την έγκριση της ΕΚΤ και το διορισμό στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, ο κ. Nasr θα προταθεί για τη θέση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

Εξελίξεις στην νομοθεσία περί επιβολής Φόρου Προστιθέμενης Αξίας

Με στόχο την εκπλήρωση των νομοθετικών εναρμονιστικών δεσμεύσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας, που πηγάζουν από την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τροποποιήσεις στον περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) Νόμο. Ο τροποποιητικός νόμος δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 13 Νοεμβρίου 2017 και προνοεί ότι:

1. Με ισχύ από τις 2 Ιανουαρίου 2018, συναλλαγές που αφορούν μεταβίβαση γης η οποία ξεκάθαρα προορίζεται για την ανέγερση μιας ή περισσότερων σταθερών κατασκευών και πραγματοποιούνται στα πλαίσια άσκησης οικονομικής δραστηριότητας, θα υπόκεινται σε ΦΠΑ.
2. Με ισχύ από τις 2 Ιανουαρίου 2018, ο ΦΠΑ που επιβάλλεται στις μεταβιβάσεις ακινήτων από τον δανειολήπτη σε διαδικασία αναδιάρθρωσης δανείων και αναγκαστικής μεταβίβασης προς τον δανειστή, θα διευθετείται μέσω του μηχανισμού αντίστροφης χρέωσης.
3. Με ισχύ από τις 13 Νοεμβρίου 2017, επιβάλλεται ΦΠΑ σε εισοδήματα από μίσθωση ή / και ενοικίαση ακίνητης ιδιοκτησίας για σκοπούς άσκησης φορολογητέας επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η «επιλογή μη φορολόγησης» δύναται να εξασκηθεί υπό όρους και προϋποθέσεις που θα καθοριστούν σε γνωστοποίηση του Εφόρου Φορολογίας, η οποία θα δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Οι πιο πάνω τροποποιήσεις αναμένεται να επηρεάσουν την αξία του χαρτοφυλακίου των ακινήτων τα οποία είτε είναι ιδιόκτητα είτε κατέχονται από τον Όμιλο προς εξασφάλιση χορηγήσεων. Παρόλο που στο παρόν στάδιο δεν είναι δυνατόν να υπολογιστεί η επίδραση, η Τράπεζα θα παρακολουθεί στενά την εξέλιξη στις συνθήκες αγοράς και θα αντικατοπτρίσει ανάλογα οποιεσδήποτε αλλαγές στις τιμές των ακινήτων. Σημειώνεται ότι ο όρος «γη η οποία ξεκάθαρα προορίζεται για την ανέγερση μιας ή περισσότερων σταθερών κατασκευών» θα διευκρινιστεί με έκδοση κανονισμών που θα εγκριθούν από την Βουλή των Αντιπροσώπων.

Πρόσφατη απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή επί ισχυρισμών για παραβίαση του Νόμου

Στις 12 Οκτωβρίου 2017 ο διευθυντής της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή («ΥΠΚ») εξέδωσε απόφασή σχετικά με συγκεκριμένους όρους που περιλαμβάνονται στις τυποποιημένες συμβάσεις στεγαστικών δανείων της Τράπεζας που συνήφθησαν το 2007 και 2008. Η απόφαση της ΥΠΚ προνοεί ότι αυτές οι συμβάσεις περιέχουν ορισμένους άδικους/μη-διαφανείς όρους και κάλεσε την Τράπεζα να ενημερώσει την ΥΠΚ για οποιαδήποτε μέτρα προτίθεται να πάρει σε σχέση με αυτά τα ευρήματα. Η Τράπεζα βρίσκεται σε συζήτηση με την ΥΠΚ για να καταλήξουν σε μια αποδεκτή λύση στις οποιεσδήποτε ανησυχίες της ΕΠΚ.

Σημειώσεις στις Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

27. Γεγονότα μεταγενέστερα της Οικονομικής Θέσης (συνέχεια)

Σχέδιο Εθελούσιας Πρόωρης Αποχώρησης και νέα οργανωτική δομή

Ο Όμιλος μέσα στο πλαίσιο της εφαρμογής του στρατηγικού του σχεδιασμού, ανακοίνωσε στις 20 Νοεμβρίου 2017 το Σχέδιο Εθελούσιας Πρόωρης Αποχώρησης (το Σχέδιο). Το Σχέδιο συμβαδίζει με τους κανόνες της εταιρικής διακυβέρνησης και δίδει το δικαίωμα στους υπαλλήλους για εθελούσια αποχώρηση από τον Όμιλο, με την καταβολή ενός εφάπαξ χαριστικού (ex gratia) ποσού. Το Σχέδιο θα βρίσκεται σε ισχύ από τις 20 Νοεμβρίου 2017 μέχρι και τις 4 Δεκεμβρίου 2017. Το κόστος του Σχεδίου αναμένεται να επηρεάσει τα αποτελέσματα του 4^{ου} τριμήνου του 2017.

Επίσης, η Τράπεζα προχώρησε με αλλαγές στην οργανωτική της δομή με στόχο να επικεντρωθεί περισσότερο στους πελάτες της και να διευκολυνθεί η επίτευξη της αναπτυξιακής της στρατηγικής. Η φιλοσοφία της αναδιάρθρωσης είναι ο ξεκάθαρος διαχωρισμός του προσωπικού πρώτης γραμμής (frontline) από τις υποστηρικτικές υπηρεσίες του middle office και του back office. Η αλλαγή στοχεύει στην περαιτέρω βελτίωση της εμπειρίας του πελάτη με τη μεγιστοποίηση του χρόνου που αφιερώνει το προσωπικό πρώτης γραμμής στους πελάτες, με τη δημιουργία κέντρου εξειδίκευσης προϊόντων και μέσω της κεντροποίησης και πιο στοχευμένης προσέγγισης, τόσο των πελατειακών καναλιών, όσο και των λειτουργικών εργασιών.

28. Έγκριση οικονομικών καταστάσεων

Οι συνοπτικές εννιαμηνιαίες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 29 Νοεμβρίου 2017.

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Αποτελέσματα Ομίλου για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017

29 Νοεμβρίου 2017

ΚΤΙΖΟΝΤΑΣ ΜΙΑ ΙΣΧΥΡΟΤΕΡΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΜΕ ΕΠΙΚΕΝΤΡΩΣΗ ΣΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΜΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΝΙΑΜΗΝΙΑ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΣΤΙΣ 30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2017

- Κέρδη πριν τις προβλέψεις για την εννιαμηνία ύψους €65,3 εκατ., σε σύγκριση με €78,3 εκατ. την περσινή εννιαμηνία
- Κέρδος για την τριμηνία €5,1 εκατ. σε σχέση με ζημιά €12,8 εκατ. την προηγούμενη τριμηνία
- Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο στο 2,1% για την 3^η τριμηνία 2017, με άνοδο 7 μβ σε σχέση με τη 2^η τριμηνία
- Καθαρό κέρδος ύψους €19,0 εκατ. για τη 2^η τριμηνία 2017 από την πώληση των δραστηριοτήτων της Μονάδας Διαχείρισης Καθυστερήσεων. Μερίδιο αποτελεσμάτων συνδεδεμένης εταιρείας μετά τη φορολογία ύψους €0,5 εκατ. για την 3^η τριμηνία 2017
- Η χρέωση της εννιαμηνίας για ζημιές απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου ανήλθε σε €85,3 εκατ. (3^η τριμηνία 2017: €7,7 εκατ., εξαμηνία¹ του 2017: €77,6 εκατ.)
- Ζημιά για την εννιαμηνία ύψους €17,8 εκατ., σε σχέση με €5,0 εκατ. κέρδη την εννιαμηνία του 2016

ΙΣΧΥΡΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ

- Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET 1) στο 14,45% με άνοδο 62 μβ σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 2016 και ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας στο 18,12%
- Δείκτες Κεφαλαιακής Επάρκειας που υπερβαίνουν τις ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις
- Η επίδραση του ΔΠΧΑ 9 υπολογίζεται μεταξύ €25 εκατ. - €50 εκατ. μείωση στο Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
- Άνετη ρευστότητα που αντικατοπτρίζει τη σταθερή βάση καταθέσεων
- Χαμηλός δείκτης καθαρών χορηγήσεων προς καταθέσεις στο 47,9% που επιτρέπει περαιτέρω ανάπτυξη

ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ "ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ" ΚΑΙ "ΑΝΑΠΤΥΞΗ"

- Επιτυχής ολοκλήρωση της συμφωνίας με την APS Holding a.s. κατά τη 2^η τριμηνία 2017, για τη δημιουργία της πρώτης πλατφόρμας διαχείρισης χρεών και ακινήτων στην κυπριακή αγορά
- Μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις² (MEX) μειωμένες στα €2.327 εκατ., σε σύγκριση με €2.504 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2016
- Μειωμένος δείκτης MEX προς το σύνολο των μεικτών χορηγήσεων στο 55,7%, σε σχέση με 58,4% ένα χρόνο πριν
- Βελτιωμένος δείκτης κάλυψης στο 61,4%, ενώ λαμβάνοντας υπόψη την αξία των εμπράγματων εξασφαλίσεων, ο δείκτης ανήλθε στο 115,4% ενισχύοντας περαιτέρω την ικανότητα του Ομίλου να επιταχύνει τα σχέδια του για απομόχλευση και μείωση του κινδύνου στον ισολογισμό
- Συνεχείς αναδιαρθρώσεις, με το σύνολο των αναδιαρθρώσεων³ για την εννιαμηνία που έληξε 30 Σεπτεμβρίου 2017 να φτάνει στα €381 εκατ.
- Η δυναμική στην παροχή νέων χορηγήσεων παραμένει ισχυρή με €334,5 εκατ. νέες χορηγήσεις να έχουν εγκριθεί στην εννιαμηνία του 2017 και με 3% άνοδο στο χαρτοφυλάκιο εξυπηρετούμενων δανείων
- Κατά τη διάρκεια της εννιαμηνίας του 2017, οι προσθήκες στα αποθέματα ακινήτων που προέκυψαν από τον διακανονισμό χρεών των πελατών ανήλθαν σε €80,1 εκατ.⁴, καθώς οι πωλήσεις αποθεμάτων ακινήτων προς πώληση ήταν €41,7 εκατ.⁴.

Προφίλ Ελληνικής Τράπεζας Δημόσια Εταιρεία Λτδ ("Ελληνική Τράπεζα")

Με έδρα της την Λευκωσία (Κύπρος), η Ελληνική Τράπεζα είναι ο τρίτος μεγαλύτερος χρηματοοικονομικός οργανισμός της Κύπρου και προσφέρει ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών, που περιλαμβάνουν χρηματοδοτικές, επενδυτικές, ασφαλιστικές υπηρεσίες, καθώς επίσης και υπηρεσίες θεματοφυλακής και πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων (Factoring). Το δίκτυό της περιλαμβάνει 52 καταστήματα στη Κύπρο, καθώς και 4 γραφεία αντιπροσωπείας. Στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, το Σύνολο Περιουσιακών Στοιχείων και το Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων της Ελληνικής Τράπεζας ανήλθαν στα €6,7 δισ. και €574,9 εκατ. αντίστοιχα.

¹ Οι αυξημένες προβλέψεις της 2^{ης} τριμηνίας 2017 ύψους €50,3 εκατ. (1^η τριμηνία 2017: €27,3 εκατ.), ήταν αποτέλεσμα των επιταχυνόμενων πλάνων της Τράπεζας για τη μείωση των προβληματικών δανείων, τις πρόσφατες εξελίξεις στην αγορά καθώς και το συνεχή διάλογο με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ).

² Συμπεριλαμβανομένου των συμβατικών τόκων των απομειωμένων χορηγήσεων.

³ Σύμφωνα με τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ) – Βάση Λογαριασμών (περιλαμβάνει ανταλλαγές χορηγήσεων με περιουσιακά στοιχεία και διαγραφές χορηγήσεων).

⁴ Λογιστική αξία.

Σχολιάζοντας τα αποτελέσματα του Ομίλου, ο κ. Γιάννης Μάτσας, Ανώτατος Εκτελεστικός Διευθυντής του Ομίλου, δήλωσε: «Έχουμε σημειώσει περαιτέρω πρόοδο στην εφαρμογή των στρατηγικών μας προτεραιοτήτων κατά το 3^ο τρίμηνο του 2017. Αυτή είναι η 1^η κερδοφόρα τριμηνία, μετά από 3 συνεχόμενες ζημιογόνες τριμηνίες με κέρδος €5,1 εκατ. Σημειώθηκε μείωση στις ΜΕΧ για 8^η συνεχόμενη τριμηνία με το δείκτη κάλυψης των ΜΕΧ να διαμορφώνεται σε ποσοστό πέραν του 61%.

Η κεφαλαιακή βάση του Ομίλου παραμένει ισχυρή. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 3 τριμηνιών σημειώθηκε άνοδος 74 μβ στο Δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET 1) του Ομίλου (με μεταβατικές διατάξεις) με το δείκτη να φτάνει στο 14,19% στις 30 Σεπτεμβρίου 2017. Ο δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας του Ομίλου ανήλθε στο 18,12% στις 30 Σεπτεμβρίου 2017. Και οι δύο δείκτες παραμένουν υψηλότεροι από τις ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις. Έχουμε προχωρήσει σημαντικά τη διαδικασία προετοιμασίας για την εισαγωγή του ΔΠΧΑ 9 και εκτιμάται ότι, με βάση τα δεδομένα στις 30 Ιουνίου 2017, η επίδραση του ΔΠΧΑ 9 θα είναι μεταξύ €25 εκατ. - €50 εκατ. μείωση στο Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων την 1^η Ιανουαρίου 2018.

Σύμφωνα με τα στρατηγικά μας σχέδια, η Τράπεζα εξήγγειλε Σχέδιο Εθελούσιας Πρόωρης Αποχώρησης, με στόχο τη μείωση των εξόδων προσωπικού και τη βελτίωση της αποδοτικότητας της Τράπεζας. Παράλληλα, εισάγεται μια νέα οργανωτική δομή με στόχο την πιο άμεση ανταπόκριση και βελτίωση της εξυπηρέτησης πελατών, την αυτοματοποίηση των διαδικασιών και τη μείωση της δομής του κόστους.

Η Τράπεζα συνεχίζει να υποστηρίζει τις αξιόχρεες επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά με μια ολοκληρωμένη σειρά ποιοτικών τραπεζικών υπηρεσιών. Κατά την εννιαμηνία του 2017, εγκρίθηκαν γύρω στα €334 εκατ. χορηγήσεις, αντανakλώντας την αυξημένη δυναμική στις νέες χορηγήσεις σε σχέση με την περσινή εννιαμηνία.»

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Βασικά στοιχεία Λογαριασμού Αποτελεσμάτων (€εκατ.)	Εννιαμηνία 2017	Εννιαμηνία 2016	Ετήσια Δ	3η Τριμηνία 2017	2η Τριμηνία 2017	Τριμηνιαία Δ
Κέρδος από συνήθεις εργασίες πριν τις ζημιές απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	65,3	78,3	-17%	13,5	34,8	-61%
Ζημιές απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	(85,3)	(64,1)	+33%	(7,7)	(50,3)	-85%
Μερίδιο αποτελεσμάτων συνδεδεμένης εταιρείας μετά τη φορολογία	0,5	0,0	+100%	0,5	0,0	+100%
Φορολογία	1,7	(9,2)	-119%	(1,2)	2,8	-143%
(Ζημιά)/κέρδος για την περίοδο	(17,8)	5,0	-459%	5,1	(12,8)	-140%
(Ζημιά)/κέρδος που αναλογεί στους κατόχους μετοχών της μητρικής εταιρείας	(18,4)	4,5	-512%	5,0	(12,9)	-139%

Βασικοί Δείκτες Απόδοσης ⁵	Εννιαμηνία 2017	Εννιαμηνία 2016	Ετήσια Δ	3η Τριμηνία 2017	2η Τριμηνία 2017	Τριμηνιαία Δ
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο (%)	2,0%	2,1%	-10 μβ	2,1%	2,0%	+7 μβ
Δείκτης εξόδων προς έσοδα (%)	63,9%	57,9%	+600 μβ	74,3%	52,0%	+2.231 μβ
Δείκτης ετήσιου κόστους ζημιών απομείωσης έναντι των χορηγήσεων (%)	2,8%	2,1%	+68 μβ	0,8%	4,9%	-407 μβ
Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων (%)	-4,3%	1,0%	-533 μβ	3,5%	-9,2%	+1.273 μβ
Απόδοση επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων (%)	-0,4%	0,1%	-44 μβ	0,3%	-0,8%	+105 μβ
(Ζημιά)/Κέρδος ανά μετοχή (σεντ €)	(9,7)	2,3	-530%	2,5	(6,5)	-139%

Βασικά στοιχεία Κατάστασης Οικονομικής Θέσης (€εκατ.)	30.09.2017	31.12.2016	Δ
Μεικτές Χορηγήσεις σε πελάτες	4.177	4.300	-3%
Μεικτές Μη Εξυπηρετούμενες Χορηγήσεις (ΜΕΧ)	2.327	2.504	-7%
Μεικτές Εξυπηρετούμενες Χορηγήσεις	1.851	1.796	+3%
Καθαρές Χορηγήσεις σε πελάτες	2.748	2.926	-6%
Στοιχεία προς επένδυση	3.583	3.797	-6%
Σύνολο Περιουσιακών στοιχείων	6.689	7.038	-5%
Καταθέσεις	5.732	6.111	-6%
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους κατόχους μετοχών της μητρικής εταιρείας	575	563	+2%
Σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία (ΣΠΣ)	3.470	3.744	-7%

Βασικοί δείκτες απόδοσης ⁵	30.09.2017	31.12.2016	Δ
Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1) (%)	14,45%	13,83%	+62 μβ
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (%)	18,12%	17,24%	+88 μβ
ΜΕΧ στο σύνολο των μεικτών χορηγήσεων (%)	55,7%	58,2%	-253 μβ
Δείκτης κάλυψης των ΜΕΧ (%)	61,4%	54,9%	+657 μβ
Δείκτης καθαρών χορηγήσεων προς καταθέσεις (%)	47,9%	47,9%	+5 μβ
Καθαρή λογιστική αξία ανά μετοχή (€)	2,73	2,71	+1%

⁵ Για τους ορισμούς των βασικών δεικτών απόδοσης βλέπε Παράρτημα 2.

1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΝΙΑΜΗΝΙΑ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΣΤΙΣ 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017

1.1 Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων

Τα καθαρά έσοδα από τόκους για την εννιαμηνία του 2017 ανήλθαν σε €99,2 εκατ., μειωμένα κατά 10% σε σχέση με €110,7 εκατ. την εννιαμηνία του 2016. Οι κυριότεροι παράγοντες που συνέβαλαν στην μείωση των καθαρών εσόδων από τόκους ήταν τα μειωμένα δανειστικά επιτόκια του 2017 σε σύγκριση με τις αρχές του 2016 επηρεάζοντας πρωτίστως το χαρτοφυλάκιο εξυπηρετούμενων χορηγήσεων και η μειωμένη λογιστική αξία των απομειωμένων χορηγήσεων⁶. Τα καθαρά έσοδα από τόκους τη 3^η τριμηνία του 2017 ανήλθαν στα €32,9 εκατ. και παρουσίασαν άνοδο 4% σε σύγκριση με €32,6 εκατ. τη 2^η τριμηνία του 2017. Η αύξηση προήλθε κυρίως από την μείωση στα έξοδα από τόκους κυρίως λόγω της μείωσης των καταθέσεων, πράγμα που συμβαδίζει με τη στρατηγική της Τράπεζας να διατηρήσει χαμηλό κόστος καταθέσεων, λαμβάνοντας υπόψη την ισχυρή της ρευστότητα. Η μείωση αυτή αντισταθμίστηκε εν μέρει από τη μείωση στα έσοδα από τόκους κυρίως λόγω της μείωσης της λογιστικής αξίας των απομειωμένων χορηγήσεων⁶. **Το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο** του Ομίλου για την εννιαμηνία του 2017 ανήλθε στο 2,0% (εννιαμηνία του 2016: 2,1%).

Το σύνολο των μη επιτοκιακών εσόδων για την εννιαμηνία του 2017 ανήλθε στα €81,8 εκατ. σημειώνοντας αύξηση 9% σε σχέση με την εννιαμηνία του 2016, κυρίως λόγω αύξησης στα άλλα έσοδα τα οποία ανήλθαν στα €38,4 εκατ. για την εννιαμηνία του 2017. Τα άλλα έσοδα για την εννιαμηνία του 2017 περιλάμβαναν καθαρό κέρδος ύψους €19,0 εκατ.⁷ από την πώληση των δραστηριοτήτων της Μονάδας Διαχείρισης Καθυστερήσεων της Τράπεζας (2^η τριμηνία 2017) και κέρδος ύψους €2,1 εκατ. από την πώληση του 100% του μετοχικού κεφαλαίου στην Anolia Holdings Ltd (1^η τριμηνία 2017) η οποία κατείχε ακίνητη περιουσία που προέκυψε από διακανονισμό χρεών. Το καθαρό κέρδος από διάθεση και επανεκτίμηση συναλλάγματος και χρηματοοικονομικών στοιχείων για την εννιαμηνία του 2017 ήταν €10,2 εκατ., μειωμένο κατά 59% σε σχέση με την εννιαμηνία του 2016, με την μείωση να οφείλεται κυρίως στο κέρδος ύψους €14,0 εκατ. που προέκυψε από την πώληση των μετοχών που κατείχε η Τράπεζα στην VISA Europe Limited την εννιαμηνία του 2016. Τα καθαρά έσοδα δικαιωμάτων και προμηθειών για την εννιαμηνία του 2017 ήταν €33,3 εκατ., μειωμένα κατά 10% σε σχέση με την εννιαμηνία του 2016, με τη μείωση να αντικατοπτρίζει την πτώση στα έσοδα από προμήθειες στον Τομέα Διεθνούς Τραπεζικής, πράγμα που αντανάκλα τις προσπάθειες της Τράπεζας να επανατοποθετήσει τη στρατηγική της για το εν λόγω τμήμα. Το σύνολο των μη επιτοκιακών εσόδων την 3^η τριμηνία του 2017 ανήλθε στα €19,7 εκατ., μειωμένο κατά 51% σε σύγκριση με τη 2^η τριμηνία του 2017. Η πτώση οφείλεται κυρίως στο προαναφερόμενο κέρδος €19,0 εκατ. το οποίο περιλαμβανόταν στα άλλα έσοδα τη 2^η τριμηνία του 2017.

Τα συνολικά έξοδα την εννιαμηνία του 2017 ανήλθαν σε €115,7 εκατ. με άνοδο 7% σε σύγκριση με τα €107,8 εκατ. την εννιαμηνία του 2016, κυρίως λόγω αυξημένων διοικητικών και άλλων εξόδων. Τα συνολικά έξοδα για την 3^η τριμηνία του 2017 ανήλθαν σε €39,0 εκατ. και σημείωσαν αύξηση 4% σε σύγκριση με €37,6 εκατ. τη 2^η τριμηνία του 2017, κυρίως λόγω της αύξησης στα διοικητικά και άλλα έξοδα.

Τα έξοδα προσωπικού για την εννιαμηνία του 2017 ανήλθαν σε €63,7 εκατ. (εννιαμηνία του 2016: €61,2 εκατ.) και αντιπροσώπευαν το 55% των συνολικών εξόδων του Ομίλου. Η άνοδος της τάξης του 4% συγκρίνοντας την εννιαμηνία του 2017 με την εννιαμηνία του 2016, ήταν κυρίως ως αποτέλεσμα της αύξησης στον αριθμό του προσωπικού που αντισταθμίστηκε από τη μεταφορά 129 υπαλλήλων στην APS Cyprus ως αποτέλεσμα της πώλησης των δραστηριοτήτων της Μονάδας Διαχείρισης Καθυστερήσεων (30 Σεπτεμβρίου 2017: 1.543 υπάλληλοι μετά την μεταφορά, 30 Σεπτεμβρίου 2016: 1.630 υπάλληλοι) και λόγω της συλλογικής σύμβασης με την Ένωση Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου (ΕΤΥΚ), η οποία υπογράφηκε πρόσφατα με ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2017. Τα έξοδα προσωπικού για την 3^η τριμηνία του 2017 ανήλθαν σε €20,3 εκατ., μειωμένα κατά 10% σε σχέση με €22,5 εκατ. τη 2^η τριμηνία του 2017 κυρίως λόγω της μεταφοράς των 129 υπαλλήλων (συνολική μείωση κόστους για τη τριμηνία €1,8 εκατ.) και στην επίδραση της προαναφερθείσας συλλογικής σύμβασης για τους έξι μήνες της περιόδου που συμπεριλήφθηκε στη 2^η τριμηνία του 2017.

⁶ Όπως καθορίζεται από το ΔΛΠ39.

⁷ Η τιμή πώλησης των εργασιών της Μονάδας Διαχείρισης Καθυστερήσεων ήταν €20,6 εκατ. (εισφορά μετρητών ύψους €13,7 εκατ. και αναβαλλόμενη εισφορά ύψους €6,9 εκατ.).

Ο Όμιλος μέσα στο πλαίσιο της εφαρμογής του στρατηγικού του σχεδιασμού, ανακοίνωσε στις 20 Νοεμβρίου 2017 το Σχέδιο Εθελούσιας Πρόωρης Αποχώρησης (το Σχέδιο). Το Σχέδιο συμβαδίζει με τους κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης και δίνει το δικαίωμα στους υπαλλήλους για εθελούσια αποχώρηση από τον Όμιλο, με την καταβολή ενός εφάπαξ χαριστικού (ex gratia) ποσού. Το Σχέδιο θα βρίσκεται σε ισχύ από τις 20 Νοεμβρίου 2017 μέχρι και τις 4 Δεκεμβρίου 2017. Το κόστος του Σχεδίου αναμένεται να επηρεάσει τα αποτελέσματα της 4^{ης} τριμηνίας του 2017.

Τα διοικητικά και άλλα έξοδα για την εννιαμηνία του 2017 ανήλθαν σε €46,5 εκατ. σημειώνοντας αύξηση 10% σε σύγκριση με €42,2 εκατ. την εννιαμηνία του 2016. Τα διοικητικά και άλλα έξοδα για την 3^η τριμηνία του 2017 διαμορφώθηκαν στα €16,9 εκατ., αυξημένα κατά 27% σε σχέση με τη 2^η τριμηνία του 2017. Η άνοδος οφειλόταν κυρίως στα έξοδα διαχείρισης και αμοιβή επιτυχίας της APS Cyprus €3,9 εκατ.⁸ τα οποία αντισταθμίστηκαν εν μέρει από το μειωμένο κόστος συμβουλευτικών υπηρεσιών για την 3^η τριμηνία του 2017.

Ο δείκτης εξόδων προς έσοδα την εννιαμηνία του 2017 διαμορφώθηκε στο 63,9% σε σύγκριση με 57,9% την αντίστοιχη περσινή εννιαμηνία. Ο δείκτης εξόδων προς έσοδα για την 3^η τριμηνία του 2017 διαμορφώθηκε στο 74,3% έναντι του 52,0% για τη 2^η τριμηνία του 2017.

Η συνολική χρέωση για ζημιές απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου την εννιαμηνία του 2017 διαμορφώθηκε στα €85,3 εκατ. και σε σύγκριση με τα €64,1 εκατ. της εννιαμηνίας του 2016, σημείωσε αύξηση 33%. Κατά τη διάρκεια της 2^{ης} τριμηνίας του 2017, η Τράπεζα προχώρησε σε ορισμένες τροποποιήσεις των παραμέτρων και παραδοχών για την εκτίμηση του ανακτήσιμο ποσού των ενυπόθηκων ακινήτων που χρησιμοποιούνται στη μεθοδολογία της Τράπεζας για υπολογισμό των ζημιών απομείωσης χορηγήσεων που σχετίζονται κυρίως με την εξάλειψη μελλοντικών αναπροσαρμογών του δείκτη τιμών ακινήτων και τη χρήση μεγαλύτερης απομείωσης της αξίας των ακινήτων κατά τη ρευστοποίησή τους. Οι τροποποιήσεις έγιναν στο πλαίσιο των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς λαμβάνοντας υπόψη τα επιταχυνόμενα πλάνα της Τράπεζας για τη μείωση των προβληματικών δανείων, τις πρόσφατες εξελίξεις στην αγορά, καθώς και το συνεχή διάλογο με την ΕΚΤ στα πλαίσια της Διαδικασίας Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) για το 2017. Αυτό οδήγησε σε μειωμένη χρέωση για ζημιές απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου για την 3^η τριμηνία του 2017 η οποία ανήλθε στα €7,7 εκατ., (πτώση 85%) σε σχέση με €50,3 εκατ. τη 2^η τριμηνία του 2017. Αυτό αντικατοπτρίζεται στο μειωμένο **δείκτη ετήσιου κόστους ζημιών απομείωσης έναντι των χορηγήσεων** που ανήλθε στο 0,8% για την 3^η τριμηνία του 2017 σε σύγκριση με 4,9% την προηγούμενη τριμηνία. Ο δείκτης ετήσιου κόστους ζημιών απομείωσης έναντι των χορηγήσεων για την εννιαμηνία του 2017 ήταν 2,8% (31 Δεκεμβρίου 2016: 2,8%).

Το μερίδιο αποτελεσμάτων συνδεδεμένης εταιρείας μετά τη φορολογία, APS Debt Servicing Cyprus Ltd, ανήλθε σε κέρδος €0,5 εκατ..

Για την εννιαμηνία του 2017 σημειώθηκε **ζημιά πριν τη φορολογία** ύψους €19,5 εκατ., σε σύγκριση με κέρδος €14,2 εκατ. την αντίστοιχη περσινή εννιαμηνία. Σε τριμηνιαία βάση, σημειώθηκε κέρδος ύψους €6,3 εκατ. την 3^η τριμηνία του 2017 σε σύγκριση με ζημιά ύψους €15,6 εκατ. τη 2^η τριμηνία του 2017. Η ζημιά που προέκυψε τη 2^η τριμηνία του 2017 ήταν κυρίως λόγω της αυξημένης χρέωσης για ζημιές απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ύψους €2,3 εκατ. αναγνωρίστηκαν την εννιαμηνία του 2017 σαν αποτέλεσμα των φορολογικών ζημιών της περιόδου. Κατά τη διάρκεια της εννιαμηνίας του 2016, αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ύψους €8,5 εκατ. διαγράφηκαν και χρεώθηκαν στον Λογαριασμό Αποτελεσμάτων. Η διαγραφή των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, προέκυψε από φορολογικές ζημιές για τις οποίες η Τράπεζα έκρινε ότι δεν ήταν πλέον πιθανό ότι το φορολογικό όφελος θα χρησιμοποιηθεί, λόγω του πενταετούς περιορισμού.

Η ζημιά που αναλογεί στους μετόχους της μητρικής εταιρείας για την εννιαμηνία του 2017 ανήλθε σε €18,4 εκατ. (3^η τριμηνία 2017: €5,0 εκατ. κέρδος, 2^η τριμηνία 2017: €12,9 εκατ. ζημιά) σε σύγκριση με κέρδος €4,5 εκατ. την εννιαμηνία του 2016.

⁸ Εξαιρουμένου του ΦΠΑ.

1.2 Ανάλυση Κατάστασης Οικονομικής Θέσης

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, **το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων** του Ομίλου ανήλθε σε €6,7 δισ. και παρουσίασε μείωση της τάξης του 5% σε σχέση με τις 31 Δεκεμβρίου 2016. Η μείωση προήλθε κυρίως από τη μείωση στα στοιχεία προς επένδυση και στις χορηγήσεις σε πελάτες.

1.2.1 Καταθέσεις και Χορηγήσεις σε πελάτες

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, **οι καταθέσεις πελατών** ανήλθαν σε €5,7 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €6,1 δισ.). Οι καταθέσεις αποτελούνταν από καταθέσεις σε Ευρώ ύψους €4,6 δισ. (καταθέσεις σε Ευρώ στις 31 Δεκεμβρίου 2016: €4,6 δισ.) και καταθέσεις σε ξένα νομίσματα, κυρίως Αμερικάνικα Δολάρια, ύψους €1,1 δισ. (καταθέσεις σε ξένα νομίσματα στις 31 Δεκεμβρίου 2016: €1,5 δισ.). Η τάση των πελατειακών καταθέσεων αντικατοπτρίζει τη στρατηγική της Τράπεζας να διατηρήσει χαμηλό κόστος καταθέσεων, λαμβάνοντας υπόψη την ισχυρή της ρευστότητα. Η μείωση των καταθέσεων σε ξένα νομίσματα κατά €0,4 δισ., από τα οποία τα €0,1 δισ. ήταν κυρίως λόγω της αποδυνάμωσης του Αμερικάνικου Δολαρίου έναντι του Ευρώ, αντανακλά τις προσπάθειες της Τράπεζας να επανατοποθετήσει τη στρατηγική της για το Τμήμα Διεθνούς Τραπεζικής.

Το μερίδιο αγοράς καταθέσεων⁹ της Τράπεζας στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 διαμορφώθηκε στο 11,9% (31 Δεκεμβρίου 2016: 12,6%).

Το σύνολο των νέων χορηγήσεων που εγκρίθηκαν την εννιαμηνία του 2017 έφτασε τα €334,5 εκατ. (2016: €353,7 εκατ.). Η Τράπεζα συνέχισε την παροχή χορηγήσεων προς φερέγγυες επιχειρήσεις και νοικοκυριά, εξετάζοντας παράλληλα και άλλες ευκαιρίες ανάπτυξης. **Οι μεικτές χορηγήσεις σε πελάτες** στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 ανήλθαν σε €4.177 εκατ., μειωμένες κατά 3% σε σύγκριση με τις 31 Δεκεμβρίου 2016 (€4.300 εκατ.). Το χαρτοφυλάκιο των εξυπηρετούμενων χορηγήσεων αυξήθηκε κατά 3% ενώ το χαρτοφυλάκιο των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων μειώθηκε κατά 7% αντισταθμίζοντας την επίδραση των νέων χορηγήσεων της εννιαμηνίας στις συνολικές μεικτές χορηγήσεις. Κατά την εννιαμηνία του 2017, χορηγήσεις ύψους €107,6 εκατ. διαγράφηκαν (2016: €160,5 εκατ.). **Το μερίδιο αγοράς χορηγήσεων**⁹ της Τράπεζας στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 διαμορφώθηκε στο 7,8% (31 Δεκεμβρίου 2016: 7,4%).

Ο δείκτης καθαρών χορηγήσεων προς καταθέσεις παρέμεινε σταθερός στο 47,9% στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 (31 Δεκεμβρίου 2016: 47,9%) εξαιτίας του ίδιου ρυθμού μείωσης στις καταθέσεις και στις καθαρές χορηγήσεις.

1.2.2 Ποιότητα Χαρτοφυλακίου Χορηγήσεων

Μέσα στο πλαίσιο της διαχείρισης της ποιότητας των περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου, η Τράπεζα έχει υπογράψει συμφωνία με την APS Holding a.s (APS) τον Ιανουάριο του 2017 για τη διαχείριση των ακινήτων και ολόκληρου του χαρτοφυλακίου των MEX της. Η συμφωνία προνοούσε την πώληση των δραστηριοτήτων της Μονάδας Διαχείρισης Καθυστερήσεων στη νεοσύστατη εταιρεία APS Debt Servicing Cyprus Ltd (“APS Cyprus”), ενώ η κυριότητα των ακινήτων και το χαρτοφυλάκιο των MEX παραμένει στην Τράπεζα. Η ολοκλήρωση της συμφωνίας και η μεταφορά των εργασιών πραγματοποιήθηκε στις 30 Ιουνίου 2017 ενώ η APS Cyprus ξεκίνησε τις δραστηριότητές της στις 3 Ιουλίου 2017¹⁰. Μέσω της δημιουργίας της πρώτης πλατφόρμας διαχείρισης χρεών στην Κύπρο, η Τράπεζα θα είναι σε θέση να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις MEX με γρηγορότερο ρυθμό, αξιοποιώντας την τεχνογνωσία και την αποδεδειγμένη πραγματογνωμοσύνη της APS Holding. Επιπλέον, θα επιτρέψει στην Τράπεζα να επικεντρωθεί στη διαχείριση και ανάπτυξη του εξυπηρετούμενου δανειακού χαρτοφυλακίου και των εργασιών της χρησιμοποιώντας την πλεονάζουσα ρευστότητα της προς όφελος της αγοράς.

Το επίπεδο των MEX¹¹ έχει μειωθεί στα €2.327 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, με μείωση 7% σε σύγκριση με €2.504 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2016. Η μείωση οφειλόταν κυρίως στην εξυγίανση των αναδιαρθρωμένων

⁹ Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) και Ελληνική Τράπεζα.

¹⁰ Βλέπε ανακοίνωση στις 3 Ιουλίου 2017 (Πώληση της Επιχείρησης Διαχείρισης του Χαρτοφυλακίου των Μη-Εξυπηρετούμενων Δανείων και των Ακινήτων της Ελληνικής Τράπεζας στην APS Debt Servicing Cyprus Ltd) που αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του Ομίλου www.hellenicbank.com (Σχέσεις Επενδυτών).

¹¹ Συμπεριλαμβανομένου των συμβατικών τόκων των απομειωμένων χορηγήσεων.

MEX, σε εισπράξεις, ανταλλαγές χορηγήσεων με περιουσιακά στοιχεία και διαγραφές. Οι τερματισμένοι λογαριασμοί οι οποίοι περιλαμβάνονταν στις MEX ανήλθαν σε €1.549 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 (31 Δεκεμβρίου 2016: €1.593 εκατ.). Οι μεικτές χορηγήσεις με όρους που ήταν αντικείμενο επαναδιαπραγμάτευσης στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 ανήλθαν σε €1.133 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €1.311 εκατ.).

Ποσό ύψους €381 εκατ.¹² που αφορά συνολικές πελατειακές χορηγήσεις, είχε **αναδιαρθρωθεί κατά τη διάρκεια της εννιαμηνίας του 2017**, καθώς επίσης ποσό ύψους €107,6 εκατ. διαγράφηκε στα πλαίσια των διαδικασιών αναδιάρθρωσης. Τα αποθέματα ακινήτων προς πώληση, τα οποία ως επί το πλείστον προέκυψαν από διακανονισμό χρεών των πελατών, ανήλθαν σε €155,9 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 (31 Δεκεμβρίου 2016: €117,7 εκατ.). Η μεταβολή στο υπόλοιπο των αποθεμάτων ακινήτων προς πώληση περιλάμβανε €80,1 εκατ. προσθήκες και €41,7 εκατ.¹³ πωλήσεις.

Ο δείκτης των MEX στο σύνολο των μεικτών χορηγήσεων στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 μειώθηκε σε 55,7% (31 Δεκεμβρίου 2016: 58,2%).

Οι συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης¹⁴ στην αξία των χορηγήσεων, ανήλθαν σε €1.430 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 (31 Δεκεμβρίου 2016: €1.374 εκατ.) και αποτελούν το 34,2% των συνολικών μεικτών χορηγήσεων (31 Δεκεμβρίου 2016: 32,0%).

Ο δείκτης κάλυψης των προβλέψεων¹⁴ των MEX ανήλθε στο 61,4% στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 (31 Δεκεμβρίου 2016: 54,9%), ενώ λαμβάνοντας υπόψη και την αξία των εμπράγματων εξασφαλίσεων¹⁵ των MEX, ο δείκτης κάλυψης ανήλθε στο 115,4%. Οι αυξημένες προβλέψεις της εννιαμηνίας του 2017, όπως αναφέρεται πιο πάνω, ενισχύουν περαιτέρω την ικανότητα του Ομίλου να επιταχύνει τα σχέδιά του για απομόχλευση και μείωση του κινδύνου στον ισολογισμό.

1.2.3 Στοιχεία προς επένδυση

Το σύνολο των στοιχείων προς επένδυση, ανήλθε σε €3,6 δισ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 (31 Δεκεμβρίου 2016: €3,8 δισ.) και αντιπροσώπευε το 53,5% του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου (31 Δεκεμβρίου 2016: 54,0%). Το σύνολο των στοιχείων προς επένδυση περιλαμβάνει μετρητά και καταθέσεις με Κεντρικές Τράπεζες, καταθέσεις σε άλλες τράπεζες, επενδύσεις σε ομόλογα, επενδύσεις σε μετοχές και οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων και επένδυση σε συνδεδεμένη εταιρεία. Η πτώση του συνόλου των στοιχείων προς επένδυση οφείλεται κυρίως στη μείωση στις καταθέσεις σε άλλες τράπεζες και στις επενδύσεις σε ομόλογα.

Το σύνολο των μετρητών και καταθέσεων του Ομίλου με άλλες τράπεζες και Κεντρικές Τράπεζες, ανήλθε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 σε €2,5 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €2,6 δισ.) και περιλάμβανε κατάθεση ύψους €2,0 δισ. με την ΕΚΤ (31 Δεκεμβρίου 2016: €2,0 δισ.). Οι περισσότερες καταθέσεις σε ξένο νόμισμα είναι με τράπεζες αξιολογημένες με βαθμολογία P1¹⁶. Η πτώση κατά 5% των μετρητών και καταθέσεων του Ομίλου με άλλες τράπεζες οφείλεται κυρίως στη μείωση των καταθέσεων σε Αμερικάνικα Δολάρια μετά τη μείωση των πελατειακών καταθέσεων στο ίδιο νόμισμα.

Το σύνολο των επενδύσεων του Ομίλου σε ομόλογα ανήλθε σε €1,0 δισ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 (31 Δεκεμβρίου 2016: €1,1 δισ.) το οποίο αντιπροσώπευε το 15,6% του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων (31 Δεκεμβρίου 2016: 16,3%) και ήταν μειωμένο κατά 9%. Η μείωση αυτή προήλθε κυρίως από λήξη ομολόγων τον Σεπτέμβριο του 2017 σε συνδυασμό με την αποδυνάμωση του Αμερικάνικου Δολαρίου έναντι του Ευρώ. Οι επενδύσεις του Ομίλου σε ομόλογα αποτελούνταν κυρίως από ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας και ομόλογα υπερεθνικών οργανισμών. Το 34% των €1,1 δισ. επενδύσεων σε ομόλογα ήταν αξιολογημένα με Aaa¹⁷.

¹² Σύμφωνα με τον ορισμό της EAT – Βάση Λογαριασμών (περιλαμβάνει ανταλλαγές χορηγήσεων με περιουσιακά στοιχεία και διαγραφές χορηγήσεων).

¹³ Κατά την 1^η τριμηνία του 2017, η Τράπεζα προέβηκε στην πώληση του 100% του μετοχικού κεφαλαίου στην Anolia Holdings Ltd με λογιστική αξία €40,6 εκατ.

¹⁴ Σε ατομική και συλλογική βάση.

¹⁵ Βάση της αγοραίας αξίας (με ανώτατο όριο την έκθεση του πελάτη).

¹⁶ Prime-1 βραχυπρόθεσμη διαβάθμιση του οίκου Moody's.

¹⁷ Πιστοληπτική διαβάθμιση έκδοσης του οίκου Moody's ή αντίστοιχες πιστοληπτικές διαβαθμίσεις - βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 (CRR) και της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ (CRD IV) που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των Μέσων Σταθμισμένων Περιουσιακών Στοιχείων (σύμφωνα με την Παράγραφο 4, Άρθρο 138 του Κανονισμού).

Τα Κυπριακά Κυβερνητικά Ομόλογα¹⁸ που ο Όμιλος είχε στην κατοχή του στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 ανήλθαν σε €678 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €643 εκατ.) εκ των οποίων €496 εκατ. λήγουν μεταξύ 5 και 10 ετών και €182 εκατ. λήγουν μεταξύ 1 και 5 ετών.

Η επένδυση του Ομίλου σε συνδεδεμένη εταιρεία στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 διαμορφώθηκε στα €7,3 εκατ. και αποτελούσε το μερίδιο της Τράπεζας στη νεοσύστατη εταιρεία που δημιουργήθηκε ως αποτέλεσμα της συμφωνίας¹⁹ με την APS για τη διαχείριση των ακινήτων και του χαρτοφυλακίου των MEX και το μερίδιο των αποτελεσμάτων για τη τριμηνία.

¹⁸ Η πιστοληπτική διαβάθμιση της Κυπριακής Δημοκρατίας έχει αξιολογηθεί ως Ba3 από Moody's, BB από Fitch και BB+ από S&P.

¹⁹ Βλέπε ανακοίνωση στις 3 Ιουλίου 2017 (Πώληση της Επιχείρησης Διαχείρισης του Χαρτοφυλακίου των Μη-Εξυπηρετούμενων Δανείων και των Ακινήτων της Ελληνικής Τράπεζας στην APS Debt Servicing Cyprus Ltd) που αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του Ομίλου www.hellenicbank.com (Σχέσεις Επενδυτών).

1.2.4 Κεφαλαιακή Βάση και Επάρκεια

Οι Δείκτες Κεφαλαιακής Επάρκειας του Ομίλου και της Τράπεζας με βάση τον Πυλώνα Ι, που υπερβαίνουν τις ελάχιστες κανονιστικές διατάξεις, διαμορφώθηκαν ως ακολούθως:

Δείκτες Κεφαλαιακής Επάρκειας	Όμιλος (με μεταβατικές διατάξεις)			Όμιλος (χωρίς τις μεταβατικές διατάξεις)	Τράπεζα (με μεταβατικές διατάξεις)
	30.09.2017	31.12.2016	Δ	30.09.2017	30.09.2017
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (%)	18,12%	17,24%	+88 μβ	17,98%	18,08%
Δείκτης Κεφαλαίου της Κατηγορίας 1 (%)	17,99%	17,01%	+98 μβ	17,92%	17,95%
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET 1) (%)	14,45%	13,83%	+62 μβ	14,19%	14,42%
Κεφάλαια Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (€κατ)	501	518	-3%	492	501
Σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία (ΣΠΣ) (€κατ)	3.470	3.744	-7%	3.470	3.475

Η αύξηση των 62 μονάδων βάσης του Δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET 1) (με μεταβατικές διατάξεις) σε σύγκριση με τις 31 Δεκεμβρίου 2016, ήταν κυρίως ως αποτέλεσμα των πιο κάτω:

- i) της συνολικής μείωσης του Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1, κυρίως ως αποτέλεσμα των πιο κάτω:
 - των ζημιών της εννιαμηνίας (μείωση 55 μονάδες βάσης) πρωτίστως λόγω της αυξημένης χρέωσης για ζημιές απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου
 - της καθαρής αύξησης των λοιπών συνολικών εσόδων κυρίως λόγω της επανεκτίμησης των ομολόγων όπως έχουν αναπροσαρμοστεί από την Τράπεζα για σκοπούς εποπτικού κεφαλαίου (αύξηση 53 μονάδες βάσης)
 - της αύξησης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που προκύπτουν από φορολογικές ζημιές και των άυλων περιουσιακών στοιχείων καθώς και της επίδρασης της σταδιακής προσαρμογής των μεταβατικών διατάξεων (μείωση 41 μονάδες βάσης),
- ii) της συνολικής μείωσης των ΣΠΣ κυρίως ως αποτέλεσμα της μείωσης των καθαρών χρηματοδοτούμενων ανοιγμάτων σε αθέτηση (αύξηση 105 μονάδες βάσης).

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 ο Δείκτης Μόχλευσης²⁰ του Ομίλου διαμορφώθηκε σε 9,06% (Τράπεζα: 9,05%) σε σύγκριση με 8,75% (Τράπεζα: 8,74%) στις 31 Δεκεμβρίου 2016. Ο Δείκτης Μόχλευσης του Ομίλου, χωρίς τις μεταβατικές διατάξεις, διαμορφώθηκε σε 9,04% (Τράπεζα: 9,03%) σε σύγκριση με 8,71% (Τράπεζα: 8,70%) στις 31 Δεκεμβρίου 2016.

Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) 2016

Τον Δεκέμβριο του 2016, μετά την οριστική απόφαση της ΕΚΤ σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας η οποία βασίστηκε στη ΔΕΕΑ, η οποία διεξήχθη σύμφωνα με το Άρθρο 4(1)(στ) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 με ημερομηνία αναφοράς **31 Δεκεμβρίου 2015**, και επιπλέον σε σχετική πληροφόρηση που λήφθηκε μετά την ημερομηνία αυτή, η Τράπεζα απαιτείται να διατηρεί **για το 2017**, σε ενοποιημένη βάση, σε **σταδιακή εφαρμογή Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας ύψους 12,75%**, ο οποίος αποτελείται από:

- τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα Ι ύψους 8% σύμφωνα με το Άρθρο 92(1) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 (το οποίο μπορεί να καλυφθεί έως και 1,5% με Πρόσθετο Κεφάλαιο της Κατηγορίας 1 (Additional Tier 1) και μέχρι 2% με Κεφάλαιο της Κατηγορίας 2 (Tier 2)),
- τις απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων του Πυλώνα ΙΙ ύψους 3,5%, για διατήρηση ιδίων κεφαλαίων που να υπερβαίνουν τις ελάχιστες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων (που πρέπει να αποτελείται εξ' ολοκλήρου από Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1), και
- σταδιακή εφαρμογή στη συνδυασμένη απαίτηση αποθέματος ασφαλείας η οποία περιλαμβάνει το απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου (CCB) ύψους 1,25% για το 2017 σύμφωνα με την πιο πάνω τροποποίηση του νόμου, το οποίο πρέπει να αποτελείται εξ' ολοκλήρου από Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1.

²⁰ Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2015/62 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 10^{ης} Οκτωβρίου 2014.

Επιπρόσθετα, η συνδυασμένη απαίτηση αποθέματος ασφαλείας για την Ελληνική Τράπεζα περιλαμβάνει:

- το απόθεμα ασφαλείας O-SII σε πλήρη εφαρμογή ύψους 1%, και εφαρμόζεται σταδιακά σε περίοδο τεσσάρων ετών αρχίζοντας από την 1^η Ιανουαρίου 2019,
- το αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας (CCyB) το οποίο η ΚΤΚ καθόρισε το ποσοστό στο 0% για το 2016 και για το 2017 (το αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας για την Τράπεζα για το 2016 ήταν 0%),
- σε απόθεμα ασφαλείας συστημικού κινδύνου το οποίο δεν έχει καθοριστεί μέχρι σήμερα.

Λαμβάνοντας υπόψη τη σταδιακή εφαρμογή της νομοθεσίας για το κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας, ο **Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET 1)** και ο **Δείκτης Κεφαλαίου της Κατηγορίας 1 (Tier 1)** του Ομίλου με ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2017, έχουν καθοριστεί σε **9,25%** και **10,75%** αντίστοιχα.

Εκτός από τα πιο πάνω, η ΕΚΤ όρισε σε ενοποιημένη βάση, καθοδήγηση κεφαλαίου για Πυλώνα II (Pillar II capital guidance), που πρέπει να πληρείται εξ' ολοκλήρου από Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1. Οι νέες ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις τέθηκαν σε ισχύ από την **1^η Ιανουαρίου 2017**.

Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) 2017

Η ΕΚΤ γνωστοποίησε στην Τράπεζα το προσχέδιο της απόφασης της σχετικά με τις απαιτήσεις κεφαλαιακής προληπτικής εποπτείας. Η απόφαση της ΕΚΤ, βασίστηκε στη Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ), η οποία διεξήχθη το 2017 σύμφωνα με το Άρθρο 4(1)(στ) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 με ημερομηνία αναφοράς 31 Δεκεμβρίου 2016, και σε οποιαδήποτε σχετική πληροφόρηση που λήφθηκε μετά την ημερομηνία αυτή. Με βάση το προσχέδιο γράμμα της ΔΕΕΑ, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα II, οι οποίες θα εφαρμοστούν από την 1^η Ιανουαρίου 2018, αναμένεται να μειωθούν από 3,5% σε 3,2%.

Τον Φεβρουάριο του 2017, η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κύπρου ψήφισε νομοθεσία, για τροποποίηση του Νόμου περί Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων, που εισάγει μεταβατική περίοδο για την εφαρμογή της απαίτησης του αποθέματος ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου, με αναδρομική ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2016 σε 0,625% και με πλήρη εφαρμογή από την 1^η Ιανουαρίου 2019 στο 2,5%. Με βάση τη σταδιακή εφαρμογή της νομοθεσίας, το κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας αυξάνεται από 1,25% σε 1,875%, σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2018.

Οι Δείκτες Κεφαλαιακής Επάρκειας του Ομίλου, ξεπερνούν τις ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις, με βάση το προσχέδιο της Διαδικασίας Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) όπως φαίνεται πιο κάτω:

Δείκτες Κεφαλαιακής Επάρκειας	30.09.2017 (με μεταβατικές διατάξεις)	30.09.2017 (χωρίς τις μεταβατικές διατάξεις)	Προσχέδιο ελάχιστων κανονιστικών απαιτήσεων (σε σταδιακή εφαρμογή) ²¹ 2018
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	18,12%	17,98%	13,08%
Δείκτης Κεφαλαίου της Κατηγορίας 1	17,99%	17,92%	11,08%
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET 1)	14,45%	14,19%	9,58%

Εκτός από τα πιο πάνω, η ΕΚΤ όρισε σε ενοποιημένη βάση, αναθεωρημένη καθοδήγηση κεφαλαίου για Πυλώνα II (Pillar II capital guidance), που πρέπει να πληρείται εξ' ολοκλήρου από Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1, το οποίο αναμένεται να μειωθεί. Οι νέες ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις θα τεθούν σε ισχύ από την **1^η Ιανουαρίου 2018**, ενώ εκκρεμεί η τελική επιβεβαίωση από την ΕΚΤ, η οποία αναμένεται μέχρι το τέλος του έτους.

²¹ Εξαιρουμένου της καθοδήγησης κεφαλαίου για Πυλώνα II

1.2.5 ΔΠΧΑ 9 Πρόγραμμα Εφαρμογής²²

Σε συνάρτηση με το πρόγραμμα εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, η Τράπεζα διενήργησε μελέτη ποσοτικών επιπτώσεων με βάση τα δεδομένα στις 30 Ιουνίου 2017, χρησιμοποιώντας τις τελευταίες οικονομικές προβλέψεις της Τράπεζας και τις μεθοδολογίες του ΔΠΧΑ 9 που αναπτύχθηκαν για υπολογισμό των προβλέψεων. Τα προκαταρκτικά αποτελέσματα υποδηλώνουν ότι η επίδραση του ΔΠΧΑ 9 που προκύπτει από τις νέες απαιτήσεις απομείωσης θα μπορούσε να είναι μεταξύ €25 εκατ.- €50 εκατ. ενώ η κατά προσέγγιση μείωση στο Δείκτη Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET 1), χωρίς μεταβατικές διατάξεις, θα μπορούσε να είναι μεταξύ 60-130 μονάδες βάσης το οποίο είναι διαχειρίσιμο και εντός των σχεδίων του Ομίλου. Η Τράπεζα αναμένεται να εφαρμόσει μεταβατικές διατάξεις για σκοπούς κεφαλαιακών απαιτήσεων, οι οποίες βρίσκονται σε διαδικασία οριστικοποίησης από τους Ευρωπαϊκούς ρυθμιστικούς φορείς, και οι οποίες θα έχουν ως αποτέλεσμα μόνο ένα ποσοστό της αναμενόμενης μείωσης να έχει επίδραση στο Δείκτη CET 1 κατά τη διάρκεια του 2018. Η τελική επίδραση υπόκειται σε περαιτέρω βαθμονομήσεις παραμέτρων, στην οριστικοποίηση της ταξινόμησης και επιμέτρησης και στα γεγονότα και καταστάσεις που θα υπάρχουν κατά την ημερομηνία εφαρμογής.

²² ΔΠΧΑ 9 είναι το νέο Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς για Χρηματοοικονομικά Μέσα και ισχύει για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την ή μετά την 1^η Ιανουαρίου 2018.

2. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Με στόχο την επίτευξη των στρατηγικών της σχεδιασμών, η Ελληνική Τράπεζα παραμένει προσηλωμένη στη διατήρηση της ως ένα ισχυρό τραπεζικό ίδρυμα που θα ανταποκρίνεται στις προσδοκίες της οικονομίας, της κοινωνίας, των επενδυτών και των μετόχων της. Καθ' όλη τη διάρκεια της κρίσης, η Τράπεζα έχει διατηρήσει τη φήμη της για σταθερότητα και εμπιστοσύνη και επικεντρώνεται στην ενίσχυση και στην βελτίωση της θέσης της στην αγορά.

Η στρατηγική της Τράπεζας επικεντρώνεται σε δύο πτυχές: "Αναδιοργάνωση" και "Ανάπτυξη". Η πτυχή "Αναδιοργάνωση" της στρατηγικής σχετίζεται κυρίως με τη μείωση του υψηλού επιπέδου των ΜΕΧ. Η πτυχή "Ανάπτυξη" της στρατηγικής αφορά την ανάπτυξη του δανειακού χαρτοφυλακίου μέσω νέου δανεισμού και την προώθηση και ενίσχυση των σχέσεων με τους πελάτες. Η Τράπεζα προτίθεται να συνεχίσει να επιτελεί τον ρόλο της στην υποστήριξη της εγχώριας οικονομίας διασφαλίζοντας παράλληλα την μετοχική της αξία μέσω συνετών πολιτικών που συμβαδίζουν με το προφίλ κινδύνου της Τράπεζας. Παράλληλα, η Τράπεζα επανατοποθετεί τη στρατηγική της για τον Τομέα Διεθνούς Τραπεζικής, αντικατοπτρίζοντας το μεταβαλλόμενο κανονιστικό περιβάλλον με ιδιαίτερη έμφαση σε θέματα ξεπλύματος χρήματος. Η στρατηγική της Τράπεζας, περιλαμβάνει επίσης την εξέλιξη στην τεχνολογία, τη βελτίωση της εξυπηρέτησης των πελατών και της απλούστευσης των διαδικασιών και διεργασιών.

Η Τράπεζα, προχωρώντας σε αποφασιστικές ενέργειες για την αντιμετώπιση των προβληματικών δανείων, έχει πωλήσει τις δραστηριότητες του τμήματος Διεύθυνσης Διαχείρισης Καθυστερήσεων στην νεοσύστατη εταιρεία, APS Debt Servicing Cyprus Ltd («APS Cyprus»), η οποία ξεκίνησε τις δραστηριότητές της στις 3 Ιουλίου 2017. Η Τράπεζα θα εξακολουθεί να διατηρεί στην ιδιοκτησία της τόσο τα ακίνητα όσο και το χαρτοφυλάκιο των ΜΕΧ, τα οποία θα διαχειρίζεται με τη σύστασή της η νέα εταιρεία. Η APS Cyprus ανήκει κατά 51% στην APS Holding a.s. («APS Holding») και κατά 49% στην Τράπεζα. Μέσω της δημιουργίας της πρώτης πλατφόρμας διαχείρισης χρεών στην Κύπρο, η Τράπεζα θα είναι σε θέση να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις ΜΕΧ με γρηγορότερο ρυθμό και με υψηλότερες ανακτήσεις, αξιοποιώντας την τεχνογνωσία, την αποδεδειγμένη πραγματογνωμοσύνη και τεχνική εμπειρία της APS Holding. Η Τράπεζα θα είναι σε ισχυρότερη θέση να επικεντρώσει τους πόρους της στη διαχείριση και ανάπτυξη του εξυπηρετούμενου δανειακού της χαρτοφυλακίου, καθώς και στη συνέχιση του ψηφιακού μετασχηματισμού, στη βελτιστοποίηση της εταιρικής διακυβέρνησης και στην προσαρμογή στο εξελισσόμενο κανονιστικό περιβάλλον. Η ίδρυση της εταιρείας διαχείρισης χρεών αναμένεται να διευκολύνει τον προσδιορισμό της τιμολόγησης των προβληματικών δανείων και να βοηθήσει στην ανάπτυξη αγοράς προβληματικών περιουσιακών στοιχείων στην Κύπρο, προσελκύοντας ενδιαφέρον από διεθνείς επενδυτές για τέτοια περιουσιακά στοιχεία και επιταχύνοντας τη διαχείριση των προβληματικών δανείων.

Ως μέρος της υλοποίησης των στρατηγικών της στόχων, η Τράπεζα διατηρεί τον πρωταγωνιστικό της ρόλο για την στήριξη της ανάκαμψης της οικονομίας, υποστηρίζοντας τις αξιόχρεες κυπριακές επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά με μια ολοκληρωμένη σειρά ποιοτικών τραπεζικών υπηρεσιών. Η άνετη ρευστότητα που διαθέτει η Τράπεζα, της επιτρέπει παράλληλα να εκμεταλλευτεί ευκαιρίες που παρουσιάζονται, με κύριο στόχο την οργανική ανάπτυξη. Η Τράπεζα εκτιμά ότι υπάρχουν δυνατότητες και προοπτικές σε διάφορους τομείς της οικονομίας. Η επικέντρωση για νέο δανεισμό θα είναι σε εταιρείες που αυξάνουν την ανταγωνιστικότητα και την παραγωγικότητα της χώρας, όπως στους τομείς εμπορικών δραστηριοτήτων, μεταποίησης και τουρισμού. Παράλληλα, οι χορηγήσεις στον ιδιωτικό τομέα θα επικεντρώνονται στα στεγαστικά δάνεια, σε μικρά δάνεια σε νέους πελάτες και στη στήριξη υφιστάμενων πελατών που θεωρούνται βιώσιμοι.

Με την επικέντρωση στις πρωτοβουλίες "Αναδιοργάνωσης" και "Ανάπτυξης" ο Όμιλος έχει όλα τα συστατικά για τη συνέχιση της εφαρμογής του στρατηγικού του πλάνου. Παρ' όλο που το περιβάλλον παραμένει εύθραυστο και ασταθές, η Τράπεζα θα συνεχίσει να επαγρυπνεί ώστε να μετατρέψει τις εξελίξεις σε ευκαιρίες.

3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ (€κατ.)	Εννιαμηνία 2017	Εννιαμηνία 2016	Ετήσια Δ	3 ^η Τριμηνία 2017	2 ^η Τριμηνία 2017	Τριμηνιαία Δ
Έσοδα από τόκους	126,1	138,8	-9%	40,8	42,0	-3%
Έξοδα από τόκους	(26,8)	(28,1)	-4%	(7,9)	(9,5)	-17%
Καθαρά έσοδα από τόκους	99,2	110,7	-10%	32,9	32,6	+1%
Έσοδα δικαιωμάτων και προμηθειών	37,1	40,6	-9%	12,5	12,4	+1%
Έξοδα δικαιωμάτων και προμηθειών	(3,8)	(3,4)	+11%	(1,3)	(1,1)	+17%
Καθαρά έσοδα δικαιωμάτων και προμηθειών	33,3	37,2	-10%	11,2	11,3	-1%
Καθαρό κέρδος από διάθεση και επανεκτίμηση συναλλάγματος και χρηματοοικονομικών στοιχείων	10,2	24,7	-59%	2,5	4,8	-49%
Άλλα έσοδα	38,4	13,5	+184%	6,0	23,7	-75%
Σύνολο καθαρών εσόδων	181,0	186,1	-3%	52,5	72,4	-27%
Έξοδα προσωπικού	(63,7)	(61,2)	+4%	(20,3)	(22,5)	-10%
Αποσβέσεις και χρεολύσεις	(5,5)	(4,4)	+26%	(1,9)	(1,8)	+1%
Διοικητικά και άλλα έξοδα	(46,5)	(42,2)	+10%	(16,9)	(13,3)	+27%
Σύνολο εξόδων	(115,7)	(107,8)	+7%	(39,0)	(37,6)	+4%
Κέρδος από συνήθεις εργασίες πριν τις ζημιές απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	65,3	78,3	-17%	13,5	34,8	-61%
Ζημιές απομείωσης και προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	(85,3)	(64,1)	+33%	(7,7)	(50,3)	-85%
(Ζημιά)/κέρδος πριν το μερίδιο αποτελεσμάτων συνδεδεμένης εταιρείας	(20,0)	14,2	-241%	5,8	(15,6)	-137%
Μερίδιο αποτελεσμάτων συνδεδεμένης εταιρείας μετά τη φορολογία	0,5	0,0	+100%	0,5	0,0	+100%
(Ζημιά)/κέρδος πριν τη φορολογία	(19,5)	14,2	-237%	6,3	(15,6)	-140%
Φορολογία	1,7	(9,2)	-119%	(1,2)	2,8	-143%
(Ζημιά)/κέρδος για την περίοδο	(17,8)	5,0	-459%	5,1	(12,8)	-140%
Συμφέρον μειοψηφίας	(0,6)	(0,5)	+25%	(0,1)	(0,1)	+77%
(Ζημιά)/κέρδος που αναλογεί στους κατόχους μετοχών της μητρικής εταιρείας	(18,4)	4,5	-512%	5,0	(12,9)	-139%

Σημείωση: Οι αριθμοί μπορεί να μην προσθέτουν λόγω στρογγυλοποιήσεων

3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ (€εκατ.)	30.09.2017	31.12.2016	Δ
Μετρητά και καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες	2.069	2.083	-1%
Καταθέσεις σε άλλες τράπεζες	444	549	-19%
Χορηγήσεις σε πελάτες	2.748	2.926	-6%
Επενδύσεις σε χρεόγραφα	1.046	1.149	-9%
Επενδύσεις σε μετοχές και σε οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων	17	16	+5%
Επένδυση σε συνδεδεμένη εταιρεία	7	0	+100%
Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	101	100	+1%
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	32	27	+21%
Φορολογικές απαιτήσεις	0	0	+46%
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	11	8	+28%
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	214	179	+19%
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	6.689	7.038	-5%
Οφειλές σε άλλες τράπεζες	112	101	+11%
Καταθέσεις και άλλοι λογαριασμοί πελατών	5.732	6.111	-6%
Φορολογικές υποχρεώσεις	5	5	+1%
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	2	2	+11%
Λοιπές υποχρεώσεις	119	112	+6%
Δανειακό κεφάλαιο	140	140	+0%
Μετοχικό κεφάλαιο	99	99	0%
Αποθεματικά	476	464	+2%
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους	575	563	+2%
Συμφέρον μειοψηφίας	3	3	+1%
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων	6.689	7.038	-5%
Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις	916	855	+7%

Σημείωση: Οι αριθμοί μπορεί να μην προσθέτουν λόγω στρογγυλοποιήσεων

Σημειώσεις στα Ενοποιημένα αποτελέσματα για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017:

Οι Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 δεν έχουν ελεγχθεί από τους εξωτερικούς ελεγκτές του Ομίλου.

Οι Συνοπτικές Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις και η παρουσίαση των Συνοπτικών Αποτελεσμάτων του Ομίλου για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Ομίλου www.hellenicbank.com (Σχέσεις Επενδυτών).

4. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Γλωσσάριο και Ορισμοί

ΕΚΤ: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

ΚΤΚ: Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου

ΕΑΤ: Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών

ΔΕΕΑ: Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης

ΣΠΣ: σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία

CCB: απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου (capital conservation buffer)

O-SII: Άλλο Συστημικά Σημαντικό Ίδρυμα (Other Systemically important institution)

MEX: εντός ισολογισμού μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις

MEX (%) στο σύνολο των μεικτών χορηγήσεων: Μεικτές μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις (ορισμός ΕΑΤ) προς το σύνολο των μεικτών χορηγήσεων

Δείκτης κάλυψης των MEX: συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης (σε ατομική και συλλογική βάση) προς το σύνολο των μεικτών μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων

Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1): Κεφάλαια Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 προς Σταθμισμένα Περιουσιακά Στοιχεία

Δείκτης Μόχλευσης: μέτρο κεφαλαίου ως προς το σύνολο των στοιχείων ενεργητικού και στοιχείων εκτός ισολογισμού (κεφάλαιο μετοχών της κατηγορίας 1 /μέτρο συνολικού ανοίγματος)

Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο: καθαρά έσοδα από τόκους προς τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία (ετησιοποιημένη βάση)

Δείκτης εξόδων προς έσοδα: συνολικά έξοδα προς σύνολο καθαρών εσόδων

Δείκτης ετήσιου κόστους ζημιών απομείωσης έναντι των χορηγήσεων: ζημιές απομείωσης της αξίας των χορηγήσεων προς το σύνολο μεικτών χορηγήσεων (ετησιοποιημένη βάση)

(Ζημιές)/κέρδη ανά μετοχή: (ζημιές)/κέρδη προς αριθμό εκδομένων μετοχών

Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων: κέρδος που αναλογεί στους κατόχους μετοχών της μητρικής εταιρείας (ετησιοποιημένη βάση) προς το μέσο όρο των ιδίων κεφαλαίων που αναλογούν στους μετόχους της μητρικής εταιρείας

Καθαρή λογιστική αξία ανά μετοχή: ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της μητρικής εταιρείας μείον άυλα περιουσιακά στοιχεία προς αριθμό εκδομένων μετοχών

Κινήσεις προς τη σωστή κατεύθυνση Επιστροφή στην κερδοφορία

- **Κερδοφόρα τριμηνία μετά από τρεις συνεχόμενες ζημιογόνες τριμηνίες με κέρδος γ' τριμήνου μετά την φορολογία ύψους €5,1 εκατ.**
- **Μείωση στις Μη Εξυπηρετούμενες Χορηγήσεις (MEX) για 8^η συνεχόμενη τριμηνία**
- **Ενδυνάμωση του δείκτη κάλυψης των MEX στο 61,4%, με συνολική κάλυψη των MEX στο 115%**
- **Ενισχυμένος Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας στο 18,12%, πολύ πιο ψηλά από τις ελάχιστες απαιτήσεις των Εποπτικών Αρχών και το μέσο όρο στην Ευρώπη**
- **Μια νέα οργανωτική δομή εισάγεται με στόχο τη βελτίωση της πελατοκεντρικής κουλτούρας και των υπηρεσιών μας**
- **Σχέδιο Εθελούσιας Πρόωρης Αποχώρησης εξαγγέλθηκε με στόχο τη μείωση των εξόδων προσωπικού και τη βελτίωση της αποδοτικότητας της Τράπεζας.**

Κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου του 2017 η Ελληνική Τράπεζα πέτυχε ακόμα μεγαλύτερη πρόοδο στην εκτέλεση των στρατηγικών της προτεραιοτήτων.

Το γ' τρίμηνο του 2017 ήταν το πρώτο κερδοφόρο τρίμηνο μετά από τρεις συνεχόμενες ζημιογόνες τριμηνίες, με κέρδος μετά τη φορολογία ύψους €5,1 εκατ.. Η ζημιά για την πρώτη εννιαμηνία του 2017 ανέρχεται σε €17,8 εκατ. κυρίως εξαιτίας των αυξημένων απομειώσεων κατά τη διάρκεια του β' τριμήνου του 2017.

Ο Όμιλος εξακολουθεί να απολαμβάνει μια ισχυρή κεφαλαιακή θέση με τον Δείκτη CET1 να βρίσκεται στο 14,45% και τον Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας του Ομίλου να διαμορφώνεται στο 18,12%, πολύ πιο ψηλά από τις ελάχιστες απαιτήσεις των Εποπτικών Αρχών.

Η Τράπεζα συνέχισε να χρηματοδοτεί την ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας στηρίζοντας αξιόχρεες επιχειρήσεις και νοικοκυριά με μια ολοκληρωμένη σειρά ποιοτικών τραπεζικών υπηρεσιών. Κατά την πρώτη εννιαμηνία του 2017, εγκρίθηκαν γύρω στα €334,5 εκατ. χορηγήσεις, ενώ ολοκληρώθηκαν αναδιαρθρώσεις ύψους €381 εκατ..

Ακολουθώντας το στρατηγικό μας πλάνο, η Τράπεζα εξήγγειλε Σχέδιο Εθελούσιας Πρόωρης Αποχώρησης προσβλέποντας στη μείωση των εξόδων προσωπικού και στη βελτίωση της αποδοτικότητας της Τράπεζας. Ταυτόχρονα, εισάγεται μια νέα οργανωτική δομή με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση του πελάτη και την άμεση και αποτελεσματική επικοινωνία.

Περαιτέρω υποχώρηση των MEX

Η αντιμετώπιση των προβληματικών δανείων παραμένει πρωταρχικός στόχος για την Τράπεζα. Μέσα και από τη δημιουργία της APS Cyrgus, της πρώτης πλατφόρμας διαχείρισης ακινήτων και MEX στην κυπριακή αγορά, η Τράπεζα είναι σε θέση να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα μη-εξυπηρετούμενα δάνεια με γρηγορότερο ρυθμό και

με υψηλότερες ανακτήσεις, αξιοποιώντας την τεχνογνωσία, την αποδεδειγμένη πραγματογνωμοσύνη και τεχνική εμπειρία της APS Holding.

Το επίπεδο των ΜΕΧ έχει μειωθεί για 8^η συνεχόμενη τριμηνία στα €2.327 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, υποχωρώντας κατά 7% από €2.504 εκατ. που ήταν στις 31 Δεκεμβρίου 2016. Ο δείκτης των ΜΕΧ στο σύνολο των μεικτών χορηγήσεων μειώθηκε σε 55,7% από 58,2% που ήταν στις 31 Δεκεμβρίου 2016.

Ο δείκτης κάλυψης των προβλέψεων ανήλθε στο 61,4% στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 από 54,9% στο τέλος του 2016, ενώ λαμβάνοντας υπόψη και την αξία των εμπράγματων εξασφαλίσεων των ΜΕΧ, ο δείκτης κάλυψης ανήλθε στο 115,4%. Οι αυξημένες προβλέψεις της 3^{ης} τριμηνίας του 2017 ενισχύουν περαιτέρω την ικανότητα του Ομίλου να επιταχύνει τα σχέδιά του για απομόχλευση και μείωση του κινδύνου στον ισολογισμό.

Η κεφαλαιακή βάση παραμένει ισχυρή

Ο Όμιλος διατηρεί ισχυρούς δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας, σταθερά ψηλότερους από τις ελάχιστες απαιτήσεις των Εποπτικών Αρχών. Κατά την 30^η Σεπτεμβρίου 2017, ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET 1) βρισκόταν στο 14,45%, υπερβαίνοντας τις ελάχιστες κανονιστικές διατάξεις του 9,25%. Επιπλέον, ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας του Ομίλου διαμορφώθηκε στο 18,12%, ξεπερνώντας τις ελάχιστες απαιτήσεις του 12,75%.

Καταθέσεις και δάνεια

Ο Όμιλος συνεχίζει να διατηρεί ισχυρή ρευστότητα. Ο δείκτης καθαρών χορηγήσεων προς καταθέσεις ανήλθε στο 47,9% στις 30 Σεπτεμβρίου 2017, επιτρέποντας περαιτέρω επιχειρηματική επέκταση. Οι συνολικές καταθέσεις πελατών ανήλθαν στα €5,7 δισ., ενώ οι μεικτές χορηγήσεις στα €4,2 δισ. Το μερίδιο αγοράς χορηγήσεων της Τράπεζας στις 30 Σεπτεμβρίου 2017 διαμορφώθηκε στο 7,8% και το μερίδιο αγοράς καταθέσεων στο 11,9%.

Εφαρμόζοντας το στρατηγικό μας πλάνο

Ο Όμιλος, παραμένοντας προσηλωμένος στις προτεραιότητες της "Αναδιοργάνωση" και "Ανάπτυξη", διαθέτει όλα τα εργαλεία για να συνεχίσει την εφαρμογή της στρατηγικής του. Δέσμευση της Ελληνικής Τράπεζας παραμένει η εξέλιξή της σε μια ισχυρή τράπεζα που θα ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της οικονομίας, της κοινωνίας, των επενδυτών και των μετόχων της.

Η δημιουργία της APS Debt Servicing Cyprus Ltd της πρώτης ανεξάρτητης πλατφόρμας διαχείρισης ακινήτων και ΜΕΧ στην κυπριακή αγορά, ενισχύει την προσπάθεια της Τράπεζας να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα προβληματικά δάνεια.

Εφαρμόζοντας τους στρατηγικούς της στόχους η Τράπεζα διατηρεί πρωταγωνιστικό ρόλο στην ανάκαμψη της πραγματικής οικονομίας, στηρίζοντας αξιόχρεες κυπριακές επιχειρήσεις και νοικοκυριά με μια ολοκληρωμένη σειρά ποιοτικών τραπεζικών υπηρεσιών. Η επικέντρωση για νέο δανεισμό θα είναι σε εταιρείες που αυξάνουν την ανταγωνιστικότητα και την παραγωγικότητα της χώρας, όπως στους τομείς εμπορικών δραστηριοτήτων, μεταποίησης, τουρισμού, και στη ναυτιλία. Παράλληλα, οι χορηγήσεις στον ιδιωτικό τομέα θα επικεντρώνονται στα στεγαστικά δάνεια, σε μικρά δάνεια σε νέους πελάτες και στη στήριξη υφιστάμενων πελατών που θεωρούνται βιώσιμοι.

Με την επιστροφή της στην κερδοφορία, τον δείκτη κάλυψης των ΜΕΧ στο 61,4%, τον δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας στο 18,12%, την επερχόμενη νέα οργανωτική δομή και το Σχέδιο Εθελούσιας Πρόωρης Αποχώρησης η Τράπεζα είναι σε θέση να πετύχει τις στρατηγικές της προτεραιότητες.

30 Νοεμβρίου 2017

Δήλωση Ιωάννη Μάτση, Ανώτατου Εκτελεστικού Διευθυντή:

«Έχουμε σημειώσει περαιτέρω πρόοδο στην εφαρμογή των στρατηγικών μας προτεραιοτήτων κατά το 3^ο τρίμηνο του 2017. Αυτή είναι η 1^η κερδοφόρα τριμηνία, μετά από 3 συνεχόμενες ζημιογόνες τριμηνίες με κέρδος €5,1 εκατ. Σημειώθηκε μείωση στις ΜΕΧ για 8^η συνεχόμενη τριμηνία με το δείκτη κάλυψης των ΜΕΧ να διαμορφώνεται σε ποσοστό πέραν του 61%.

Η κεφαλαιακή βάση του Ομίλου παραμένει ισχυρή. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 3 τριμηνίων σημειώθηκε άνοδος 74 μβ στο Δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET 1) του Ομίλου (με μεταβατικές διατάξεις) με το δείκτη να φτάνει στο 14,19% στις 30 Σεπτεμβρίου 2017. Ο δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας του Ομίλου ανήλθε στο 18,12% στις 30 Σεπτεμβρίου 2017. Και οι δύο δείκτες παραμένουν υψηλότεροι από τις ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις. Έχουμε προχωρήσει σημαντικά τη διαδικασία προετοιμασίας για την εισαγωγή του ΔΠΧΑ 9 και εκτιμάται ότι η επίδραση του ΔΠΧΑ 9 θα είναι μεταξύ €25 εκατ. - €50 εκατ. μείωση στο Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων την 1^η Ιανουαρίου 2018, με βάση τα δεδομένα στις 30 Ιουνίου 2017.

Σύμφωνα με τα στρατηγικά μας σχέδια, η Τράπεζα εξήγγειλε Σχέδιο Εθελούσιας Πρόωρης Αποχώρησης, με στόχο τη μείωση των εξόδων προσωπικού. Το σχέδιο είναι ο μόνος αμοιβαία επωφελής τρόπος για να μειωθεί το κόστος, συμβάλλοντας κατά αυτόν τον τρόπο στη μείωση του δείκτη εξόδων/ εσόδων της Τράπεζας. Παράλληλα, εισάγεται μια νέα οργανωτική δομή με στόχο την πιο άμεση ανταπόκριση και βελτίωση της εξυπηρέτησης πελατών, την αυτοματοποίηση των διαδικασιών και τη μείωση του κόστους.

Η Τράπεζα συνεχίζει να υποστηρίζει τις αξιόχρεες επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά με μια ολοκληρωμένη σειρά ποιοτικών τραπεζικών υπηρεσιών. Κατά την εννιαμηνία του 2017, εγκρίθηκαν γύρω στα €334 εκατ. χορηγήσεις, αντανakλώντας την αυξημένη δυναμική στις νέες χορηγήσεις σε σχέση με την περσινή εννιαμηνία».

Group Financial Results for the nine months ended 30 September 2017

29 November 2017

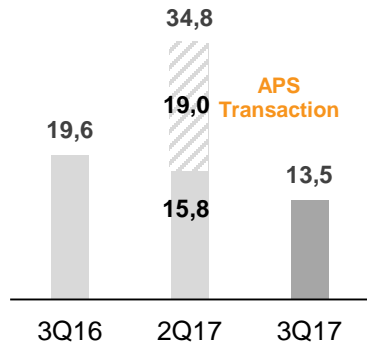
Highlights – 9M17 Group financial results

Asset quality	<ul style="list-style-type: none"> •NPEs¹⁾ reduced for the 8th consecutive quarter; NPEs ratio at 55,7% down from a peak of 61,2% •NPEs provision coverage boosted to 61%²⁾, with overall NPEs coverage at 115%³⁾ •Net NPEs⁴⁾ to Assets at 13%, significantly lower than Cypriot peers •With emphasis on the APS Cyprus set-up during 3Q17, activity is expected to gradually increase post 3Q17
Capital Strength	<ul style="list-style-type: none"> •Capital ratios well above minimum regulatory capital requirements and above EU average •CET1 ratio (FL)⁵⁾ of 14,2% and Tier 1 ratio (FL) of 17,9% •IFRS 9 impact⁶⁾ estimated to be a reduction of €25 m to €50 m in shareholders' equity. Although on a fully loaded basis the CET1 ratio impact is estimated between 60bps and 130bps,⁶⁾ the impact will be phased in, is manageable and well within the Group's capital plans
Liquidity and funding structure	<ul style="list-style-type: none"> •Ample liquidity reflecting a solid deposit franchise •Low ratio of loans to deposits of 48% enables business expansion •Deposit funded, with deposits accounting for 86% of total assets
Performance	<ul style="list-style-type: none"> •3Q17 Profit after tax of €5,1 m; First profitable quarter following three consecutive loss making quarters •Balance sheet strengthening and de-risking initiatives negatively affect profitability, through pressured interest income, reduced fee and commission income and elevated provisions •A highly liquid, underleveraged balance sheet and current ECB monetary policy depress interest margins •Voluntary Early Exit Scheme (VEES) aiming to reduce personnel expense base and improve efficiency
Systemic bank in a growing economy	<ul style="list-style-type: none"> •2nd largest commercial bank with deposit and loans market shares of 12% and 8%, respectively •High lending momentum; €334 m of loans approved during 9M17 •Cypriot economy expanded by 3,9% y-o-y for 9M17, on the back of a broad based recovery

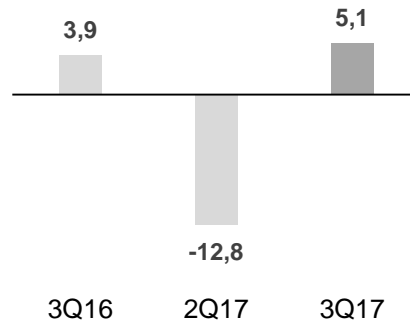
1) For a list of definitions and abbreviations, please refer to Glossary in slides 44-45. 2) Individual and collective impairment losses. 3) Taking into account tangible collateral, based on open market values (capped at client exposure). 4) Net NPEs = NPEs minus Provisions. 5) On a Fully Loaded basis. 6) With Quantitative Impact Study based on 30 June 2017 figures

Performance across key indicators

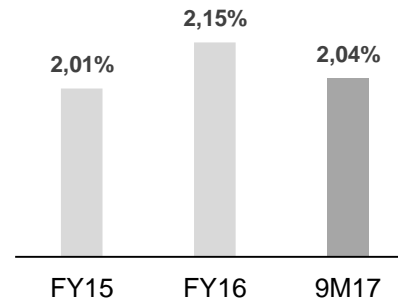
Profit before provisions (€ m)

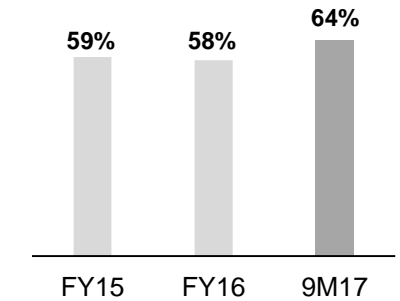
Profit/(Loss) for the period (€ m)

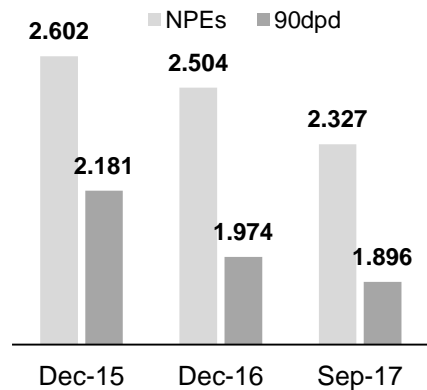
NIM

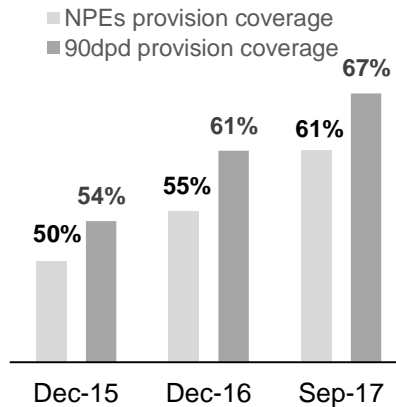
Cost to income ratio

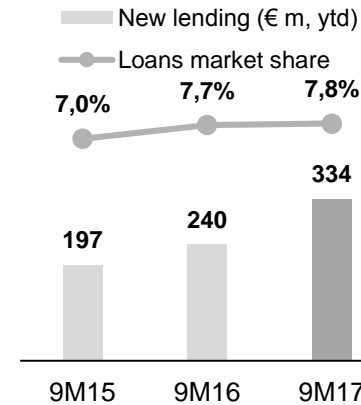
NPEs (€ m) and 90dpd (€ m)

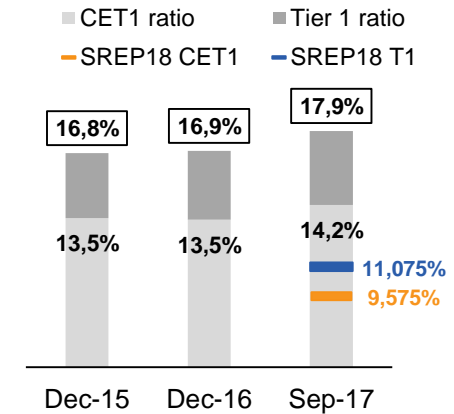
Provision coverage

New lending¹⁾ and Loans market share²⁾

Capital ratios (FL)³⁾

1) Approved facilities
 2) Based on CBC data
 3) Draft SREP18 CET1 and SREP18 T1 ratio requirements are based on an ECB notification of its draft decision based on the SREP conducted during 2017 with reference date 31 December 2016, subject to final ECB confirmation expected by year-end.

Evolution of key metrics - Pillars of strategy

Key metrics

	Dec-15	Dec-16	Sep-17
NIM (annualized ytd)	2,01%	2,15%	2,04%
Cost to income ratio (ytd)	59%	58%	64%
Cost of risk (annual.- ytd)	2,3%	2,8%	2,8%
Earnings/(Loss) per share (€ cent) (ytd)	6,4	(32,0)	(9,7)
Loans to deposits ratio	50%	48%	48%
NPEs % gross loans	59%	58%	56%
NPEs provision coverage	50%	55%	61%
CET1 ratio (FL)	13,5%	13,5%	14,2%
Tier 1 ratio (FL)	16,8%	16,9%	17,9%
Leverage ratio (FL)	8,6%	8,7%	9,0%

Pillars of strategy

“Fix”
strategy

- NPEs reduction using a toolset of sustainable solutions, such as D2As, cash collection, balance reductions, maturity extensions, grace periods and instalment reductions
- Through the sale of the NPE and real estate management business to APS Cyprus, the Bank will effectively tackle its NPEs in an accelerated way and with higher recoveries, leveraging on the knowhow, expertise and experience of APS Holding
- The Bank will focus its resources on the performing loan book by seizing opportunities both domestically and internationally
- The establishment of a debt servicer will facilitate the price discovery for problem loans and help the development of a distressed assets market in Cyprus, attracting international investor interest for such assets and expediting the resolution of problem loans

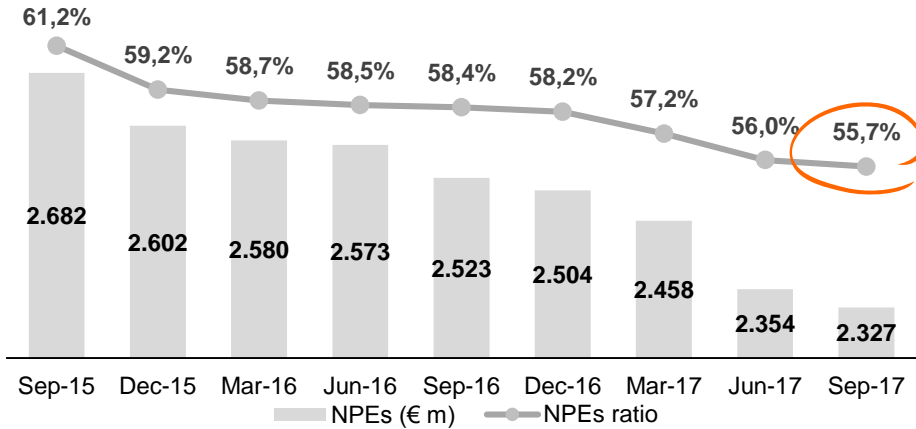
“Build”
strategy

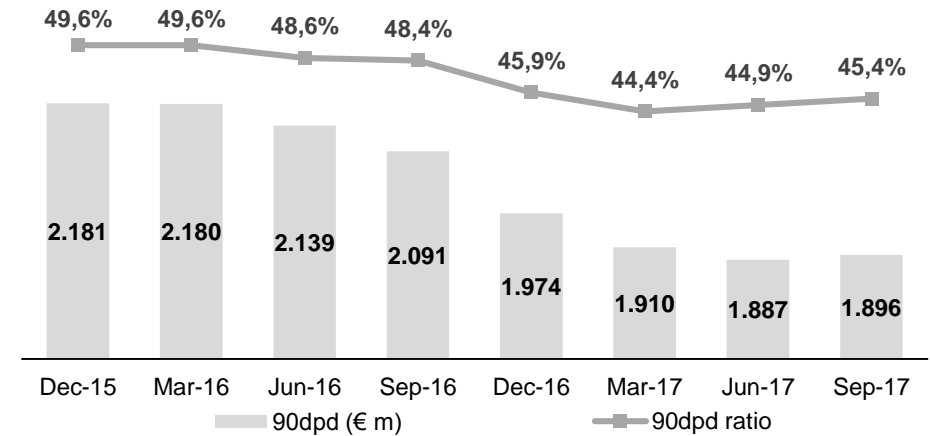
- Growth of loan portfolio, strengthening customer relationships
- Advancements in technology
- New organisation structure being introduced to improve service, procedures and efficiency
- A VEES was launched in November 2017 to reduce staff costs and improve efficiency

Further improvement in asset quality

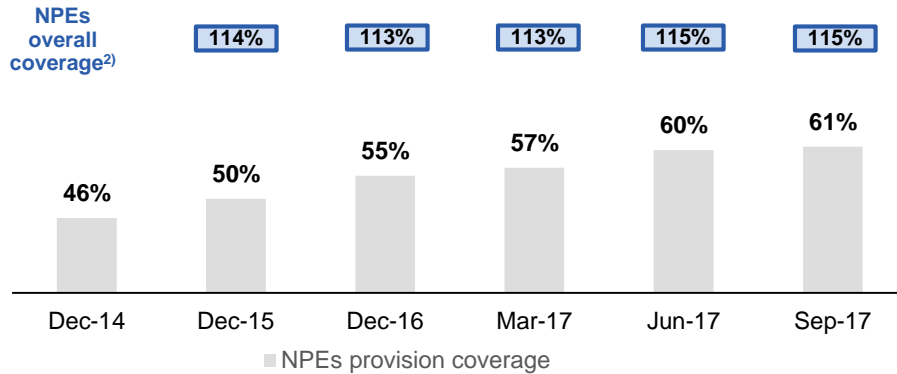
Eight consecutive quarters of NPE reduction

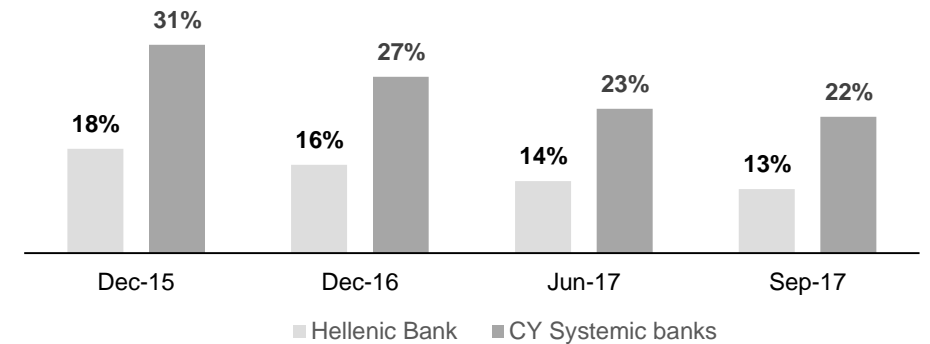
90dpd¹⁾ and 90dpd ratio

Increasing NPE provision coverage

Net NPEs to Assets significantly lower than Cypriot peers³⁾

1) For a list of definitions and abbreviations, please refer to Glossary in slides 44-45

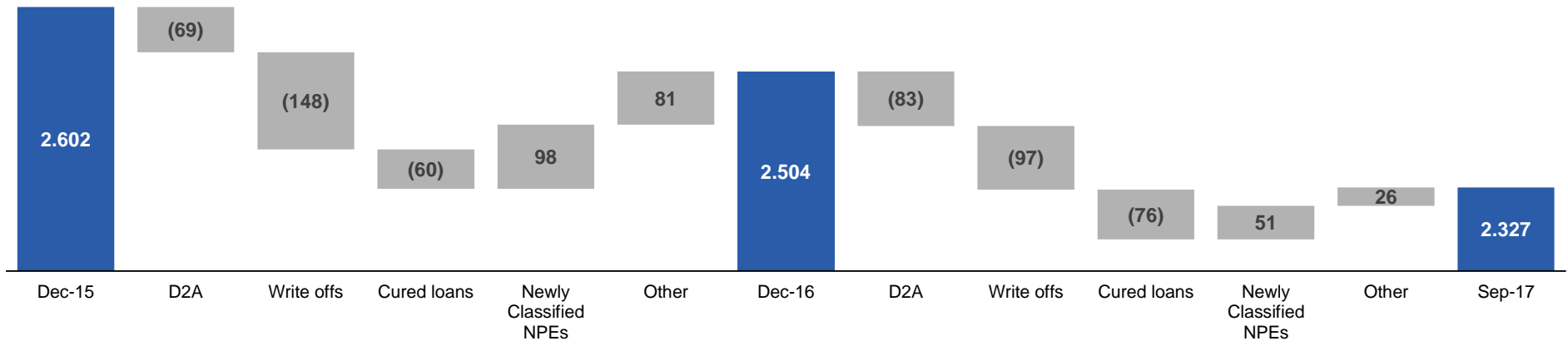
2) NPEs overall coverage = NPEs provision coverage + NPEs collateral coverage (with collateral coverage based on tangible collateral values)

3) Net NPEs = NPEs minus Provisions ; Ratio for Cypriot peers refers to the weighted average ratio of the three Cypriot systemic banks. Calculations are based on latest publicly available financial statements

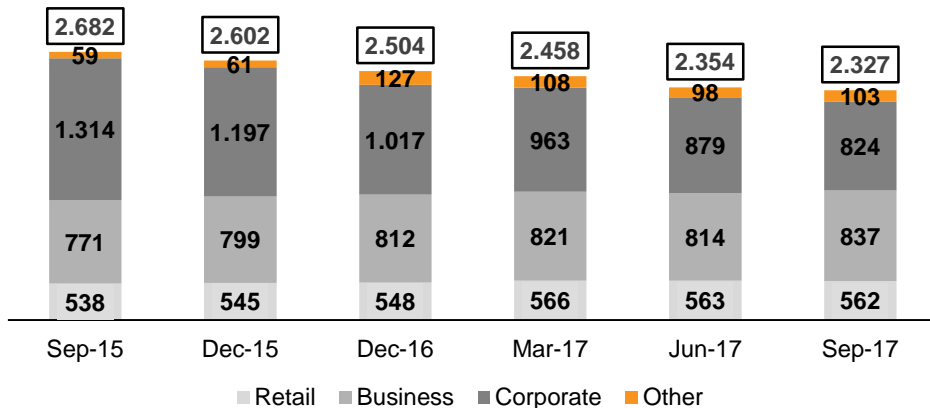
NPEs down by 13% since peak

Majority of NPE reduction experienced in Corporate NPEs

NPEs movement¹⁾

NPEs by segment²⁾ (€ m)

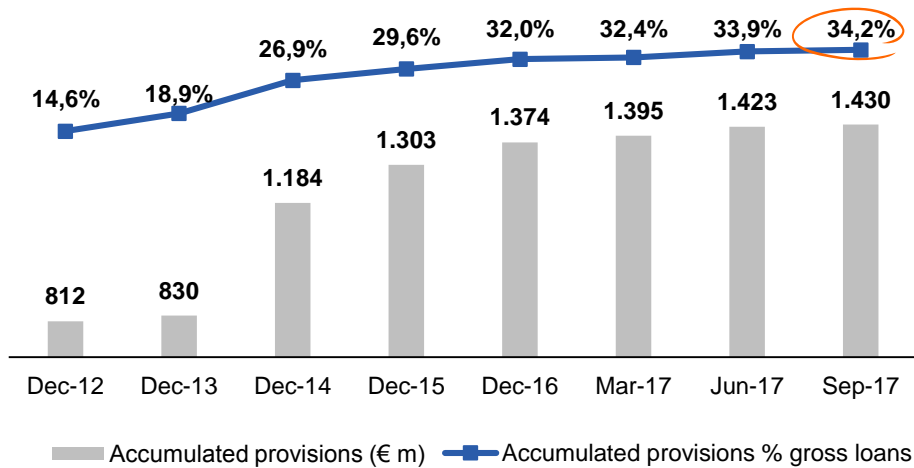
- NPEs reduced by €177 m or 7% during 9M17 and by 13% since peak in September 2015
- NPE reduction driven by curing of restructured loans, collections, debt to asset swaps (D2As), write-offs, consensual foreclosures and reduced newly classified NPEs
- Majority of NPEs reduction experienced in Corporate NPEs, which were reduced by 37% since peak

1) Classification "Other" refers to: change in balances/exchange differences/debt for equity swaps, etc.

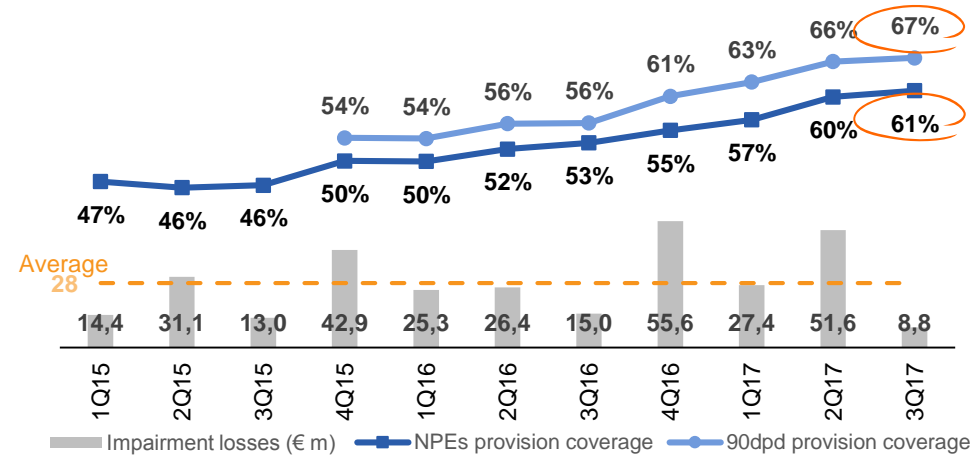
2) Classification based on internal operational segmentation (business line). "Other" includes: International, International Corporates and Investments and Other

Improved provision coverage for problem loans

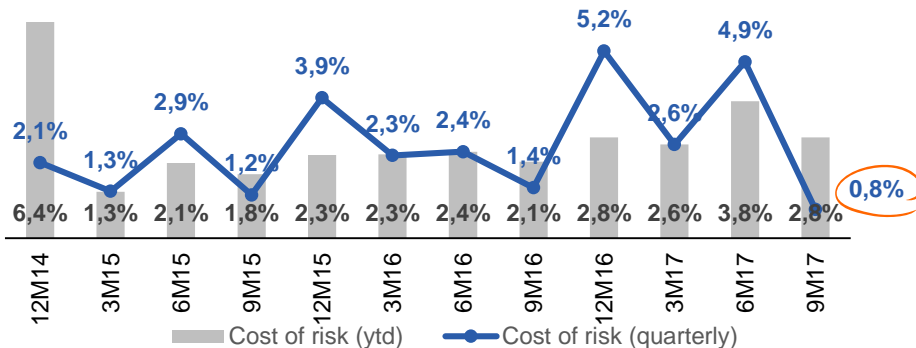
Accumulated provisions for impairments

Provisions for impairments¹⁾ and provision coverage

Cost of risk (%)

- Accumulated provisions of €1,4 b (34,2% of gross loans) at 30 September 2017
- 3Q17 impairment losses¹⁾ of €8,8 m, down by 83% q-o-q. 2Q17 impairment losses reflect the amendments to the parameters and assumptions for estimating the recoverable amount of property collateral values (primarily due to the elimination of forward looking indexation and the adoption of higher liquidation discounts at the point of sale)
- NPEs provision coverage improved to a high 61% at 30 September 2017; 90dpd provision coverage increased to 67%
- 3Q17 Cost of risk of 0,8%, compared to 2,8% for FY16

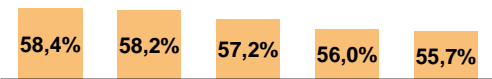
1) Impairment losses on the value of loans and advances

High overall coverage on all NPE segments

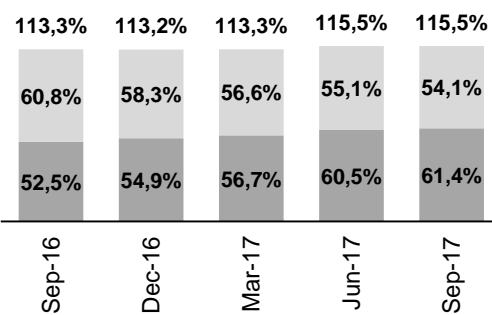
Gross loans (€ m)

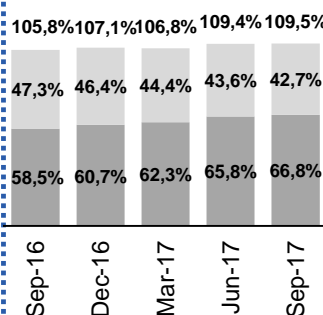
NPEs (%) of gross loans

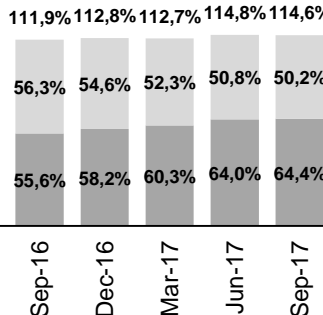
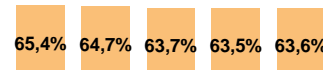
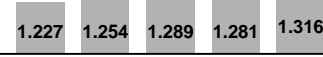
Provisions and collateral coverage²⁾ (%) of NPEs

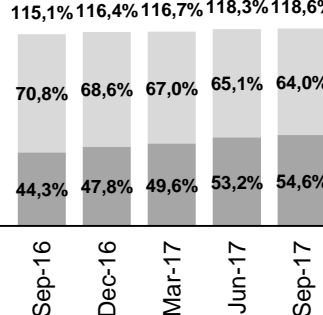
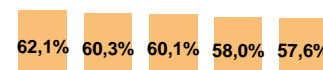
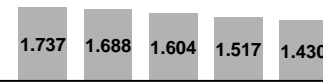
Retail

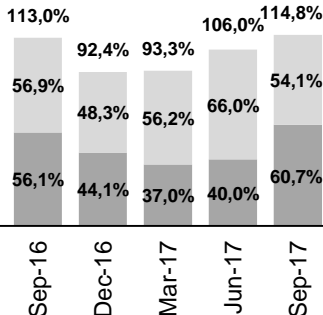
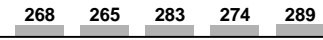
Business

Corporate

Other¹⁾

■ Provisions coverage ■ Collateral coverage

1) "Other" includes International, International Corporates and Investments and Other

2) Based on open market values (capped at client exposure)

Classification based on internal operational segmentation (business line)

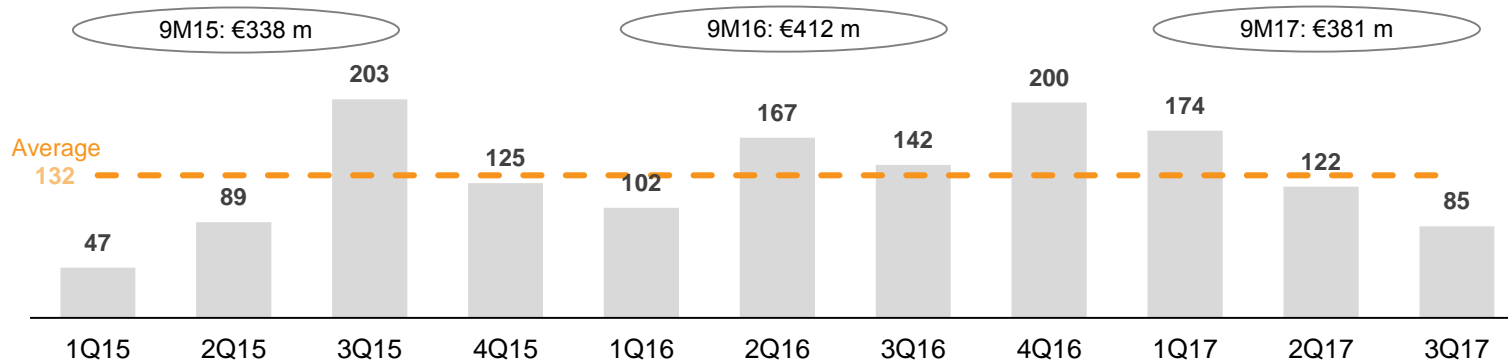
Provision ratio for total NPEs includes individual and collective impairment losses while provision ratios by business line/segment do not take into account collective provisions

Numbers may not add up due to rounding

Loan restructuring activity remains high

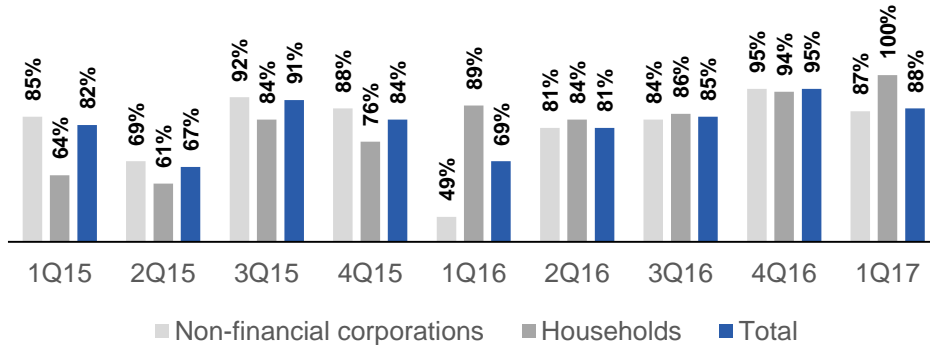
Loan restructurings (€ m)¹⁾

Account basis

Restructured loans performance²⁾

% of restructured loans in arrears less than 90 days

- Total restructurings (account basis) of €381 m during 9M17, compared to €412 m for 9M16
- 3Q17 restructuring activity was lower than average affected by the emphasis on setting up APS Cyprus, as well as the industrial action during July 2017
- At 30 September 2017, on average 85% of loans restructured post 31 December 2014 were in arrears less than 90dpd

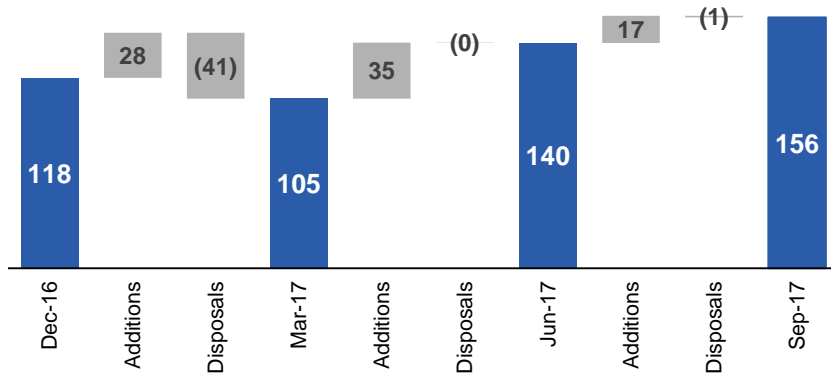
1) In line with EBA definition (please refer to slide 44). Includes debt to asset settlements and write-offs

2) Refers to restructurings implemented post 31 December 2014 and excludes debt to asset settlements and write-offs. Loans restructured during 2Q17 and 3Q17 are not shown as it is too early to assess their performance. Average ratio relates to weighted average

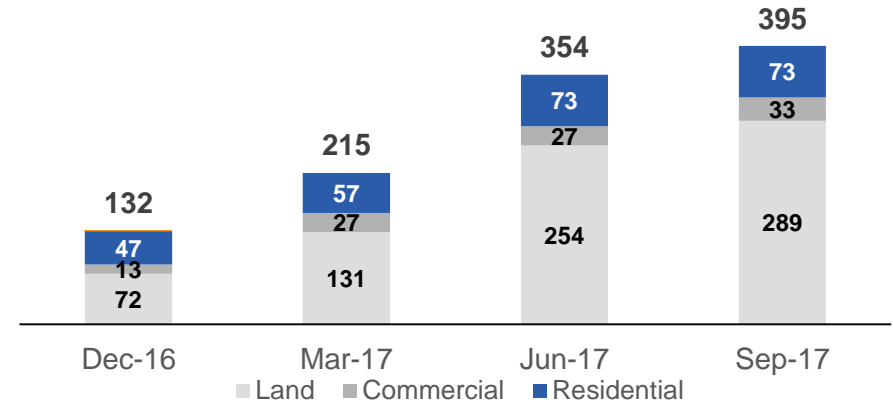
Numbers may not add up due to rounding

Properties managed by Property Management Unit (APS Cyprus)

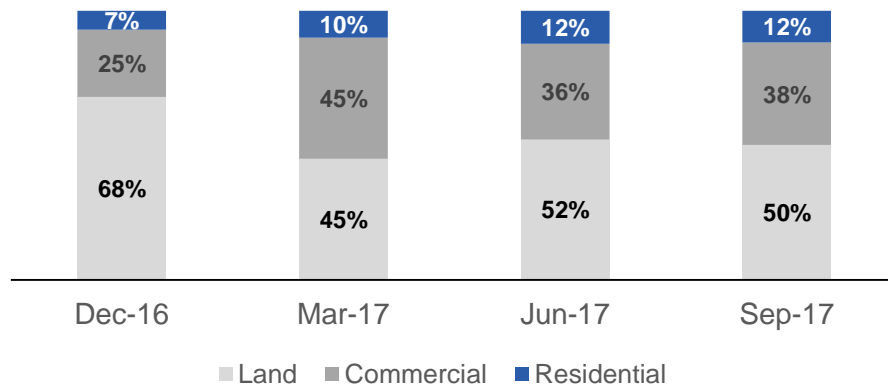
Movement of property stock (€ m)

Number of properties by type

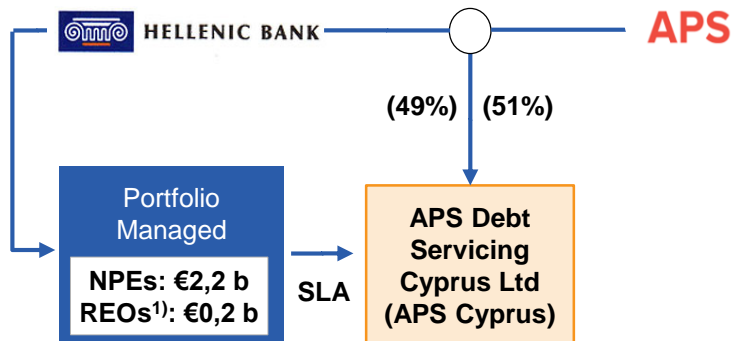
Real Estate by type of property (in terms of value)

- On-boarded assets at 30 September 2017 amounted to 395 properties worth of €156 m, (classified as properties held for sale) mostly from customer debt settlements
- 50% of the on-boarded assets in terms of value relates to Land
- With further progress in the set-up of APS Cyprus, activity is expected to gradually increase post 3Q17;
 - October 2017 activity:
 - Onboarding completed: 65 units of BV¹⁾ €3 m
 - Onboarding signed, not completed: 27 units of BV €7 m
 - Sales completed: 2 units of BV €3 m
 - Sales signed, not completed: 10 units of BV €14 m

1) Book Value
Numbers may not add up due to rounding

Creation of first independent debt servicing company to drive NPLs resolution

- Transaction completed on 1 July 2017
- APS Cyprus acquired the Bank's Arrears Management Division operations, including resources to independently carry out the servicing of NPEs and REOs.
- Business sold for c. €20,6 m, with a net gain of c. €19,0 m
- 129 employees transferred to APS Cyprus
- APS Cyprus maintains independent BoDs and operates independently from the Bank
- Simple and efficient governance already in place to manage relationship between the Bank and APS Cyprus
- Majority of ongoing support services offered under a transitional period framework will cease by end-2017 at which point APS Cyprus will operate independently

1) Real Estate Owned.

Key operational initiatives post completion

- New organizational structure. Merger of Arrears Management and Debt Recovery units and separation of activities according to portfolio. Staff maintains the ownership of cases from initial handover to final resolution
- Corporate governance set-up: Appointment of Executive Committee and Monitoring Committee
- Around 40 additional recruits, with FTE numbers expected to double (legal, property, foreclosure teams)
- Redrafting of decision trees and mapping of all processes
- Set-up of individual borrower targets and incentive scheme
- New call-center being set-up

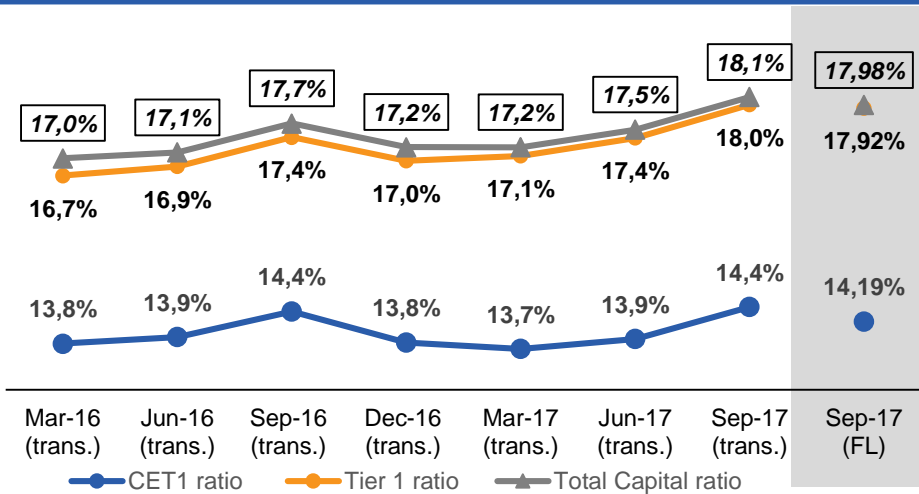
Expected outcomes

- **Ownership and accountability:** combination of success fees and penalties both incentivized and penalized performance
- **Increased efficiency and effectiveness of processes:** new decision trees, increased manpower, trainings, incentive plan
- **More educated borrower strategy:** comprehensive review of portfolio, borrower level targets

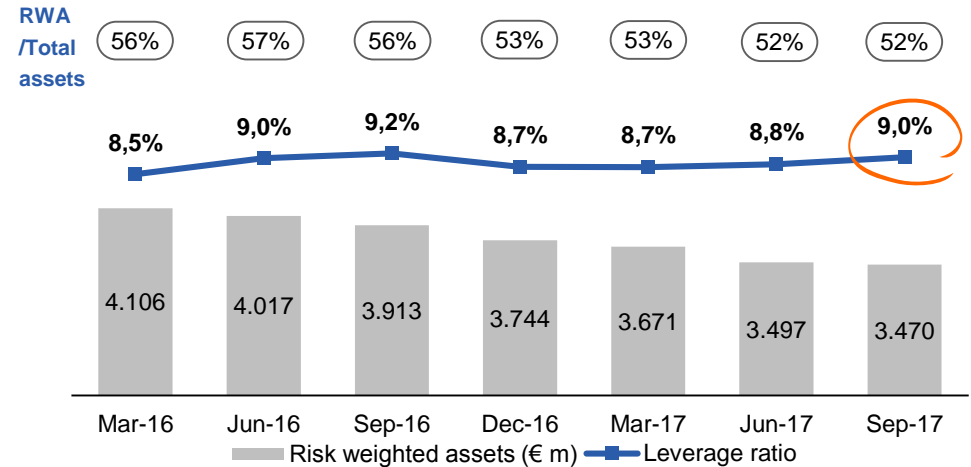
Improving capital ratios

About 73bps of CET1 capital (FL) generated during 9M17

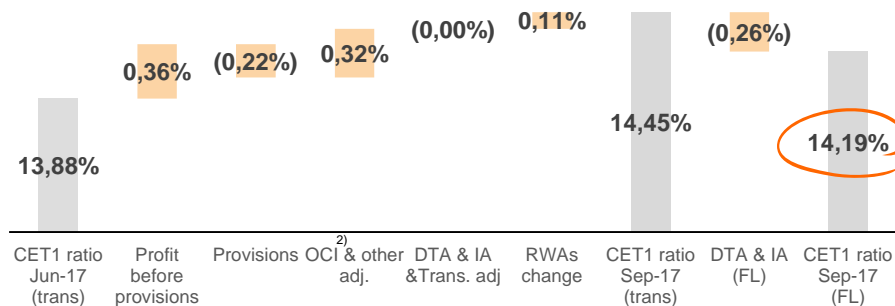
Capital ratios

Leverage Ratio¹⁾

CET1 ratio evolution

- CET1 ratio (trans.)³⁾ totalled 14,45% at 30 September 2017. Adjusting for IA and DTA, CET1 ratio (FL) totalled 14,19%
- €130 m of CCSs constitute additional loss absorbing buffer and are considered as Additional Tier 1 capital; Tier 1 ratio (trans.) totalled 18,0% at 30 September 2017
- IFRS 9 impact⁴⁾ estimated to be a reduction of €25 m to €50 m in shareholders' equity. Although on a fully loaded basis, the CET1 ratio impact is estimated between 60bps and 130bps,⁴⁾ the impact will be phased in gradually, is manageable and well within the Group's capital plans

1) Basel regulation, CRR / CRD IV, Fully Loaded. 2) Other comprehensive income (OCI). 3) On a transitional basis. 4) With Quantitative Impact Study based on 30 June 2017 figures. Numbers may not add up due to rounding

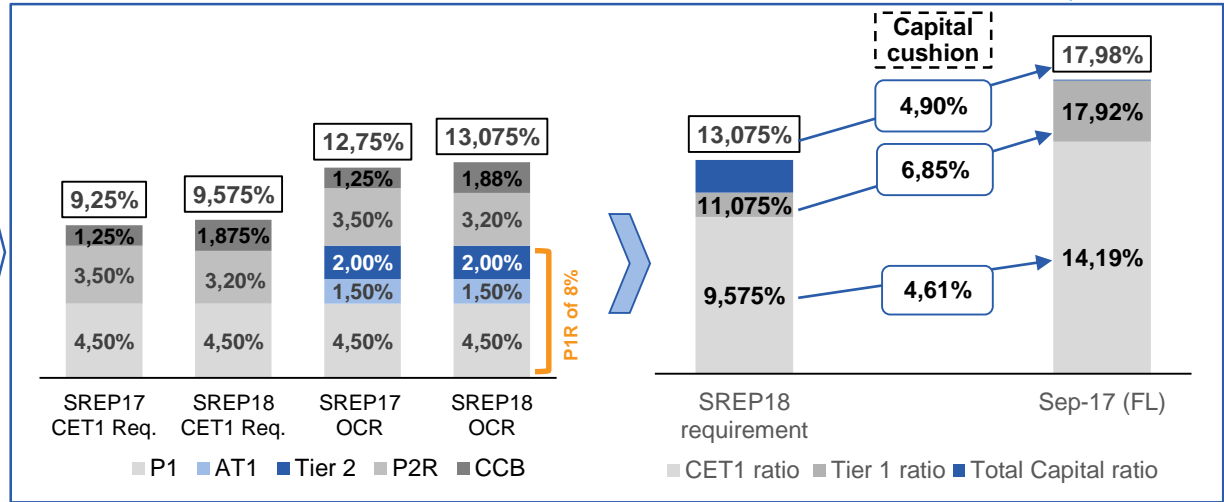
Capital ratios well above minimum regulatory capital requirements and above EU average

Expected prudential requirements for 2018¹⁾

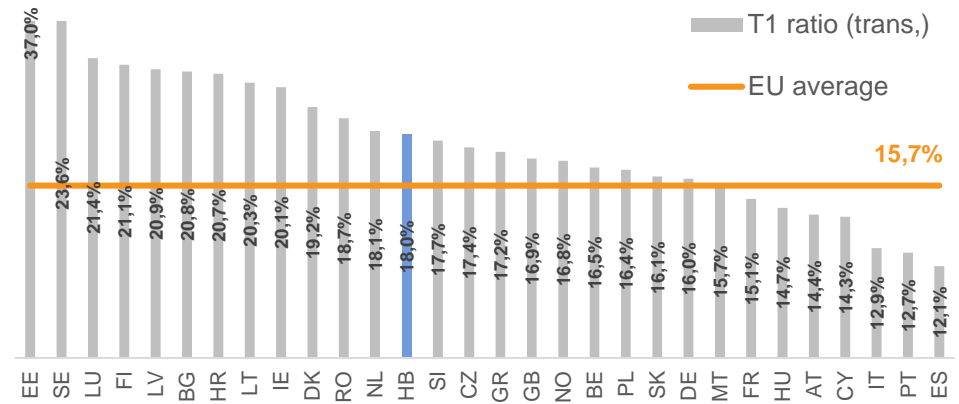
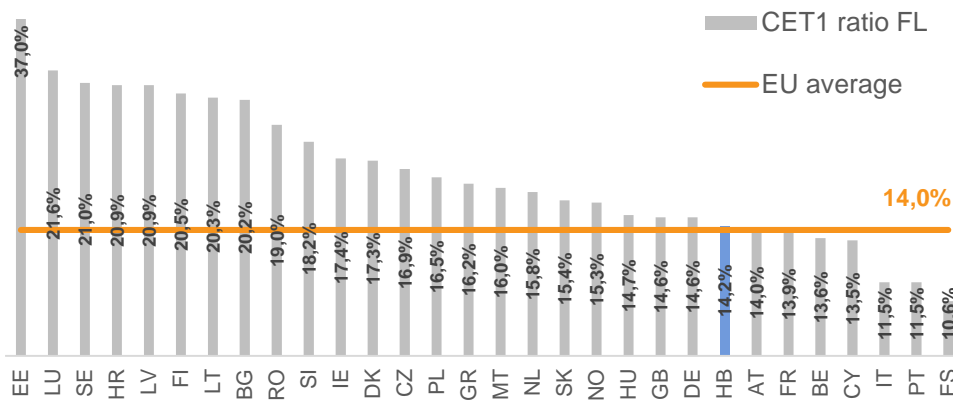
2018 minimum required CET1 and T1 ratios are expected at 9,575% and 11,075%, based on ECB notification of draft SREP decision, subject to final confirmation. The Group is expected to be required to maintain an OCR of 13,075% (trans.), including:

- P1R of 8% (up to 1,5% in AT1 capital and up to 2% in T2 capital),
- P2R of 3,2% (down from 3,5%) in CET1 capital
- and the combined buffer requirement which includes the capital conservation buffer (CCB)²⁾³⁾

The ECB has set a P2 guidance in CET 1 capital, effective from 1 January 2018

Capital ratios above EU average⁴⁾

1) This is based on an ECB notification of its draft decision based on the SREP conducted during 2017 with reference date 31 December 2016, subject to final ECB confirmation expected by year-end.

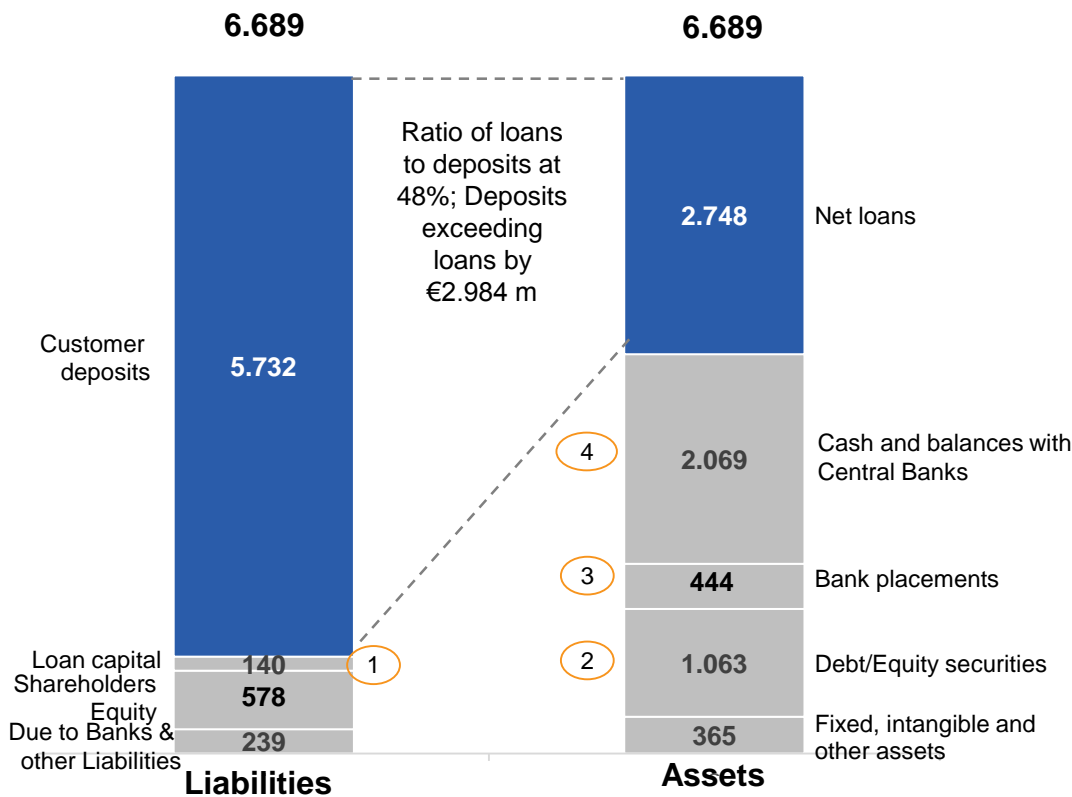
2) The Bank must maintain an Other Systemically important institution buffer (O-SII) of 1,0% of RWAs on 1 January 2022 starting from 1 January 2019 at 0,25% and increasing by 0,25% every year. The CBC has set the counter-cyclical capital buffer at 0% for 2016 and for the 1st Half of 2017.

3) In February 2017, the Cypriot Parliament voted for an amendment to the *Business of Credit Institutions Law* allowing the gradual phase-in of the CCB, starting 2016. Accordingly, the CCB for 2016 was set at 0,625%, for 2017 at 1,25%, for 2018 at 1,875% and for 2019 at 2,5%

4) As per EBA Risk Dashboard 2Q 2017

Well-funded balance sheet with high liquidity surplus

Balance sheet structure as at 30 September 2017 (€ m)

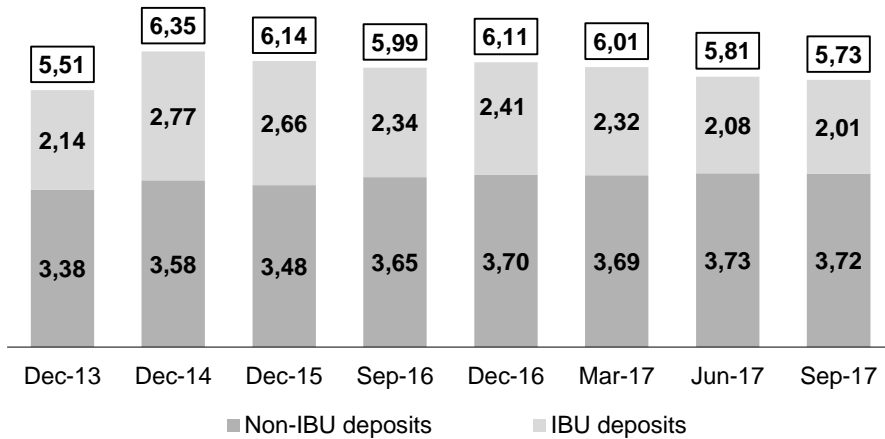

- 1) €130 m of CCSs¹⁾ constitute additional loss absorbing buffer and are treated as Additional Tier 1 capital
- 2) Deployment of liquidity in interest bearing assets
- 3) Most foreign currency placements with banks rated P-1²⁾
- 4) €2,0 b with the ECB at -40bps

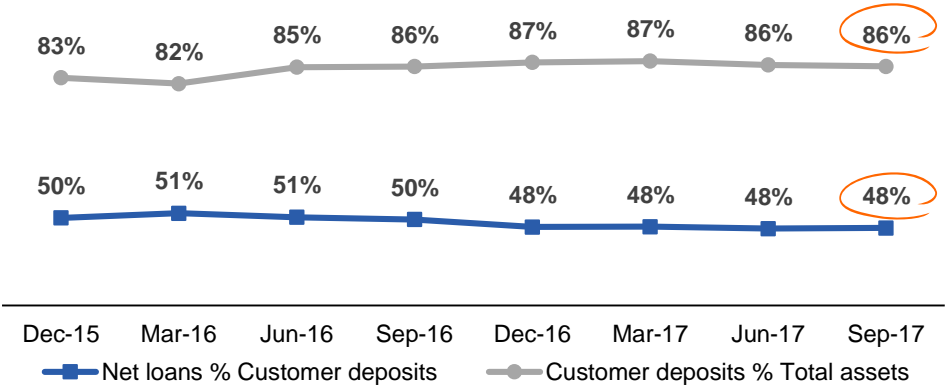
1) Convertible Capital Securities
 2) Prime-1 short term rating by Moody's
 Note: Numbers may not add up due to rounding

Strong liquidity position with excess customer deposits

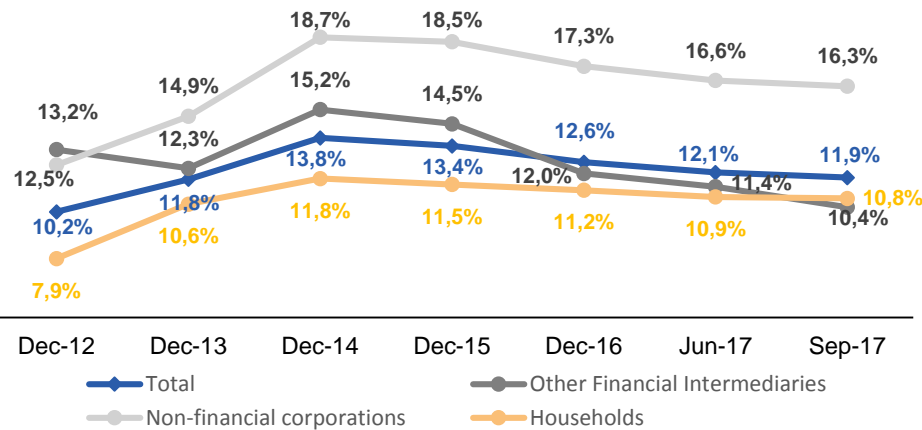
Customer deposits (€ b)

Stable funding structure

Deposit market share (%)¹⁾

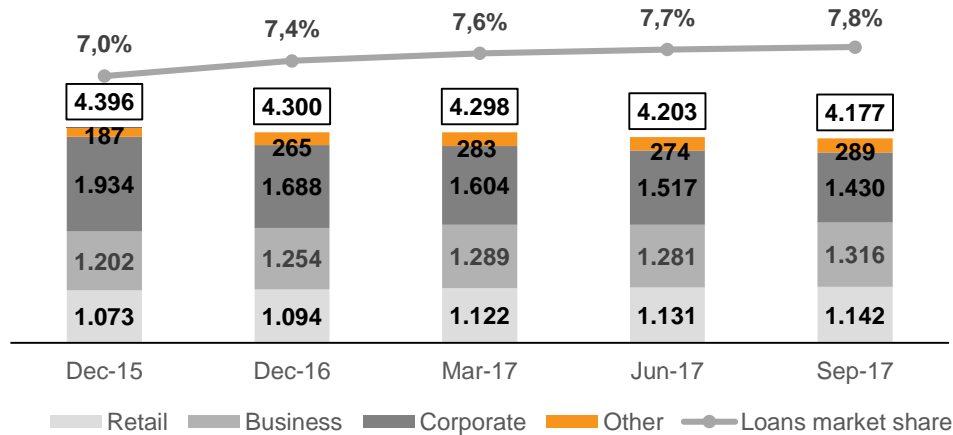

- Deposit trends reflect efforts to maintain a low deposit cost given the Bank's strong liquidity position
- Deposit split among main business lines: Retail banking accounts about 50% of total deposits, business banking about 6%, corporate banking about 6%, IBU deposits about 36%
- A stable funding structure, with a loans to deposits ratio of 48% (compared to an average of 85% for Cypriot banks and an average of 118% for EU banks)²⁾ and with deposits funding about 86% of balance sheet; Low ratio of loans to deposits enables business expansion
- Deposit market share of 12% at September 2017

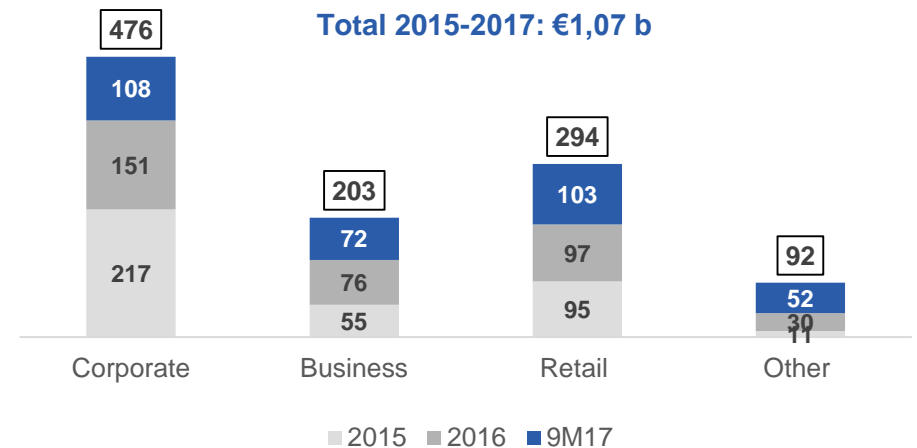
1) Source system data: CBC
 2) As per EBA Risk Dashboard Q2 2017
 Numbers may not add up due to rounding

High lending momentum mitigates pressure from loan repayments, customer deleveraging and loan restructuring activity

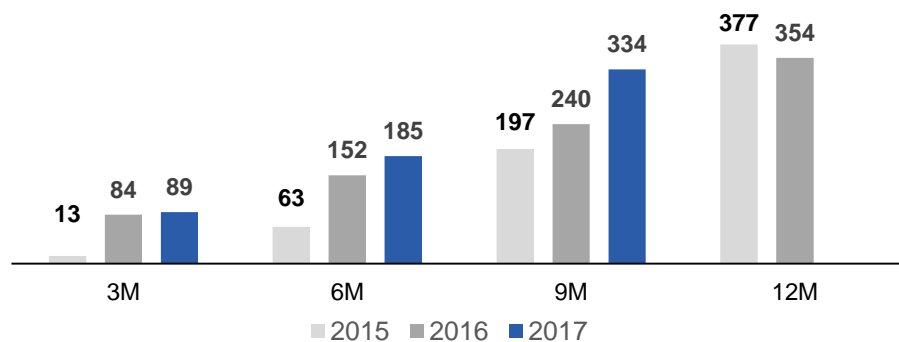
Gross loans composition (€ m)¹⁾ and lending market share²⁾

New lending³⁾ (€ m)

New lending³⁾ (€ m)

- Gross loans were down by 1% q-o-q and totaled €4.177 m at 30 September 2017; Reduction in gross loans driven by loan repayments, customer deleveraging and increased restructuring activity including debt to asset swaps (D2As) and write offs
- New lending of €334 m during 9M17; Total new lending of €1,1 b post 31 December 2014, as part of the Bank’s “Build” strategy
- Lending to businesses (Corporate and Business) accounted for €679 m (64%) of total new lending post 31 December 2014

1) Other includes: International, In.Corp. & Inv and Other

2) Source for system data: CBC

3) Approved facilities

Note: Numbers may not add up due to rounding

Income Statement highlights

[€ m]	9M17	9M16	y-o-y	3Q17	2Q17	q-o-q	3Q16	y-o-y
Net interest income	99,2	110,7	(10%)	32,9	32,6	1%	36,0	(9%)
Net fee & commission income	33,3	37,2	(10%)	11,2	11,3	(1%)	11,9	(6%)
Other income	48,6	38,2	27%	8,5	28,6	(70%)	7,2	18%
Total net income	181,0	186,1	(3%)	52,5	72,4	(27%)	55,1	(5%)
Staff costs	(63,7)	(61,2)	4%	(20,3)	(22,5)	(10%)	(20,5)	(1%)
Admin. & other expenses	(52,0)	(46,5)	12%	(18,7)	(15,1)	24%	(15,0)	25%
Total expenses	(115,7)	(107,8)	7%	(39,0)	(37,6)	4%	(35,5)	10%
Pre-provision income	65,3	78,3	(17%)	13,5	34,8	(61%)	19,6	(31%)
Impairment losses & provisions	(85,3)	(64,1)	33%	(7,7)	(50,3)	(85%)	(15,4)	(50%)
Share of results of associate	0,5	--	--	0,5	--	--	--	--
(Loss)/profit before taxation	(19,5)	14,2	(237%)	6,3	(15,6)	(140%)	4,2	49%
Taxation	1,7	(9,2)	(119%)	(1,2)	2,8	(143%)	(0,4)	236%
(Loss)/profit after tax	(17,8)	5,0	(459%)	5,1	(12,8)	(140%)	3,9	32%
Net interest margin (bps)	204	214	(10)	208	201	7	216	(8)
Cost to income ratio (%)	64%	58%	6 p.p.	74%	52%	22 p.p.	64%	10 p.p.
Return on Equity (%)	(4,3%)	1,0%	(5,3 p.p.)	3,5%	(9,2%)	12,7 p.p.	2,5%	1 p.p.

Highlights

- Improved Net interest income (NII) and NIM q-o-q, mainly due to a 17% reduction in interest expense; **NIM increased by 7bps during 3Q17 to 2,08%**
- Fee and commission income down by 1% q-o-q, as pressure from reduced fees in the IBS¹⁾ division weakens
- Reduced 3Q17 Other income, as 2Q17 was boosted by the APS transaction gain of €19 m
- Quarterly reduction in staff costs** due to the costs of employees transferred to APS of €1,8 m
- Quarterly increase in administrative & other expenses mainly due to the APS management fees of €4,6 m
- 3Q17 Impairment losses and provisions¹⁾ of €7,7 m, compared to the elevated charge for 2Q17 which related to certain amendments to the parameters and assumptions for estimating the recoverable amount of property collateral values used in the Bank's provisioning methodology
- 3Q17 Profit after tax of €5,1 m**, compared to a loss of €12,8 m for 2Q17

1) International Business Services

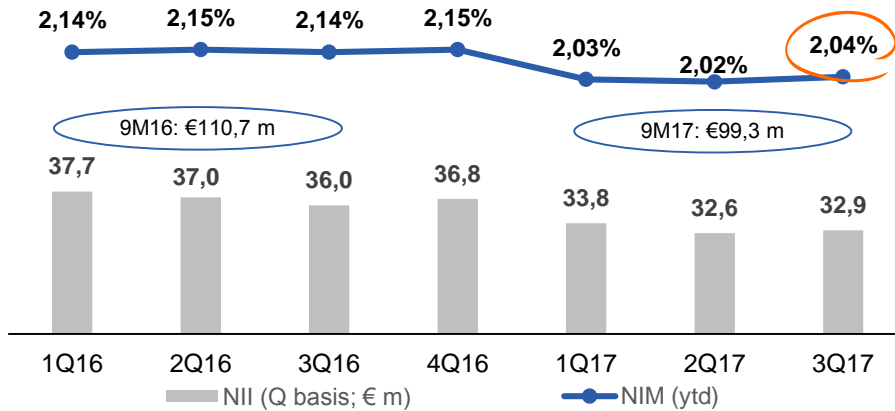
2) Includes Impairment losses on the value of loans and advances and Provisions to cover credit risk for contractual commitments and guarantees

bps = basis points ; p.p. = percentage points

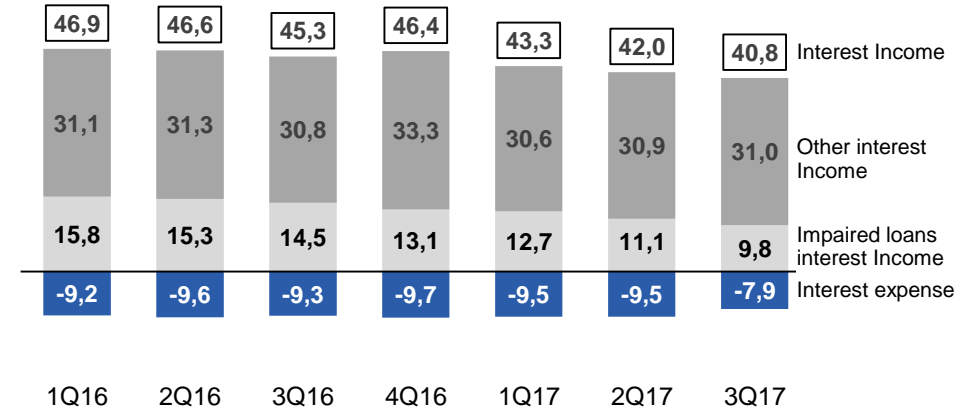
Note: Numbers may not add up due to rounding

NII driven by lower interest income and reflects a highly liquid, underleveraged balance sheet and current ECB monetary policy

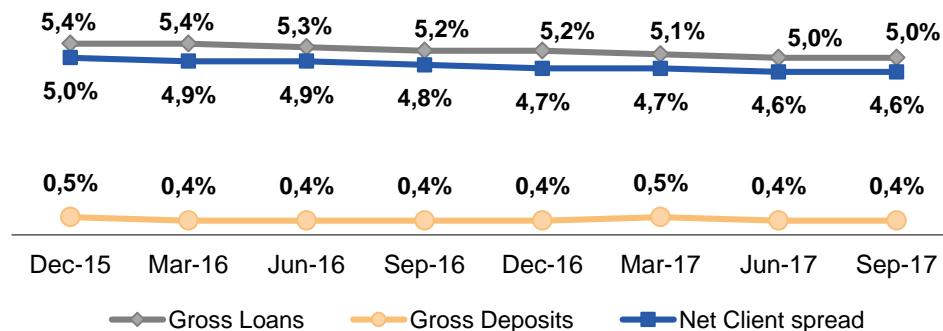
Evolution of NII and NIM

Components of NII

Average contractual interest rates

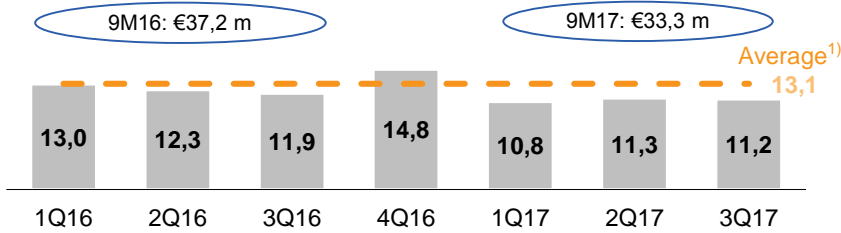
- 3Q17 NII of €32,9 m, up by 1% q-o-q, mainly due to a 17% interest expense reduction reflecting efforts to reduce the cost of deposits
- 3Q17 Interest income of €40,8 m, down by 3% q-o-q, due to a 12% reduction on interest income recognized on impaired loans, reflecting lower effective interest rates and reduced impaired loans. Other interest income was slightly up evidencing an improvement in the overall quality of interest income
- 9M17 NIM of 2,04%, reflecting a highly liquid balance sheet (net loans accounting for 41% of total assets compared to an average of 65% for Cypriot banks and 61% for EU banks)¹⁾ and an ECB placement of €2,0 b (c. 30% of total assets) at a cost of 40bps

1) As per EBA Risk Dashboard 2Q 2017

Non-interest income driven by reduced fee income in international business division

Breakdown of non-interest income (€ m)

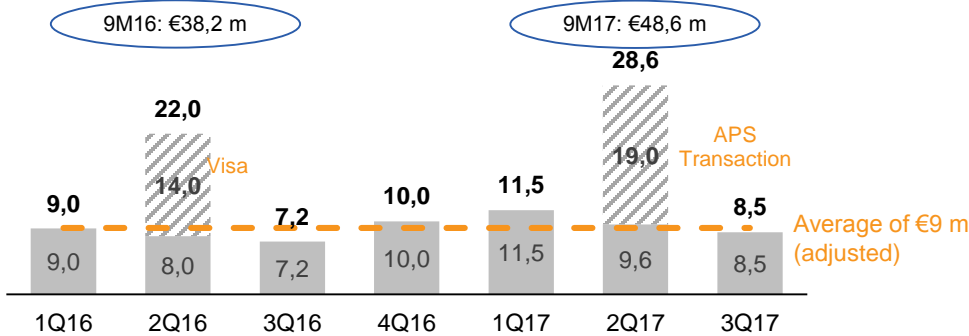
Net fee and commission income

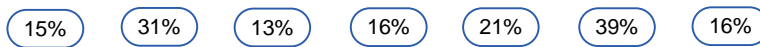
Relative to total net income

Other income

Relative to total net income

- 3Q17 Net fee and commission income of €11,2 m, down by 1% q-o-q. Fee and commission income remain lower than average due to reduced fees in the international business division
- 3Q17 Other income of €8,5 m, compared to €28,6 m for 2Q17, which included a net gain of €19,0 m from the sale of the Bank's NPL and real estate management business to APS Cyprus
- 1Q17 Other income of €11,5 m included a €2,1 m gain from the disposal of the investment in Anolia Holdings Ltd, which owned property acquired in satisfaction of debt

∑ Total non-interest income 22,0 34,3 19,1 24,8 22,3 39,8 19,7

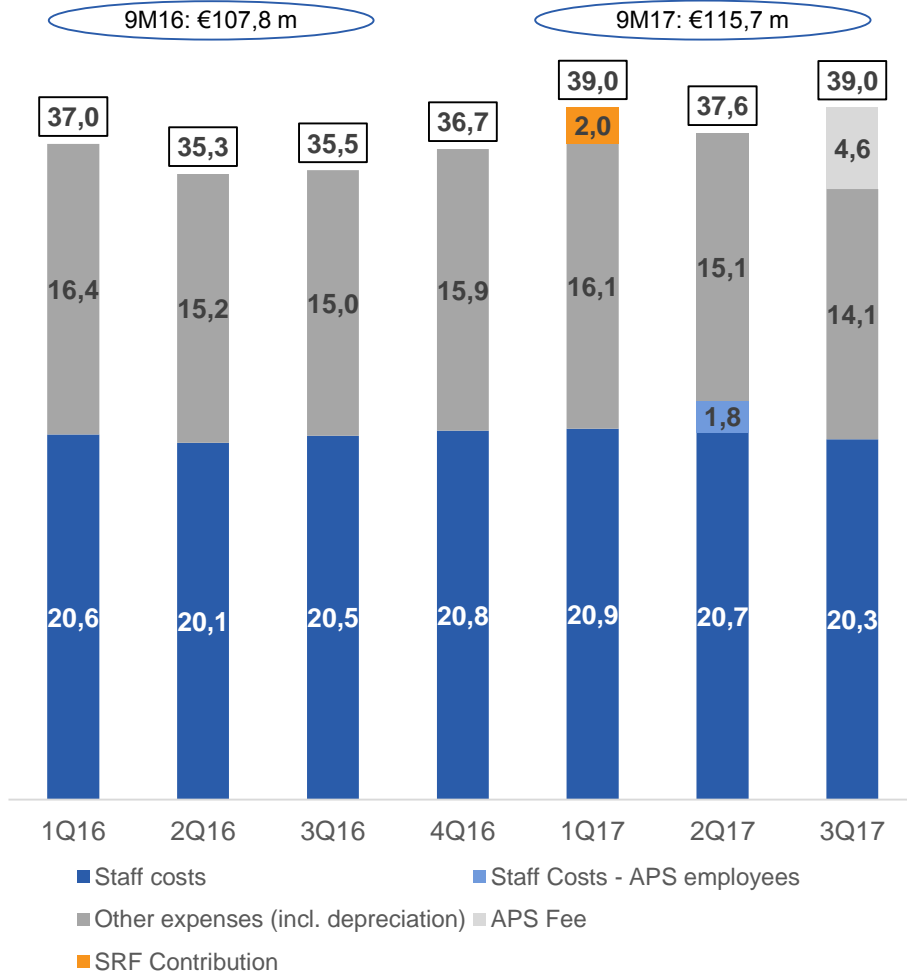
∑ Total net income 59,7 71,3 55,1 61,6 56,1 72,4 52,5

1) Average for period FY15-9M17

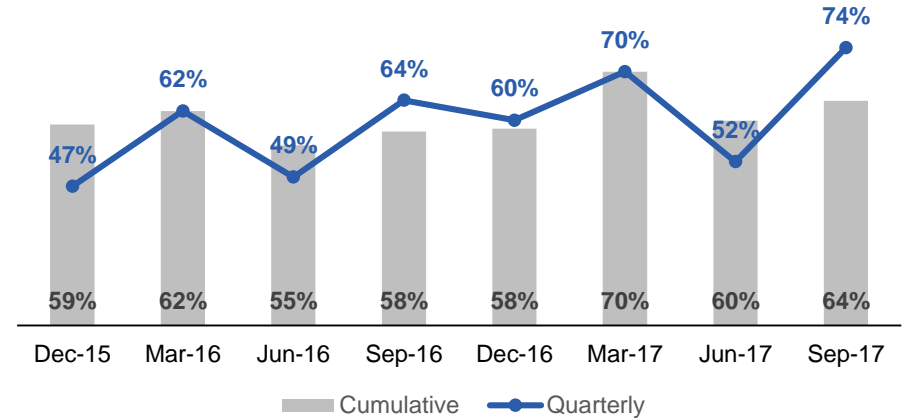
Cost to income ratio reflecting a low NIM

VEES and reorganization to improve efficiency and reduce cost base

Total expenses evolution (€ m)

Cost to income ratio (%)

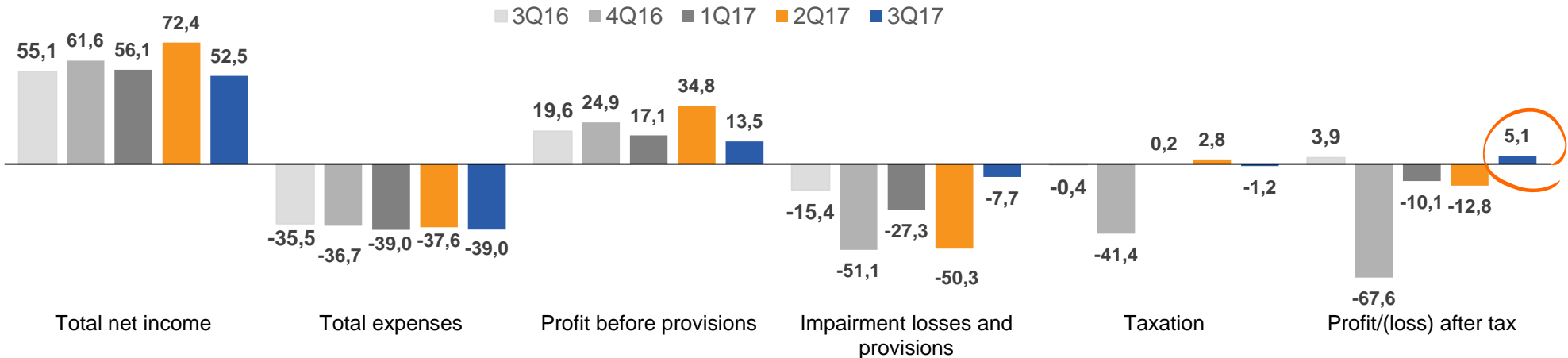
- 3Q17 Staff costs of €20,3 m; 3Q17 staff costs were down q-o-q due to the staff costs of the 129 employees transferred to APS Cyprus (about €1,8 m); 2Q17 staff costs included the half year effect of the collective agreement
- 3Q17 Administrative & other expenses were up by 24% q-o-q mainly due to the APS management fees (about €4,6 m)
- Cost to income ratio of 64% for 9M17, compared to 58% for FY16
- In November 2017, the Bank launched a VEES aiming to reduce its personnel expense base and improve efficiency.¹⁾ A new organization structure is being introduced aiming to improve customer service and response, automate procedures, delay and reduce the cost structure

1) The cost for the VEES will affect the Bank's 4Q17 financial results.
Note: Numbers may not add up due to rounding

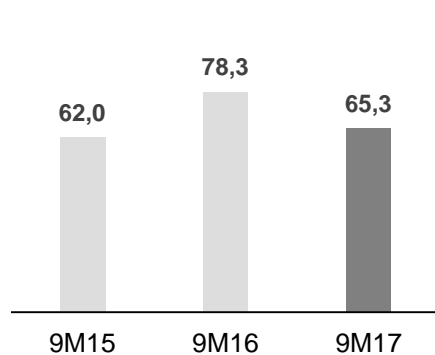
Highlights of income statement

First profitable quarter following three consecutive loss-making quarters

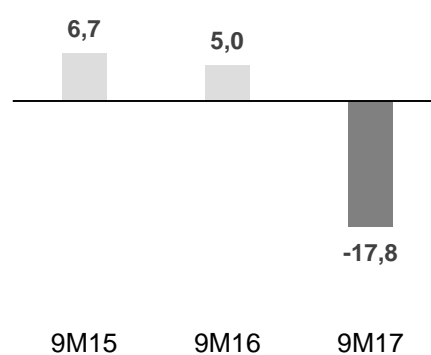
Income Statement trends (€ m)

Profit before provisions (€ m)

Profit/(Loss) after tax (€ m)

- 3Q17 Profit after tax of €5,1 m, compared to a profit after tax of €3,9 m for 3Q16 and a loss after tax of €12,8 m for 2Q17; First profitable quarter following three consecutive loss-making quarters
- 2Q17 Loss primarily due to elevated impairment losses and provisions to cover credit risk of €50,3 m reflecting the amendments to the parameters and assumptions for estimating the recoverable amount of property collateral values
- 9M17 Profit before provisions of €65,3 m, positively benefiting from the €19,0 m gain from the APS transaction
- 9M17 Loss after tax of €17,8 m mainly due to elevated impairment losses and provisions to cover credit risk during 2Q17

Key takeaways

- **Improving asset quality**
 - ✓ NPEs reduced for the 8th consecutive quarter; NPEs ratio down to 55,7% and NPEs provision coverage improved to 61%; overall NPEs coverage at 115%
 - ✓ Net NPEs to Assets at 13%, significantly lower than Cypriot peers
 - ✓ Through APS Cyprus, the Bank will be able to effectively tackle its problems loans in an accelerated way and with higher recoveries, leveraging on the knowhow, proven expertise and technical experience of APS Holding
- **CET1 ratio (FL) of 14,2% and Tier 1 ratio (FL) of 17,9%**, well above minimum capital requirements and EU average; IFRS 9 impact¹⁾ estimated to be a reduction of €25 m to €50 m in shareholders' equity. Although on a fully loaded basis, the CET1 ratio impact is estimated between 60bps and 130bps,²⁾ the **impact will be phased in gradually, is manageable and well within the Group's capital plans**
- **New lending** of €334 m during 9M17, as part of the Bank's "Build" strategy
- **A solid deposit franchise**, with a low ratio of loans to deposits of 48% enabling business expansion
- **3Q17 Profit after tax of €5,1 m**, the first profitable quarter following three consecutive loss-making quarters

Other information

Investor Relations Team

Constantinos Pittalis (Investor Relations Manager):
c.pittalis@hellenicbank.com, +35722500794

Isavella Sofroniou:
i.sofroniou@hellenicbank.com, +35722500820

ir@hellenicbank.com

Website:
www.hellenicbank.com

Credit Ratings

Moody's – 20 June 2017

Long and short-term Bank Deposit Rating: Caa1/NP

Commercial Paper: Not Prime

Baseline Credit Assessment: caa2

Positive outlook

Fitch – 13 April 2017

Long and short-term Issuer Default Rating: B/B

Viability rating: b

Stable outlook

Branch Network:

- 52 branches
- 7 Commercial Centres
- 2 Corporate Centres
- 1 Transaction Banking Shipping *(Shipping customers can be serviced at any International Business Centre)*
- 3 International Business Centres
- 4 Representative Offices

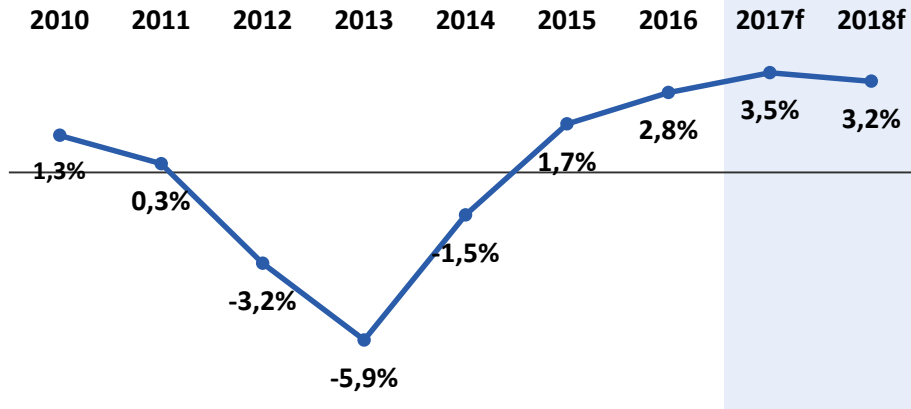
Securities ISIN numbers:

- HB (shares) - CY0105570119
- HBCS1 (CSC 1) - CY0144170111
- HBCS2 (CSC 2) - CY0144180110

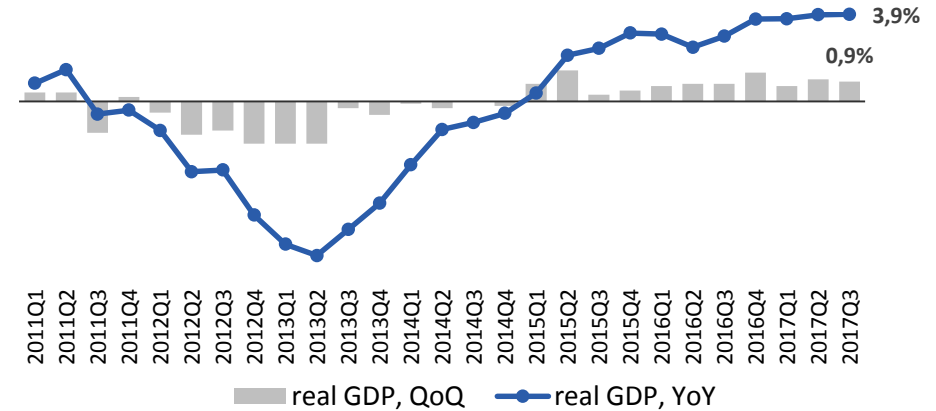
Appendix – Economic environment and Additional information

Strong growth driven by consumption, investment and net exports

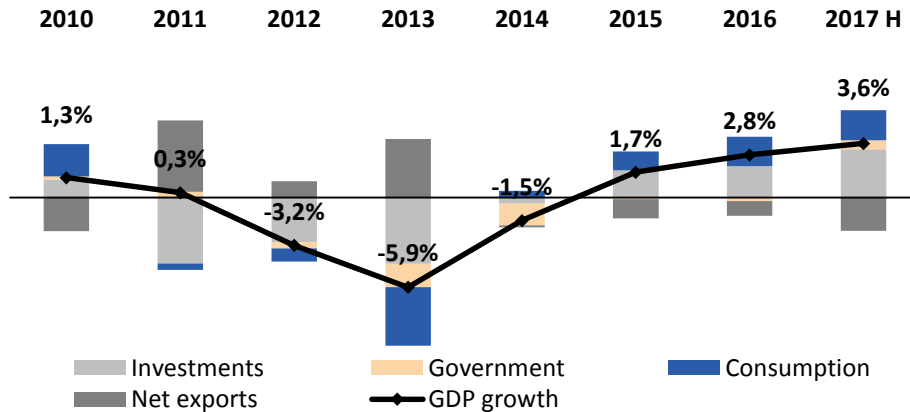
Annual Real GDP growth (y-o-y % change)

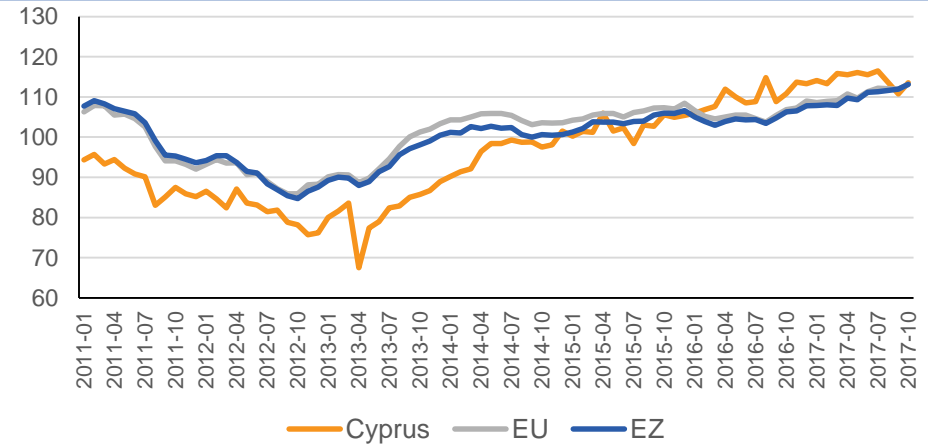
Quarterly Real GDP growth (y-o-y and q-o-q % change)

Real GDP growth and contributions (y-o-y % change)

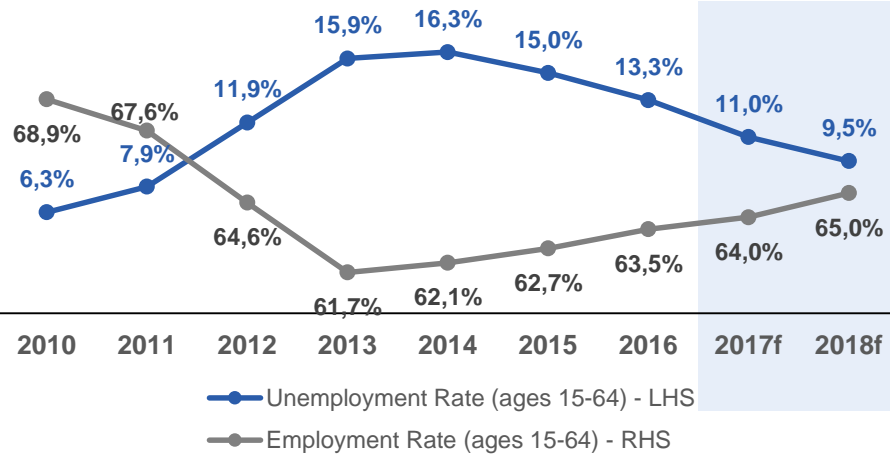

Strong rebound in Economic Sentiment Indicator

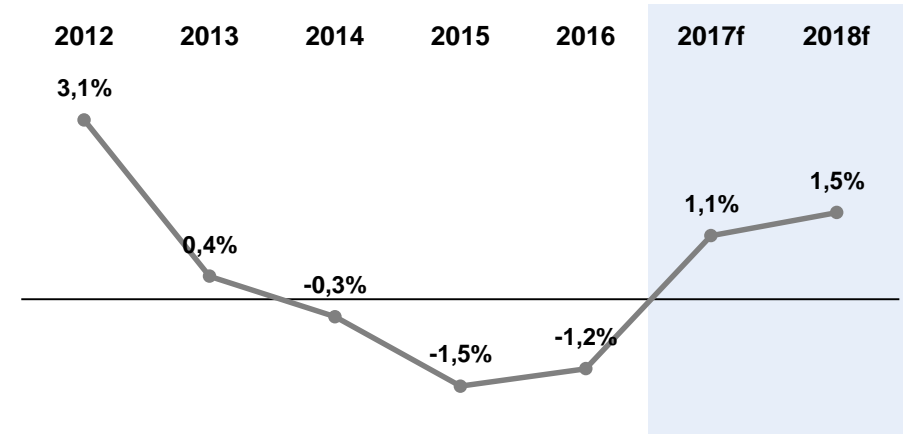

Labor market conditions and inflation continue to improve

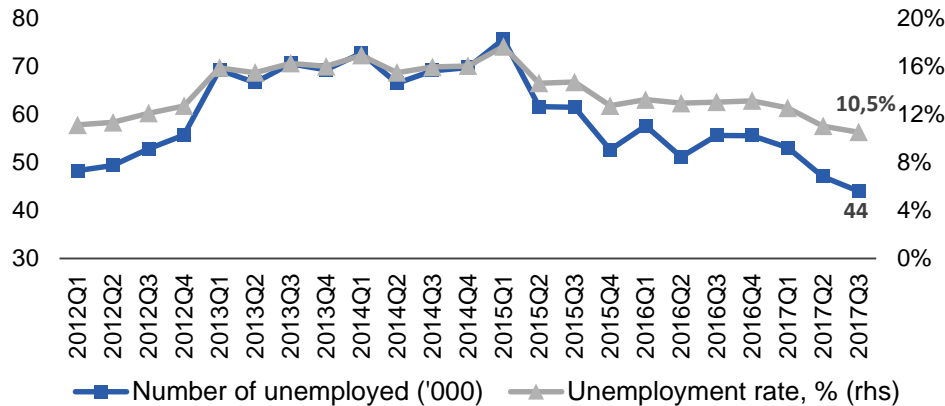
Unemployment in steady decline

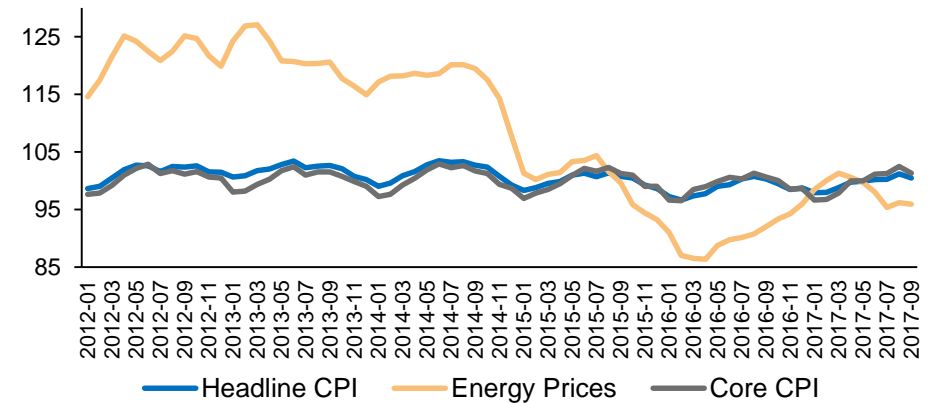
Inflation moving towards positive trajectory

Number of Unemployed and Unemployment rate

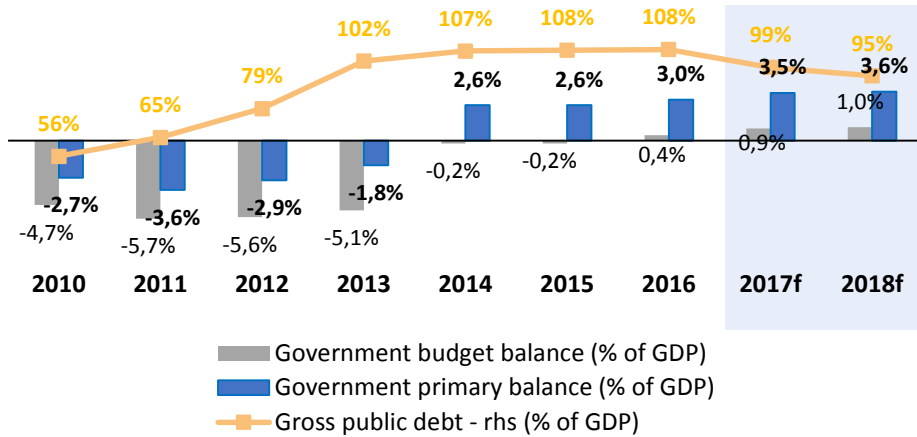

Historical evolution of Consumer Price Index

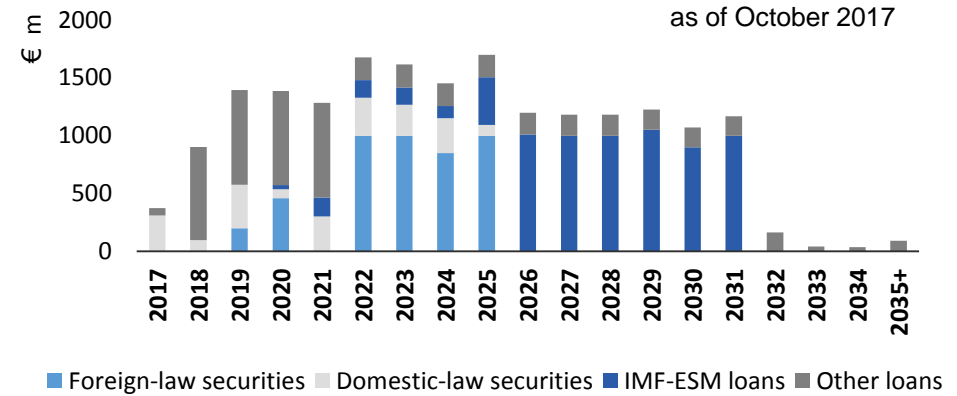

Prudent fiscal policy delivers strong results and reflected in higher sovereign credit ratings

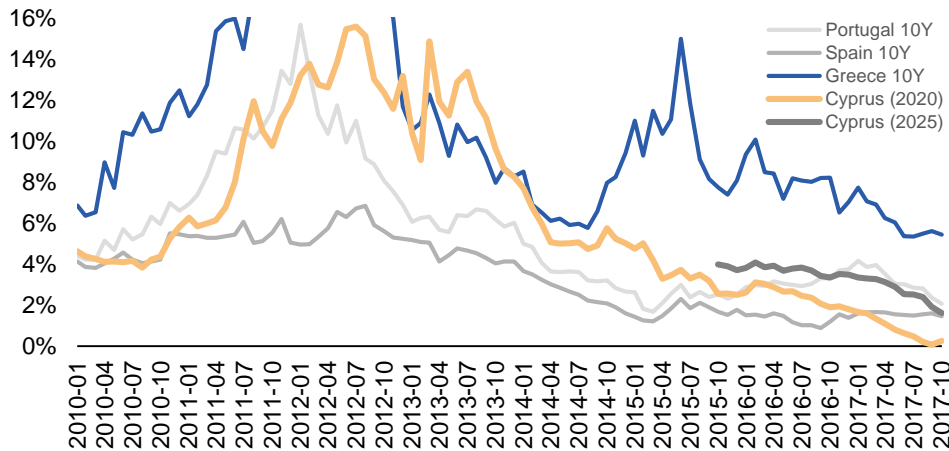
Public Finances (% of GDP)

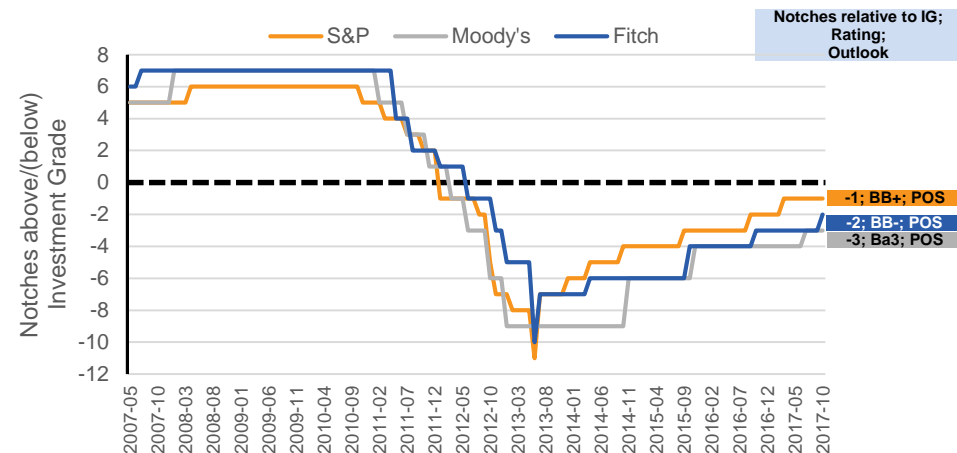
Maturity Profile of General Government Debt

Government Bonds

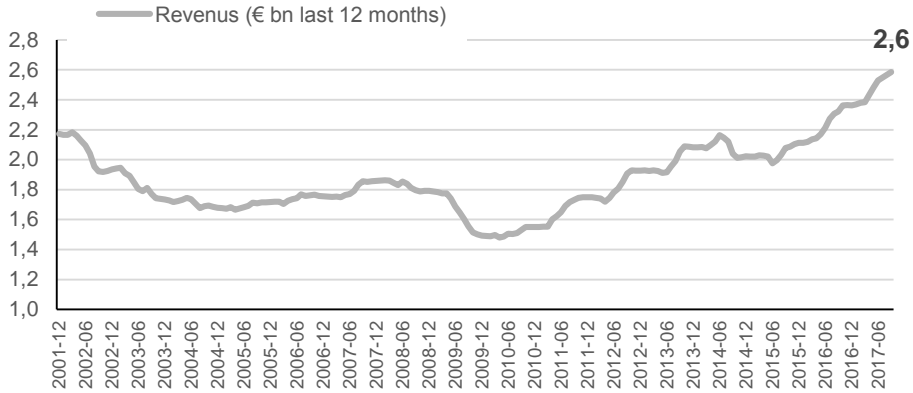

Cyprus credit rating relative to "investment grade"

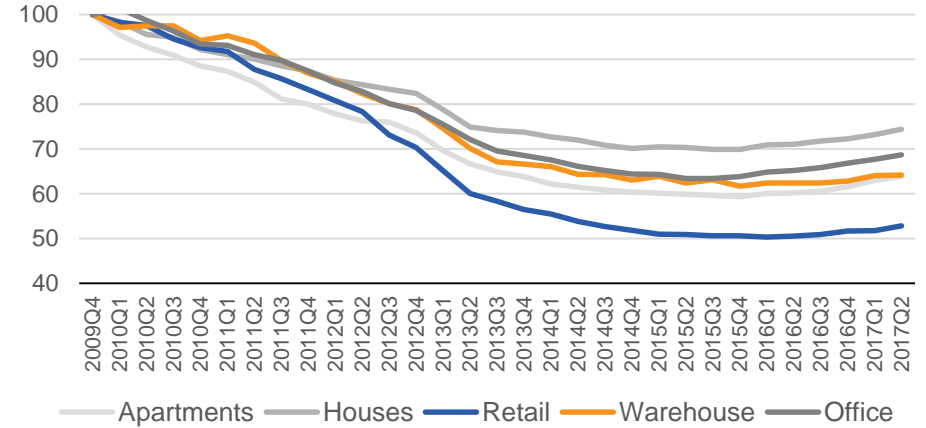

Strong performance by the tourism industry - Real estate sector showing signs of recovery

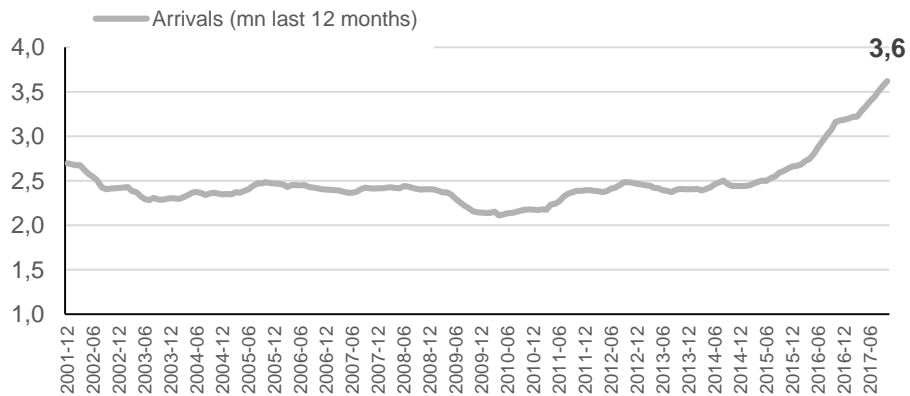
Tourism revenues

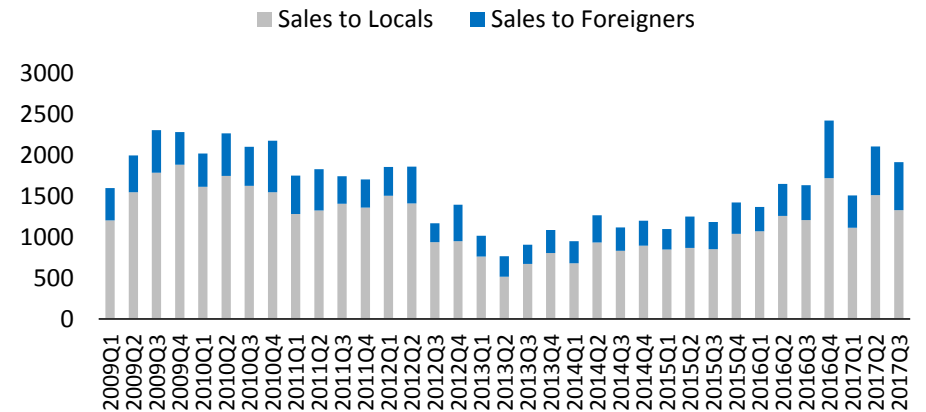
Real estate prices (base Dec 2009); RICS

Tourism arrivals

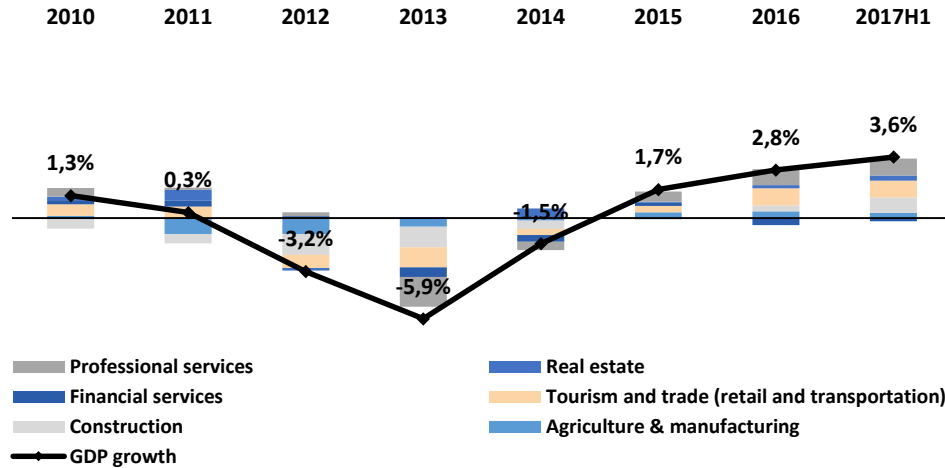

Number of contracts of property sales

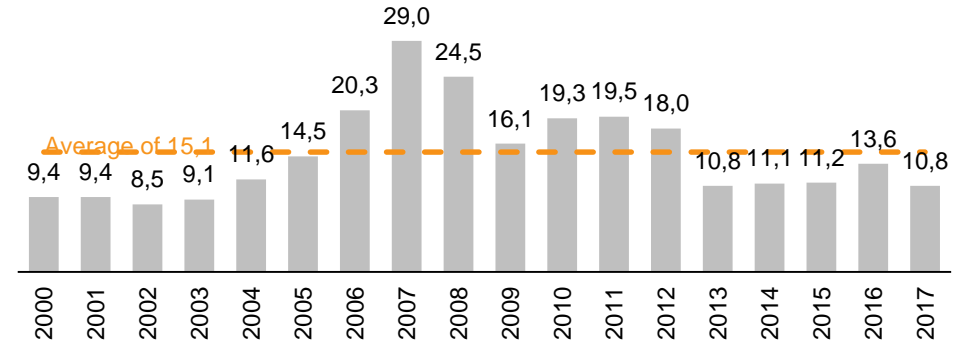

Cyprus offers a diversified economy with a broad based recovery - Construction sector showing signs of bottoming out

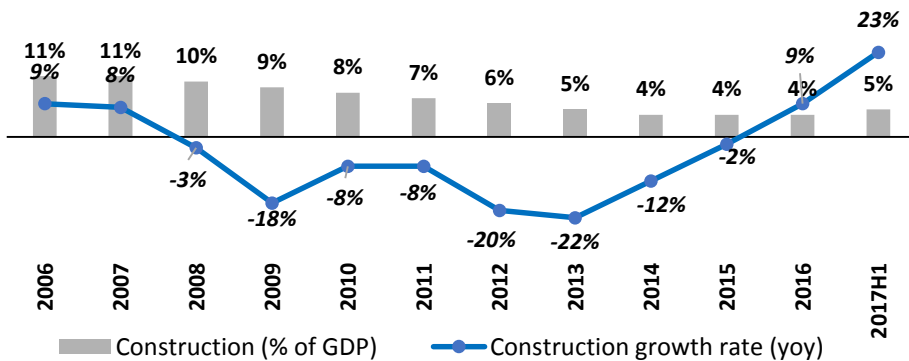
Broad based recovery

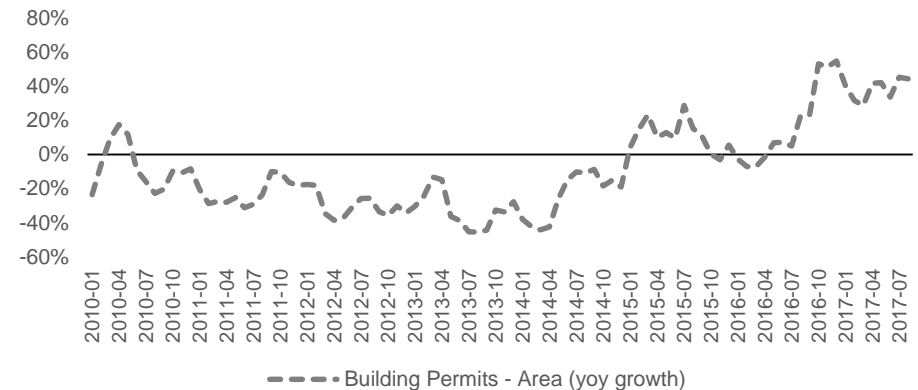
Number of new business registrations ('000)

Construction sector is gaining momentum

Construction – leading indicator (%)

Group income statement

[€ m]	9M17	9M16	y-o-y	3Q17	2Q17	q-o-q	1Q17	4Q16	3Q16
Interest income	126,1	138,8	(9%)	40,8	42,0	(3%)	43,3	46,4	45,3
Interest expense	(26,8)	(28,1)	(4%)	(7,9)	(9,5)	(17%)	(9,5)	(9,7)	(9,3)
Net interest income	99,2	110,7	(10%)	32,9	32,6	1%	33,8	36,8	36,0
Net fee and commission income	33,3	37,2	(10%)	11,2	11,3	(1%)	10,8	14,8	11,9
Net gains on disposal and revaluation of foreign currencies and financial instruments	10,2	24,7	(59%)	2,5	4,8	(49%)	2,9	2,8	3,9
Other income	38,4	13,5	184%	6,0	23,7	(75%)	8,7	7,2	3,3
Total net income	181,0	186,1	(3%)	52,5	72,4	(27%)	56,1	61,6	55,1
Staff costs	(63,7)	(61,2)	4%	(20,3)	(22,5)	(10%)	(20,9)	(20,8)	(20,5)
Depreciation and amortisation	(5,5)	(4,4)	26%	(1,9)	(1,8)	1%	(1,8)	(1,7)	(1,5)
Administrative and other expenses	(46,5)	(42,2)	10%	(16,9)	(13,3)	27%	(16,3)	(14,2)	(13,5)
Total expenses	(115,7)	(107,8)	7%	(39,0)	(37,6)	4%	(39,0)	(36,7)	(35,5)
Profit from ordinary operations before impairment losses and provisions to cover credit risk	65,3	78,3	(17%)	13,5	34,8	(61%)	17,1	24,9	19,6
Impairment losses & provisions to cover credit risk	(85,3)	(64,1)	33%	(7,7)	(50,3)	(85%)	(27,3)	(51,1)	(15,4)
Share of results of associate company	0,5	--	--	0,5	--	--	--	--	--
(Loss)/profit before taxation	(19,5)	14,2	(237%)	6,3	(15,6)	(140%)	(10,2)	(26,2)	4,2
Taxation	1,7	(9,2)	(119%)	(1,2)	2,8	(143%)	0,2	(41,4)	(0,4)
(Loss)/profit for the period	(17,8)	5,0	(459%)	5,1	(12,8)	(140%)	(10,1)	(67,6)	3,9
Non-controlling interest	(0,6)	(0,5)	25%	(0,1)	(0,1)	77%	(0,4)	(0,3)	(0,1)
(Loss)/profit attributable to shareholders of parent company	(18,4)	4,5	(512%)	5,0	(12,9)	(139%)	(10,5)	(67,9)	3,8

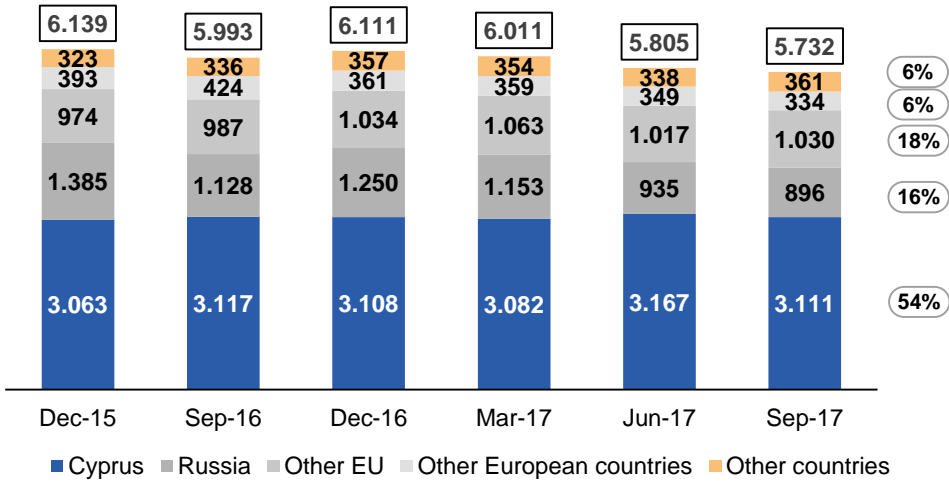
Group statement of financial position

[€ m]2	Sep-17	Dec-16	Change	% Assets	
				Sep-17	Dec-16
Cash balances with Central Banks	2.069	2.083	(1%)	30,9	29,6
Placements with other banks	444	549	(19%)	6,6	7,8
Loans and advances to customers	2.748	2.926	(6%)	41,1	41,6
Debt securities	1.046	1.149	(9%)	15,6	16,3
Equity securities and collective investment units	17	16	5%	0,3	0,1
Investment in associate	7	--	--	0,1	
Property, plant and equipment	101	100	1%	1,5	1,4
Intangible assets	32	27	21%	0,5	0,4
Deferred tax asset	11	8	28%	0,2	0,1
Other assets	214	179	19%	3,2	2,5
Total assets	6.689	7.038	(5%)	100,0	100,0
Deposits by banks	112	101	11%	1,7	1,4
Customer deposits and other customer accounts	5.732	6.111	(6%)	85,7	86,8
Other liabilities	126	119	6%	1,9	1,6
Total liabilities	5.971	6.331	(6%)	89,3	90,0
Loan capital	140	140	0%	2,1	2,0
Share capital	99	99	0%	1,5	1,4
Reserves	476	464	2%	7,1	6,6
Shareholders' equity	575	563	2%	8,6	8,0
Non-controlling interest	3	3	1%	0,1	0,1
Total liabilities and equity	6.689	7.038	(5%)	100,0	100,0

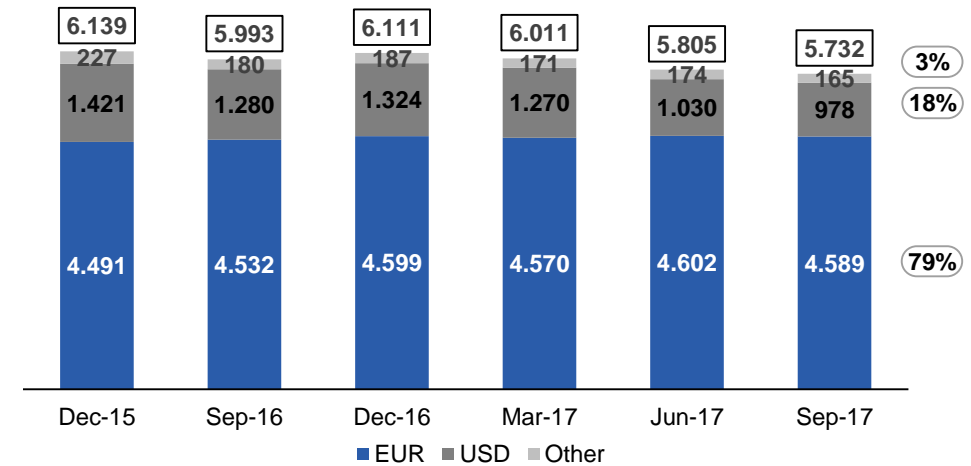
Note: Numbers may not add up due to rounding

Evolution of deposits

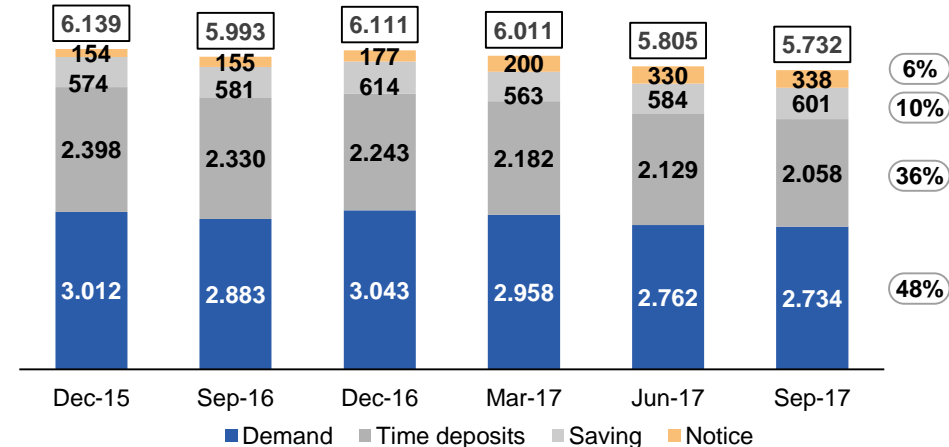
Deposits by country of customer (€ m)

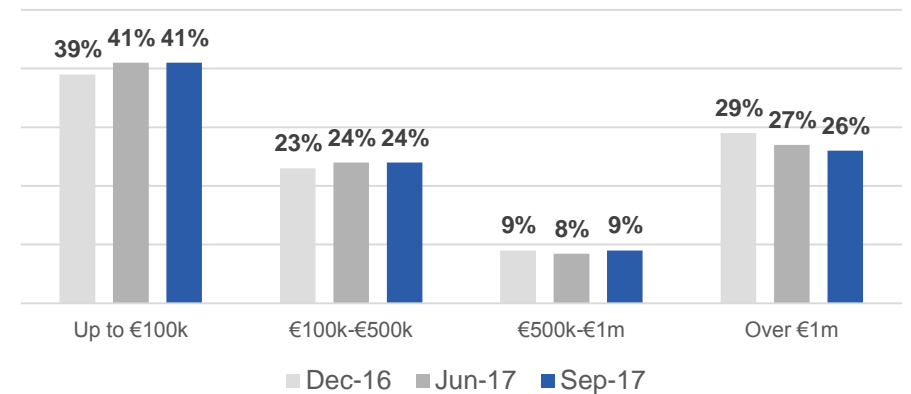
Deposits by currency (€ m)

Deposits by category (€ m)

Deposits split by size

Note: Numbers may not add up due to rounding

Gradual abolition of prudential liquidity framework by CBC

Full abolition effective 1 January 2019

On 15 September 2017, the CBC announced the gradual abolition of its prudential liquidity framework effective immediately, with full abolition effective 1 January 2019

					Gradual abolition of Regulatory Limits			
Central Bank of Cyprus Liquidity Ratios	Regulatory Minimum	HB position at Sep-17	HB range for 3Q17	HB average for 3Q17	Effective 15 Sep 2017	Effective 1 Jan 2018	Effective 1 Jul 2018	Effective 1 Jan 2019
Liquidity Mismatch Ratio 0-7 days (€)	-17%	0,22%	-7,22 to +0,22%	-5,2%	-17%	-20%	-25%	No limit
Liquidity Mismatch Ratio 0-30 days (€)	-30%	-7,59%	-15,7% to -7,6%	-13,0%	-30%	-35%	No limit	No limit
Liquid Assets Ratio (€)	18%	51,54%	46,3% to 51,5%	47,4%	18%	15%	12%	No limit
Liquid Assets Ratio (non €)	50%	62,9%	62,9% to 84,7%	80,2%	50%	40%	No limit	No limit
FC Liquid Assets Ratio for FC Deposits <7 days	80%	80,55%	80,6% to 100,1%	99,74%	80%	60%	60%	No limit

BASEL III REGULATIONS	Regulatory Minimum	HB position at Sep-17	SUMMARISED FRAMEWORK	Implementation Dates
LCR ALL CURRENCIES	100%	296%	LIQUIDITY COVERAGE RATIO (LCR): Designed to ensure that financial institutions have the necessary liquid assets to overcome short-term liquidity disruptions, i.e. expected net deposit outflows over the <u>next 30 days</u> .	Officially launched EU in October 2015. Requirement stands at 80% but will reach 100% when fully phased in 1/1/2018.
NSFR ALL CURRENCIES	100%	160%	NET STABLE FUNDING REQUIREMENT (NSFR): Shows the availability of stable funding in relation to the required level of stable funding, based on the riskiness of assets. Essentially requires banks to maintain stable funding sources to reduce the likelihood of disruptions in their funding that will deplete its liquidity in a way that could increase the risk of failure.	NSFR will be officially introduced in 2018.

Capital and risk weighted assets breakdown

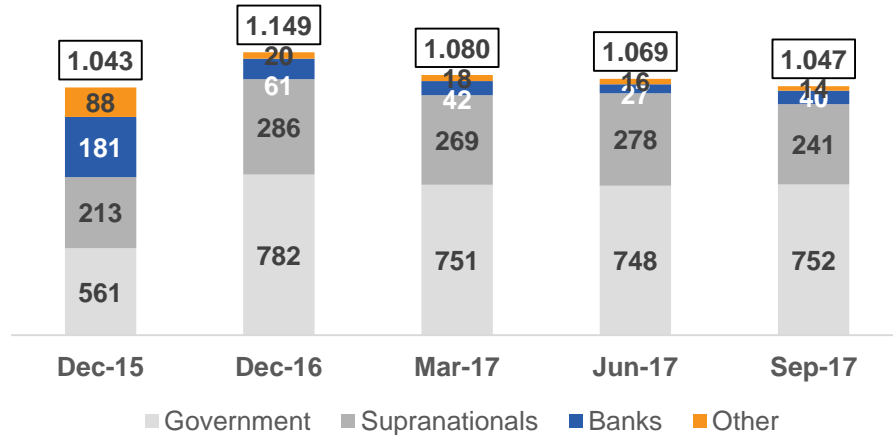
Capital breakdown € m	Dec-14	Dec-15	Dec-16	Mar-17	Jun-17	Sep-17
CET 1	539	584	518	503	486	501
Additional Tier 1	114	116	119	124	123	123
Tier 1	653	700	637	627	609	624
Tier 2	81	18	9	6	5	5
Total regulatory capital	734	718	645	633	614	629

Risk Weighted Assets € m	Dec-14	Dec-15	Dec-16	Mar-17	Jun-17	Sep-17
Credit Risk	3.480	3.458	3.271	3.202	3.031	3.005
Market Risk	7.3	10	9	7	5	3
Operational Risk ¹⁾	540	490	463	462	461	462
Total RWAs	4.027	3.958	3.744	3.671	3.497	3.470

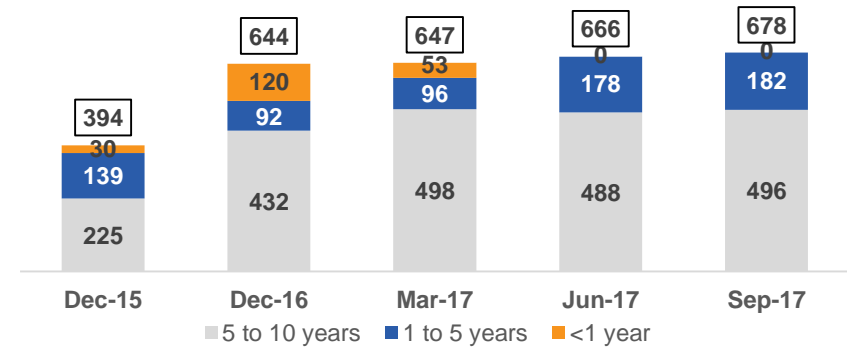
1) Including Total risk exposure amount for credit valuation adjustments
 Note: Numbers may not add up due to rounding

Detailed breakdown of investments in debt securities

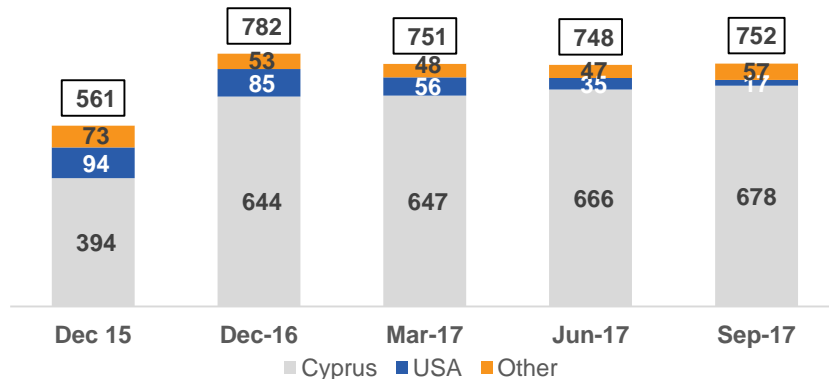
Total debt securities by issuer (€ m)

Cyprus Government Bonds by maturity (€ m)

Government bonds by country (€ m)

- 34% of debt securities are Aaa rated¹⁾
- 65% are investments in Cyprus Government Bonds (CyGBs) with the Republic of Cyprus currently being rated: Ba3 by Moody's, BB by Fitch, BB+ by S&P and B by DBRS
- Market value of CyGBs was €711 m at 30 September 2017, compared to a book value of €678 m
- Supranational organizations include for example Asian Development Bank, EIB, IBRD, Nordic Investment Bank

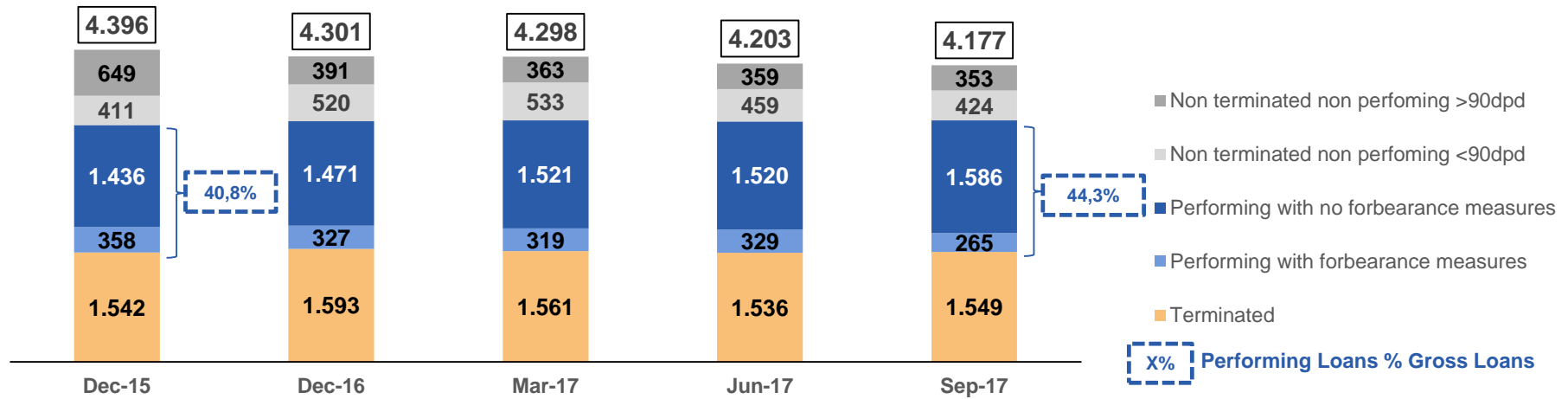
1) Moody's instrument ratings or equivalents - based on the Regulation (EU) 575/2013 (CRR) and the Directive 2013/36/EU (CRD IV) for the RWAs calculation (as per Section 4, Article 138 of the regulation)

Asset quality trends; Loans and advances to customers

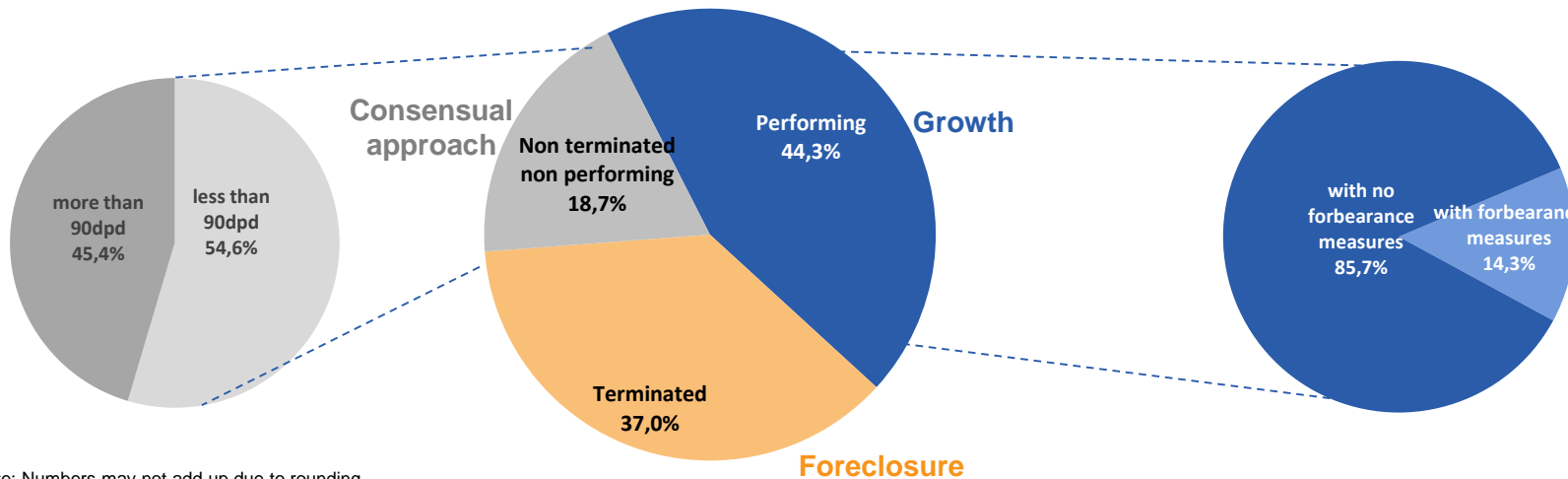
€ m]	Dec-15	Dec-16	Mar-17	Jun-17	Sep-17
Carrying amount	3.093	2.926	2.904	2.780	2.748
Impaired:					
Grade 3 (high risk)	2.529	2.473	2.430	2.314	2.281
Individual impairment losses	(1.270)	(1.347)	(1.365)	(1.397)	(1.410)
Carrying amount	1.259	1.127	1.065	917	871
Of which with forbearance measures	553	562	545	458	437
Past due but not impaired:					
Grade 1 (low risk)	90	65	74	45	41
Grade 2 (medium risk)	88	84	62	33	44
Grade 3 (high risk)	10	3	4	11	3
Carrying amount	189	152	140	89	88
Past due comprises:					
0+ up to 30 days	65	62	55	43	43
30+up to 60 days	58	63	68	12	12
60+ up to 90 days	40	24	13	27	22
90 days+	25	4	4	7	10
Carrying amount	189	152	140	89	88
Of which with forbearance measures	43	62	49	37	36
Neither past due nor impaired:					
Grade 1 (low risk)	1.228	1.356	1.386	1.422	1.438
Grade 2 (medium risk)	424	302	328	360	358
Grade 3 (high risk)	27	17	14	17	13
Carrying amount	1.679	1.675	1.728	1.799	1.809
Of which with forbearance measures	334	275	277	311	257
Balances after individual impairment	3.126	2.954	2.933	2.806	2.767
Collective impairment losses	(34)	(28)	(30)	(26)	(20)
Total carrying amount	3.093	2.926	2.904	2.780	2.748

Gross loans performance analysis

Gross loans performance evolution (€ m)

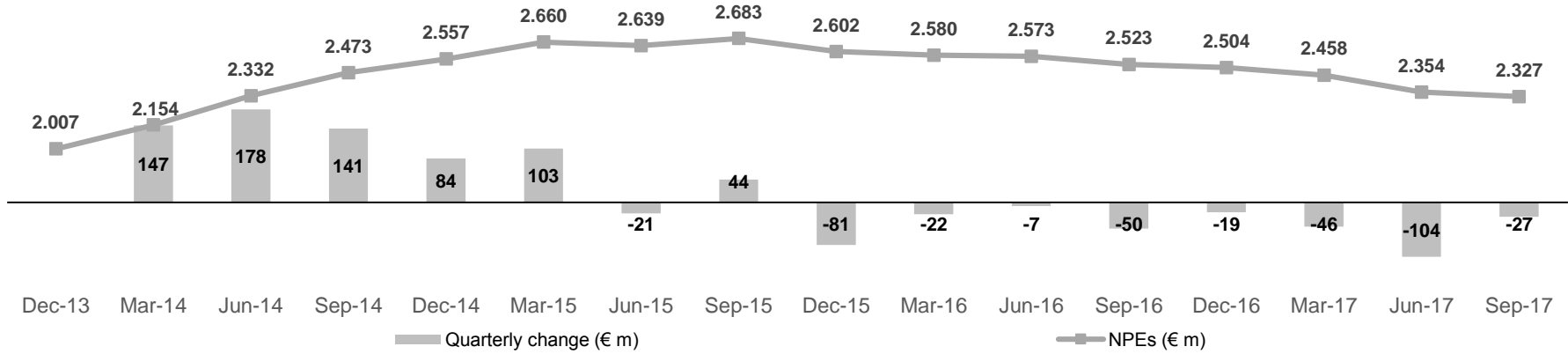
Gross loans performance analysis as at September 2017

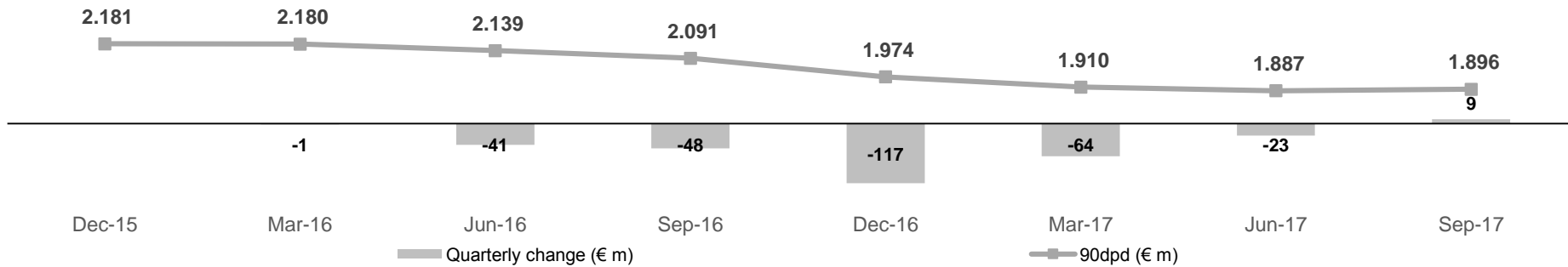
Note: Numbers may not add up due to rounding

Problem loans movement

NPEs formation¹⁾

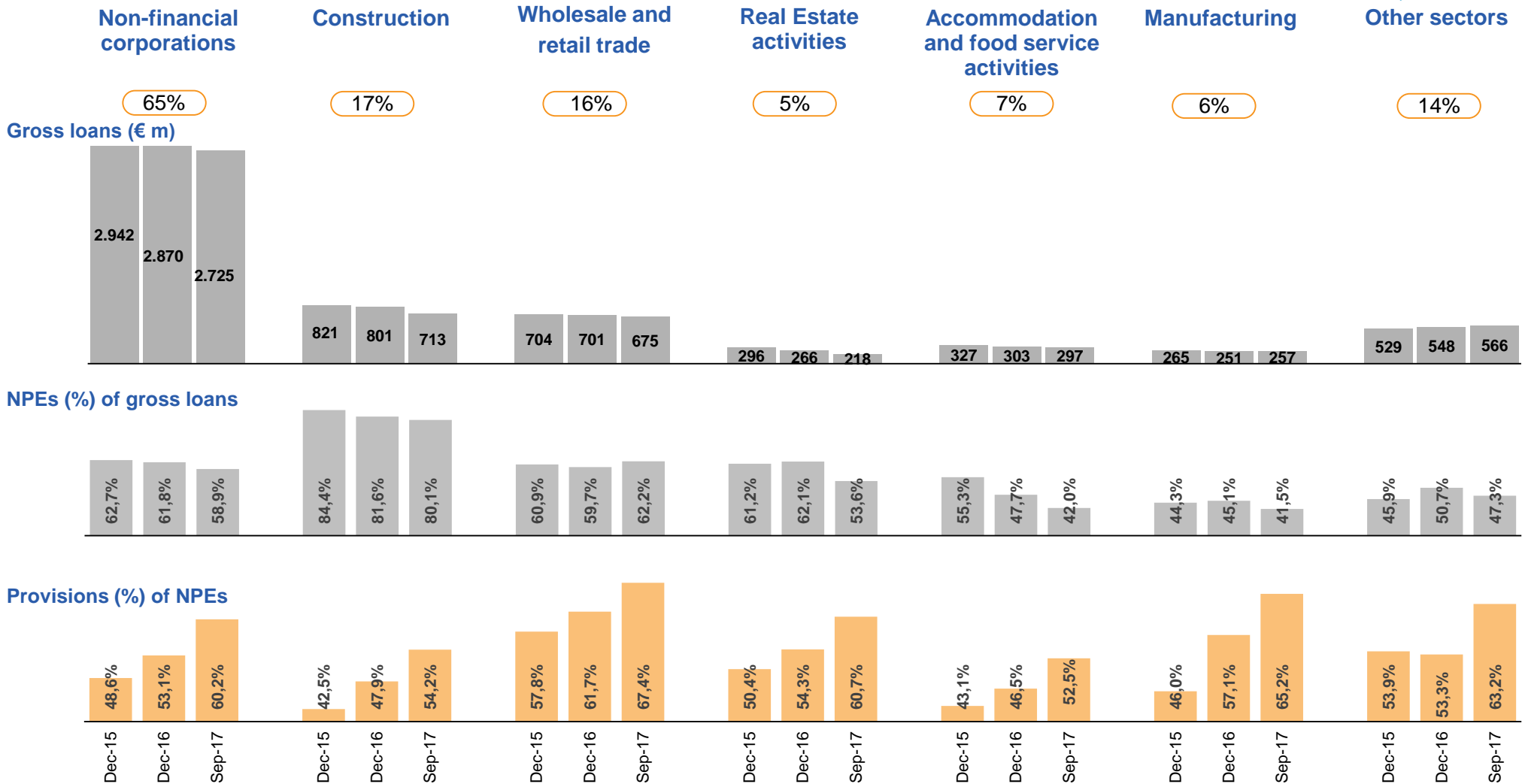

90dpd formation

1) NPE values up to September 2014 are based on CBC's definition

Non financial corporations lending: NPEs and provisions coverage

NPEs as per EBA definition

Classification based on Institutional sector codes and NACE codes (European Commission)

Other sectors" includes a number of different sectors including Professional, scientific and technical activities, Transport and storage, Human health services and social work activities

Numbers may not add up due to rounding

X% As a % of total gross loans at September 2017

Households lending: NPEs and NPEs provisions coverage

Households

33%

Residential mortgage loans

15%

Credit for consumption

6%

Other¹⁾

12%

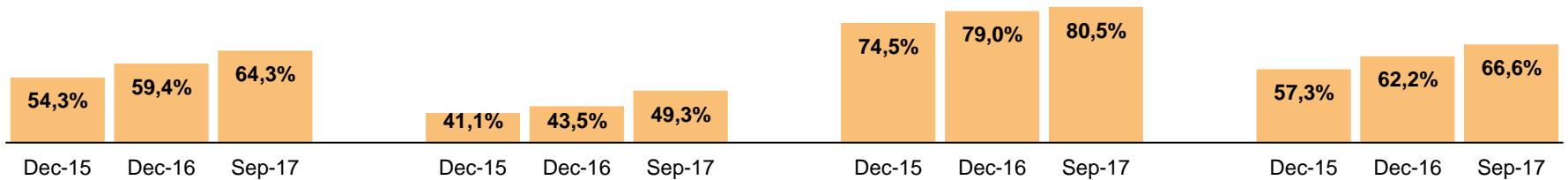
Gross loans (€ m)

NPEs (%) of gross loans

Provisions (%) of NPEs

X% As a % of total gross loans at Sep-17

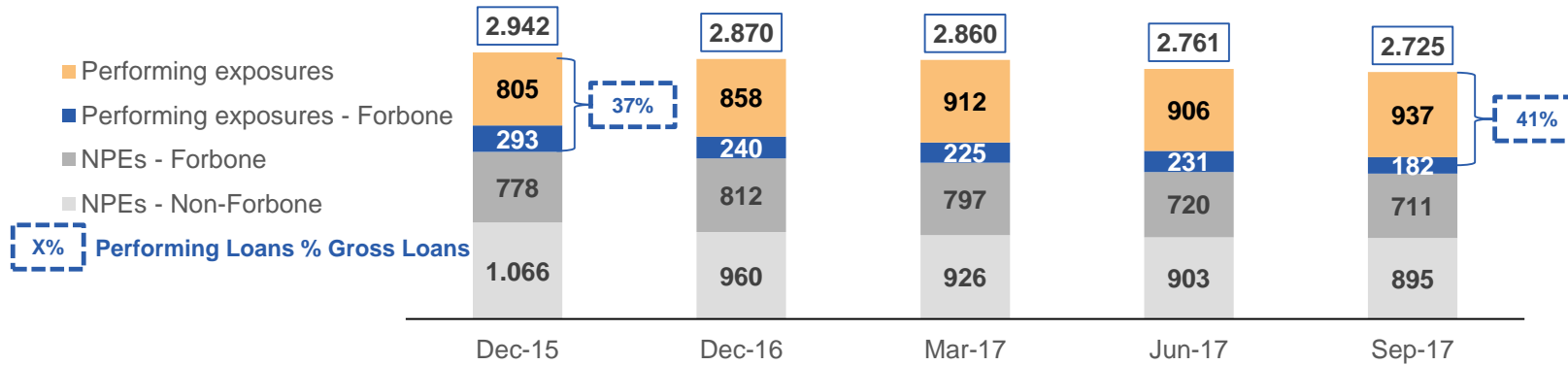
NPEs as per EBA definition

Classification based on Institutional sector codes (European Commission)

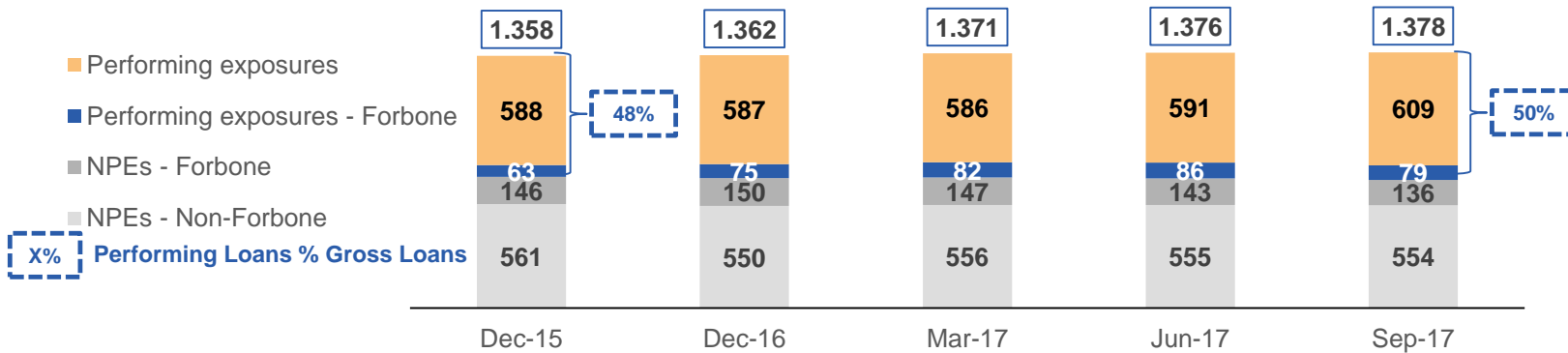
1) "Other" includes self-employed workers and non-profit institutions serving households

Loan performance analysis by type of customer

Non Financial Corporations – Analysis of loan portfolio (€ m)

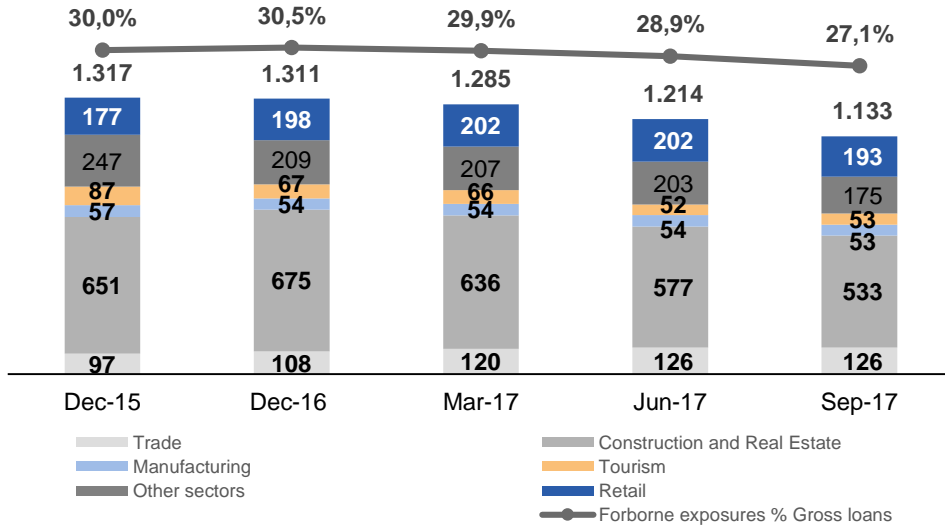

Households – Analysis of loan portfolio (€ m)

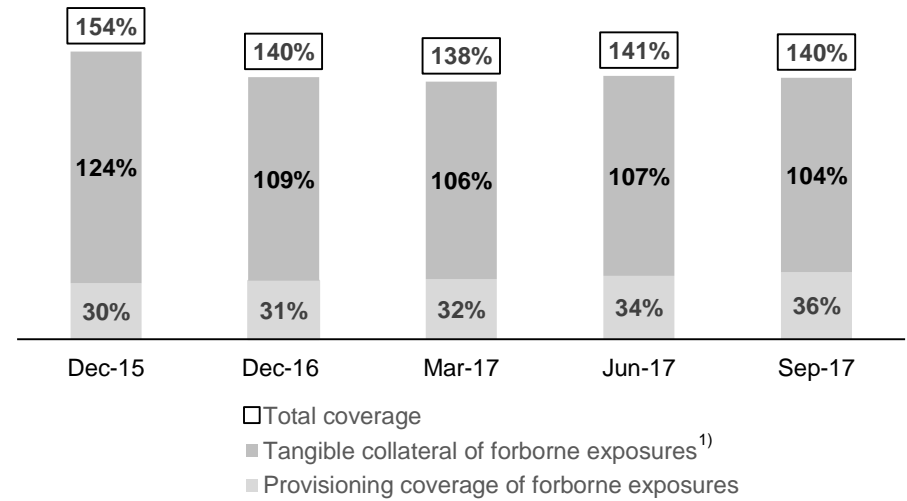

Forborne exposures breakdown

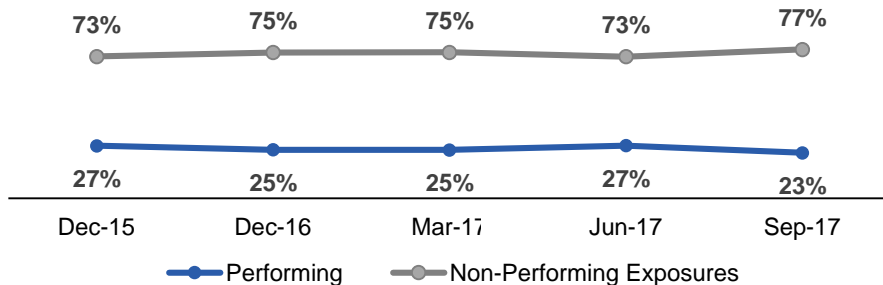
Gross forborne exposures by sector

Coverage of forborne exposures

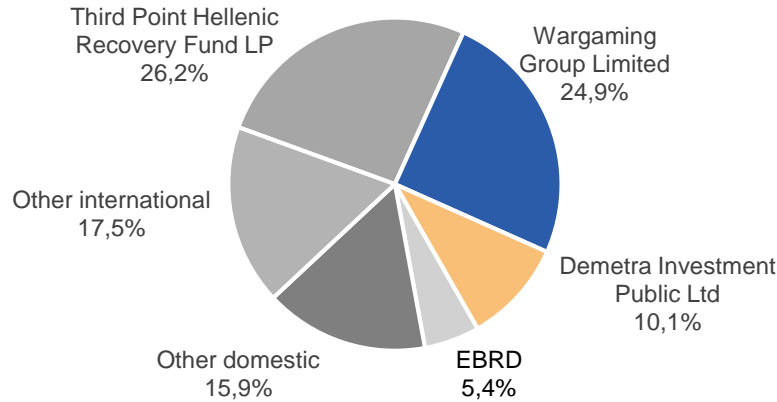
Classification of forborne exposures

1) Open market value indexed to today using public available indices

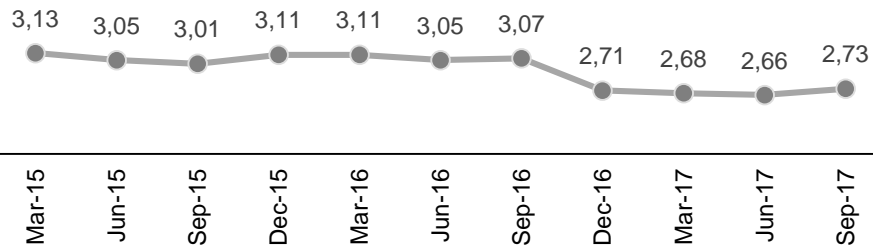
Shareholders information; Board composition

Main shareholders

Number of issued shares: 198.474.712

Net tangible book value per share evolution (€)

Board Composition

Dr. Evripides A. Polykarpou ¹⁾	<i>Chairman, Independent</i>
Marinos S. Yannopoulos	<i>Vice- Chairman, Non-independent</i>
Ioannis A. Matsis	<i>Executive, non independent</i>
Mariana Pantelidou Neophytou ²⁾	<i>Independent</i>
David Whalen Bonanno ²⁾	<i>Independent</i>
Irena A. Georgiadou	<i>Independent</i>
Lars Kramer	<i>Executive, Non-independent</i>
Christodoulos A. Hadjistavris ²⁾	<i>Independent</i>
Andreas Christofides	<i>Independent</i>
Lambros Papadopoulos	<i>Independent</i>
Andrew Charles Wynn	<i>Independent</i>
Stephen John Albutt	<i>Independent</i>
Demetrios Efstathiou	<i>Independent</i>

1) On 6 November 2017, the Board of Directors decided to appoint Mr Youssef Nasr as a member of the Board of Directors of the Bank. The appointment is subject to approval by the European Central Bank ("ECB") and will take effect when a Board position becomes available. Following approval from the ECB and appointment to the Board of Directors of the Bank, Mr. Nasr will be proposed for the position of the Chairman of the Bank

2) Considered as independent under the independence criteria listed in the CSE Corporate Governance Code. They are not independent under the independence criteria listed in the Directive on the Assessment of the Fitness and Probity of the Members of the Management Body and Managers of Authorised Credit Institutions of 2014 of the CBC, which differ from those in the CSE Corporate Governance Code

Glossary & Definitions

Forborne Exposures:

According to the European Banking Authority's (EBA) technical standards, forborne exposures are (i) exposures which involve changes in their terms and/or conditions and (ii) the forbearance measures consist of concessions towards a debtor which aim to address existing or anticipated difficulties on the part of the borrower to service debt in accordance with the current repayment schedule. Changes in the terms and conditions of a contract that do not occur because the customer is not able to meet the terms and conditions of the contract due to financial difficulties do not constitute forbearance measures

Non-Performing Exposures (NPEs) (EBA definition):

- (i) Material exposures that are over 90 days past due,
- (ii) The debtor is assessed as unlikely to pay its credit obligations in full without realisation of collateral, regardless of the existence of any past-due amount or of the number of days past due,
- (iii) Exposures in respect of which a default is considered to have occurred in accordance with Article 178 of Regulation (EU) No 575/2013,
- (iv) Exposures of debtors against whom legal action has been taken by the Bank or exposures of bankrupt debtors,
- (v) Exposures that are found impaired as per the applicable accounting framework,
- (vi) Forborne exposures that were NPE at forbearance or became NPE after forbearance and which are re-forborne while under probation (the probation period for forborne exposures begins once the contract is considered as performing and lasts for two years minimum),
- (vii) Forborne exposures reclassified from NPE status i.e. that were NPE at forbearance or became NPE after forbearance and present more than 30 days past due while under probation
- (viii) Further to the above the all-embracing criteria apply as follows: (a) for debtors classified as retail debtors as per the Regulation (EU) No 575/2013, when the Bank has on-balance sheet exposures to a debtor that are material and are past due by more than 90 days the gross carrying amount of which represents more than 20% of the gross carrying amount of all on-balance sheet exposures to that debtor, all on and off-balance sheet exposures to that debtor shall be considered as non-performing and (b) for debtors classified as non-retail debtors as per the Regulation (EU) No 575/2013, when the Bank has any on-balance sheet exposures to a debtor that are non-performing (if the exposure is non-performing due to over 90 days past due it must pass the materiality thresholds), all on and off-balance sheet exposures to that debtor shall be considered as NPE. Else, only exposures that are non-performing will be classified as such.

NPEs ratio: gross non-performing exposures (EBA definition) divided by gross loans

NPE provision coverage ratio: accumulated impairment losses (individual and collective) divided by gross non-performing exposures

90dpd: an exposure is classified as "past-due" when any amount of principal, interest or fee has not been paid at the date it was due. Over 90 days past due refers to exposures for which more than 90 days passed since the day that any amount of principal, interest or fee was due and was not paid for a single exposure.

Glossary & Definitions

CET 1: common equity tier 1 capital

AT1: additional tier 1 capital

CCB: capital conservation buffer

OCR: overall capital requirement

O-SII: Other Systemically important institution

Leverage ratio: capital measure divided by the total on- and off- balance sheet items (Tier 1/total exposure measure)

D2A: debt to asset arrangement between the Bank and the borrower

Loans to deposits ratio: loans and advances to customers minus accumulated impairment losses divided by customer deposits and other customer accounts

Net Interest Margin ratio (NIM): Net interest income divided by interest bearing assets, annualized

Cost to income ratio: total expenses over total net income

Cost of risk ratio: impairment losses on the value of loans and advances divided by gross loans at the end of the period, annualized

Earnings/(loss) per share: profit/(loss) divided by the number of shares issued

Return on Equity: profit attributable to shareholders of the parent company (annualized) divided by average equity attributable to shareholders of the parent company

Net tangible book value per share: equity attributable to shareholders of the parent company less intangible assets divided by the number of issued shares

VEES: Voluntary Early Exit Scheme

q-o-q: quarter on quarter

ECB: European Central Bank

CBC: Central Bank of Cyprus

SREP: Supervisory Review and Evaluation Process

EBA: European Banking Authority

RWAs: Risk Weighted Assets

DTA: deferred tax asset

Disclaimer

Certain statements in this presentation/announcement including any accompanying slides and subsequent discussions with respect to the business strategy and plans of the Hellenic Bank Group (term which includes the Hellenic Bank Public Co Ltd and its subsidiary and associate companies) (the “Group”), its current goals and expectations, its projections, beliefs, possibilities relating to its future financial condition and performance are forward - looking.

By their nature, forward - looking statements involve risks and uncertainties because they relate to events and depend on circumstances that will occur in the future. Therefore these risks and uncertainties could adversely affect the outcome and financial effect of what is described herein and the reader or the audience are cautioned not to place undue reliance on such forward - looking statements. When relying on forward - looking statements , investors should carefully consider that there are important factors that could cause actual results to differ materially from those in forward-looking statements, certain of which are beyond the control of the Group, including, but not limited to, domestic and global economic and business conditions, market related risks such as interest or exchange rate risk, unexpected changes to regulation, competition, technological conditions and other. The forward - looking statements contained in this presentation/announcement are made as at the date of this presentation/announcement and the Group undertakes no obligation to update or revise any of same unless otherwise required by applicable law.

This presentation/announcement is delivered to interested parties for information purposes only and neither constitutes a recommendation with respect to any securities nor shall be used in connection with any investment decision regarding any of the Group’s securities or in relation to any decision whether or how to vote on matters submitted to the Group’s shareholders. This presentation/announcement is not intended to be relied upon as advice, should not be treated as such and does not form the basis for an informed investment decision. No representation or warranty, express or implied, is made concerning, and no reliance should be placed on, the accuracy, fairness, correctness or completeness of the information presented herein.

Nothing in this presentation/announcement constitutes an offer to sell, or the solicitation of an offer to buy, or recommendation, to acquire or dispose of any securities or to engage in any other transaction. This presentation/announcement contains some publicly available information from *inter alia*, governmental and regulatory sources and the Group makes no representation or warranty, express or implied, as to the accuracy, fairness, correctness or completeness of such information.

This presentation/announcement should not be taken or transmitted directly or indirectly to any country or jurisdiction where to do so would be prohibited. Any failure to comply with this restriction may constitute a violation of applicable law. The distribution of this presentation in other jurisdictions may be restricted by law and persons into whose possession this presentation comes should inform themselves about and observe, any such restrictions.

To the fullest extent permissible by applicable law, the Group expressly disclaims any responsibility and/or liability for the accuracy of the information expressed in this presentation/announcement, any errors or omissions in distributing the information and/or any uses to which the information is put. Each recipient of this presentation/announcement is strongly advised to seek its own independent advice in relation to any investment, financial, legal, tax, accounting or regulatory issues. This presentation should not be construed as legal, tax, investment or other advice. Analyses and opinions contained herein may be based on assumptions and projections that, if altered, can change the analyses or opinions expressed. Nothing contained herein shall constitute any representation or warranty, express or implied, as to future performance of any security, credit, currency, rate or other market or economic measure. The Group’s past performance is not necessarily indicative of future results.